รายสินค้า (ทุเรียน)

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าจังหวัดสุราษฎรธานี (ทุเรียน)

ปี 2564

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2564

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดทำเอกสารข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดสุราษฎร์ธานี “ทุเรียน” ซึ่งได้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลความสำคัญของสินค้าทุเรียน สถานการณ์การผลิตและการตลาดทุเรียนของประเทศไทย ข้อมูลเพื่อการวางแผนการผลิตทุเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูลเพื่อการวางแผนการปลูกทุเรียน แนวโน้มทุเรียนในระยะต่อไป แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับสินค้า (ทุเรียน) ของจังหวัด และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาให้กับเกษตรกรต่อไป และขอขอบคุณทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี
กันยายน 2564

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	**ก**
สารบัญ	**ข**
สารบัญตาราง	**ค**
สารบัญภาพ	**ง**
ส่วนที่ 1 ความสำคัญของสินค้าทุเรียน สถานการณ์การผลิตและการตลาดทุเรียนของประเทศไทย	
1.1 ประวัติความเป็นมาของทุเรียน	1
1.2 ความสำคัญของทุเรียนทางเศรษฐกิจ	1
1.3 ประโยชน์ของทุเรียน	4
1.4 ข้อมูลเนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนประเทศไทย	5
1.5 จังหวัดที่มีพื้นที่การปลูกทุเรียน 5 ลำดับแรกของประเทศไทย	7
1.6 การกระจายผลผลิตทุเรียนที่ออกสู่ตลาดในแต่ละเดือน ปีการผลิต 2563	7
1.7 ข้อมูลการตลาด	7
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเพื่อการวางแผนการผลิตทุเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	
2.1 ความสำคัญของทุเรียนกับเกษตรกรภาคใต้	11
2.2 ความสำคัญทางสังคมของทุเรียนกับประชาชนภาคใต้	11
2.3 ข้อมูลสายพันธุ์ทุเรียนในประเทศไทย	11
2.4 พันธุ์ที่นิยมปลูก (ส่งเสริม)	12
2.5 ข้อดีและข้อเสียของทุเรียนแต่ละพันธุ์	12
2.6 พันธ์ทุเรียนที่นิยมปลูกและเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค	14
2.7 ทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองของจังหวัด	14
2.8 ทุเรียนหมอนทองถิ่นถ่านหิน อ.เคียนซา	14
2.9 ข้อมูลความเหมาะสมในการปลูกทุเรียน	16
2.10 แหล่งน้ำ	17
2.11 ปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน	19
2.12 ข้อมูลพื้นที่การผลิตและผลผลิตของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	20
2.13 ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรรายอำเภอ	21
2.14 ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ทุเรียน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563	22
2.15 ข้อมูลการรับรอง GAP ด้านพืช (ทุเรียน) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	23

เรื่อง	หน้า
2.16 ข้อมูลด้านการตลาดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	23
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเพื่อการวางแผนการปลูกทุเรียน	
3.1 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับทุเรียน	30
3.2 การปลูกทุเรียน	31
3.3 การดูแลรักษา	32
3.4 ดัชนี วิธีการเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังเก็บเกี่ยว	35
ส่วนที่ 4 แนวโน้มทุเรียนในระยะต่อไป	39
4.1 การวิเคราะห์ SWOT	39
4.2 แนวโน้มทุเรียนในอีก 5 ปีข้างหน้า (ปี 2564 - 2568)	41
4.3 พื้นที่ปลูกทุเรียนที่ให้ผลของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	41
4.4 ความได้เปรียบคู่แข่งขันของทุเรียนไทยกับมาเลเซีย	41
4.5 มาตรการของรัฐบาลที่สนับสนุนการส่งออกทุเรียน	42
4.6 ธุรกิจล้งกับห่วงโซ่ทุเรียนไทย	44
4.7 กรมส่งเสริมการเกษตรส่งเสริม/สนับสนุนเกษตรกรให้มีการรวมตัวในรูปแบบแปลงใหญ่ และยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด	44
4.8 ปัจจัยสนับสนุนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	44
4.9 ข้อเสนอแนะ	44
ส่วนที่ 5 แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับสินค้า (ทุเรียน) ของจังหวัด	47
ส่วนที่ 6 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	48
6.1 ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2563 6.2 ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ส่งออกจากราชอาณาจักรไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2564 6.3 มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 3-2556 THAI AGRICULTURAL STANDARD TAS 3-2013. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 6.4 คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 241/2553 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตการเกษตร ระดับจังหวัด 6.5 คำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ 4236/2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานและชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี 6.6 ประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่อง มาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อนสู่ตลาดจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประจำปี 2564 (กำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียน)	

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 สถิติการส่งออกทุเรียนสดของโลก ปี 2561-2563 (จัดอันดับตามมูลค่าการส่งออกของปี 2563)	2
ตารางที่ 2 สถิติการนำเข้าทุเรียนสดของโลก ปี 2561 - 2563 (จัดอันดับตามมูลค่าการนำเข้าของปี 2563)	2
ตารางที่ 3 ราคาทุเรียนสด	4
ตารางที่ 4 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของทุเรียน ปี 2559 - 2564	5
ตารางที่ 5 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ในจังหวัดที่เป็นแหล่งการเพาะปลูกมากที่สุด 5 ลำดับแรก	7
ตารางที่ 6 แสดงร้อยละผลผลิตเป็นรายเดือนของทุเรียน ปีการผลิต 2563	7
ตารางที่ 7 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2559 - 2563	8
ตารางที่ 8 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2559 - 2564	9
ตารางที่ 9 ราคาที่เกษตรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกทุเรียน ปี 2559 - 2563	10
ตารางที่ 10 พื้นที่ตามเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน	16
ตารางที่ 11 ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	18
ตารางที่ 12 ข้อมูลแหล่งน้ำของโครงการชลประทานที่มีอยู่ในจังหวัด ทั้งในและนอกเขตชลประทาน	19
ตารางที่ 13 ปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน	19
ตารางที่ 14 จำนวนเกษตรกร เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลิตเฉลี่ยของทุเรียน ปี 2560 - 2563	20
ตารางที่ 15 ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ผู้ปลูกทุเรียนเป็นรายอำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563	21
ตารางที่ 16 ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ทุเรียน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563	22
ตารางที่ 17 มาตรฐาน GAP ด้านพืช	23
ตารางที่ 18 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ปี 2561 – 2562 จังหวัดสุราษฎร์ธานี	24
ตารางที่ 19 ราคาผลผลิตทุเรียน ปี 2563	24
ตารางที่ 20 สหกรณ์ที่รวบรวมผลผลิตทุเรียน ปี 2563	26
ตารางที่ 21 โรงคัดบรรจุทุเรียน ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	26
ตารางที่ 22 แหล่งรับซื้อ ตลาดกระจายสินค้าและแหล่งแปรรูป (ทุเรียน) ของจังหวัด	27
ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของทุเรียน	39

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบทุเรียนของมาเลเซียและทุเรียนของประเทศไทย	42

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1 สัดส่วนการส่งออกทุเรียนสดของโลก ปี 2563	2
ภาพที่ 2 การส่งออกทุเรียน	3
ภาพที่ 3 ภาพสัดส่วนการส่งออกทุเรียนสด (พันธุ์หมอนทอง และ ชะนี) ของโลก ปี 2563	4
ภาพที่ 4 ภาพแสดงเนื้อที่ให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2559 – 2564	6
ภาพที่ 5 ภาพพันธุ์ทุเรียน จาก: Facebook: I’m Durain	12
ภาพที่ 6 ทุเรียนคลองแสงอายุ 100 ปี - สวนนากทอง	14
ภาพที่ 7 ทุเรียนหมอนทองถิ่นถ่านหิน อ.เคียนซา	15
ภาพที่ 8 แผนที่แสดงพื้นที่ความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียนของประเทศไทยและจังหวัดสุราษฎร์ธานี	16
ภาพที่ 9 จำนวนเกษตรกร เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ปละผลผลิตเฉลี่ของทุเรียน ปี 2560 - 2563	20
ภาพที่ 10 ลงพื้นที่กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	22
ภาพที่ 11 ช่วงที่ปริมาณผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดมีปริมาณสูงสุดในปี 2563	24
ภาพที่ 12 วิถีการตลาดทุเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	25
ภาพที่ 13 กราฟแสดงเนื้อที่ให้ผล (ไร่) ปี 2559 - 2564	41

ส่วนที่ 1

ความสำคัญของสินค้าทุเรียน
สถานการณ์การผลิตและการตลาดทุเรียนของประเทศไทย

ส่วนที่ 1

ความสำคัญของสินค้าทุเรียน สถานการณ์การผลิตและการตลาดทุเรียนของประเทศไทย

1.1 ประวัติความเป็นมาของทุเรียน

เมื่อปี พ.ศ. 2228 พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งประเทศฝรั่งเศส ทรงส่งคณะราชทูตอัญเชิญพระราชสาส์น มาถวายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ณ กรุงศรีอยุธยา เพื่อเจริญสัมพันธไมตรี และเผยแผ่คริสต์ศาสนา รวมทั้งทำสัญญาสิทธิทางการค้า ในวาระที่คณะราชทูตฝรั่งเศสกราบถวายบังคมลากลับ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงส่งคณะราชทูตไทยตามไปฝรั่งเศสเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีด้วยเช่นกัน ตอนกลับพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงส่งคณะราชทูตตามมาด้วยอีกคณะหนึ่ง เดินทางมาถึงกรุงศรีอยุธยาเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2230 โดยมี เมอร์ซิเออร์ เดอลาลูแบร์ (Monsieur de la Loubere) นักบวชนิกายเยซูอิต เป็นหัวหน้าคณะราชทูต เพื่อมาเจรจาทำสัญญาทางด้านการค้ากับไทยอีกคราวหนึ่ง จนเป็นผลสำเร็จ เมอร์ซิเออร์ เดอลาลูแบร์ซึ่งเป็นนักการทูตและนักเขียนที่มีชื่อเสียง ได้บันทึกสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย รวมทั้งเกษตรกรรมของเมืองไทยบางส่วน และนำไปเขียนเป็นหนังสือเกี่ยวกับเมืองไทยสมัยอยุธยาในช่วงแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พิมพ์เป็นภาษาฝรั่งเศสในกรุงปารีส เมื่อพ.ศ. 2336 มีขนาดความยาวเล่ม ในเรื่องที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมของไทย ตอนหนึ่งได้ระบุเรื่องเกี่ยวกับทุเรียนไว้ว่า "ดูเรียน" (Durion) ชาวสยามเรียกว่า "ทูลเรียน" (Tourion) เป็นผลไม้ที่นิยมกันมากในแถบนี้ แต่สำหรับข้าพเจ้าไม่สามารถทนต่อกลิ่นเหม็นอันรุนแรงของมันได้ ผลมีขนาดเท่าผลแตง มีหนามอยู่โดยรอบ ดูๆ ไปก็คล้ายกับขนุนเหมือนกัน มีเมล็ดมาก แต่เมล็ดใหญ่ขนาดเท่าไข่ไก่ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้กิน ภายในยังมีอยู่อีกเมล็ดหนึ่ง ถือกันว่ายิ่งมีเมล็ดในน้อยยิ่งเป็นทูลเรียนดี อย่างไรก็ตาม ในผลหนึ่งๆ ไม่เคยปรากฏว่ามีน้อยกว่า 3 เมล็ดเลย"

จากหลักฐานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า มีการปลูกทุเรียนในภาคกลางของประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา ส่วนจะเข้ามาจากที่ไหนและโดยวิธีใด ไม่ปรากฏหลักฐาน แต่น่าเชื่อถือได้ว่าเป็นการนำมาจากภาคใต้ของประเทศไทยนั่นเอง และมีการปรับปรุงพันธุ์อย่างสม่ำเสมอตลอดมาโดยระบบของสังคมไทย เช่น การนิยมเอาผลไม้ดีที่สุดถวายพระหรือเป็นของกำนัลเจ้านาย รวมทั้งระบบของรัฐ เช่น การเก็บอากรเกี่ยวกับต้นผลไม้ เป็นการส่งเสริมแกมบังคับให้ทุกคนต้องปรับปรุงพืชผลของตนเอง ส่งผลให้เมืองไทยมีพันธุ์ไม้ผลดีๆ หลากหลายชนิดมาจนถึงสมัยปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่างานปรับปรุงพันธุ์ไม้ผลของประเทศไทยโดยชาวบ้าน ได้เริ่มตั้งแต่สมัยอยุธยาเป็นต้นมา และเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษสู่ชนรุ่นปัจจุบัน

1.2 ความสำคัญของทุเรียนทางเศรษฐกิจ

1) ไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกทุเรียนสดที่สำคัญของโลก

ทุเรียนถือเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญต่อภาคการเกษตรของไทย โดยไทยเป็นผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2563 ไทยส่งออกทุเรียนสด เป็นอันดับที่ 1 ของโลก มีปริมาณการส่งออก 620,892.72 ตัน มูลค่า 2,072.79 ล้านเหรียญสหรัฐ (คิดเป็นร้อยละ 77.33 ของมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดของโลก) ซึ่งมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดของไทย เพิ่มสูงขึ้นกว่าในปี 2562 ร้อยละ 41.53 ถึงแม้ว่าปริมาณการส่งออกปี 2563 จะลดลงกว่าปี 2562 ร้อยละ 5.26 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สถิติการส่งออกทุเรียนสดของโลก ปี 2561-2563 (จัดอันดับตามมูลค่าการส่งออกของปี 2563)

อันดับ	ประเทศผู้ส่งออก	2561		2562		2563		%การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออก 2563/2562
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	
	โลก	**758,602.22**	**1,324.16**	**1,165,686.55**	**2,165.83**	**885,847.63**	**2,680.29**	**23.75**
1	ไทย	494,067.77	947.64	655,394.99	1,464.61	620,892.72	2,072.79	41.53
2	ฮ่องกง	238,244.26	342.86	256,121.08	455.29	245,851.36	585.88	28.68
3	มาเลเซีย	23,380.60	29.46	22,161.77	22.26	16,967.76	17.60	-20.94
4	เนเธอร์แลนด์	350.00	1.21	1,027.00	1.38	1,098.00	1.75	27.13
5	ฟิลิปปินส์	1,301.03	1.05	2,426.20	2.61	767.49	1.21	-53.86

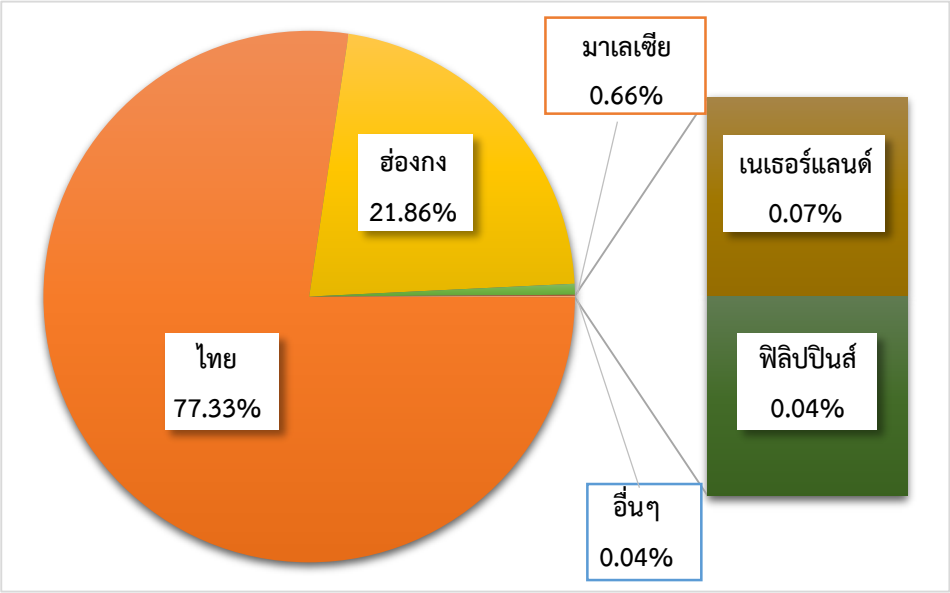

ภาพที่ 1 สัดส่วนการส่งออกทุเรียนสดของโลก ปี 2563

ที่มา : สำนักการค้าสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ อ้างอิงข้อมูลจาก : Global Trade Atlas (GTA)

2) ประเทศผู้นำเข้าทุเรียนที่สำคัญของโลก

ในปี 2563 ปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดของโลกลดลงกว่าในปี 2562 ร้อยละ19.85 อย่างไรก็ตามมูลค่าการนำเข้าทุเรียนสดในปี 2563 เพิ่มสูงขึ้นกว่าปี 2562 ร้อยละ 31.17 โดยจีนมีการนำเข้าทุเรียนสดเป็นอันดับที่ 1 ของโลก ปริมาณการนำเข้า 575,528.93 ตัน มูลค่า 2,301.77 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (คิดเป็นร้อยละ 76.63 ของมูลค่าการนำเข้าทุเรียนสดของโลก) ทั้งนี้ ประเทศผู้นำเข้ารองลงมา ได้แก่ ฮ่องกง (ร้อยละ 30.52) และไต้หวัน (ร้อยละ 20.82) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 สถิติการนำเข้าทุเรียนสดของโลก ปี 2561 - 2563 (จัดอันดับตามมูลค่าการนำเข้าของปี 2563)

อันดับ	ประเทศผู้นำเข้า	2561		2562		2563		%การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้า 2563/2562
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	
	โลก	**723,286.09**	**1,050.37**	**1,097,940.84**	**2,290.01**	**879,947.59**	**3,003.72**	**31.17**
1	จีน	431,940.38	1,095.12	604,477.83	1,60.3.80	575,528.93	2,301.77	43.52

อันดับ	ประเทศผู้นำเข้า	2561		2562		2563		%การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้า 2563/2562
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	
2	ฮ่องกง	245,103.03	351.68	273.792.89	482.05	260ล303.74	629.17	30.52
3	ไต้หวัน	7,297.16	12.69	11,376.42	19.21	12,573.75	23.21	20.82
4	สิงคโปร์	22,383.00	13.76	22,430.00	14.23	16,766.00	11.12	21.82
5	สหรัฐอเมริกา	1,478.45	5.74	1,691.12	5.78	2,358.87	7.53	30.28
6	มาเก๊า	852.23	3.06	1,193.15	4.47	1,478.22	5.46	22.09
7	ไทย	29.88	0.07	229.19	0.46	3,080.23	4.05	780.43
8	ญี่ปุ่น	250.41	1.77	361.77	2.713	413.77	3.72	36.95
9	เกาหลีใต้	777.27	2.587	997.49	2.806	1,090.90	3.19	13.65
10	มาเลเซีย	7,860.57	4.77	6,372.70	4.06	4,901.93	2.94	-27.38

ที่มา : สำนักการค้าสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ อ้างอิงข้อมูลจาก : Global Trade Atlas (GTA)

ภาพที่ 2 การส่งออกทุเรียน

ที่มา : https://www.naewna.com/politic/columnist/44111

3) ราคาทุเรียนในปี 2563 ของแต่ละชนิด มีดังนี้

3.1) ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ราคาที่เกษตรกรขายได้ กิโลกรัมละ 102.15 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 99.86 บาท ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.29 ในขณะที่ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพ ฯ อยู่ที่กิโลกรัมละ 123.95 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 116.41 บาท ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.48 ทั้งนี้ ในปี 2563 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองตลาดกรุงเทพฯ สูงกว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ กิโลกรัมละ 21.80 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.34

3.2) ทุเรียนพันธุ์ชะนี ราคาที่เกษตรกรขายได้ กิโลกรัมละ 68.28 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 63.37 บาท ในปี 2562 ร้อยละ 7.75 ในขณะที่ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพอยู่ที่ราคากิโลกรัมละ 81.78 บท ลดลงจากราคากิโลกรัมละ

83.85 บาท ในปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 2.47 ทั้งนี้ ในปี 2563 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์ชะนีตลาดกรุงเทพฯ สูงกว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ กิโลกรัมละ 13.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.77

ตารางที่ 3 ราคาทุเรียนสด

	2559	2560	2561	2562	2563
หมอนทอง					
ราคาที่เกษตรกรขายได้	62.96	71.81	78.16	99.86	102.15
ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพ	88.51	95.18	102.93	116.41	123.95
ชะนี					
ราคาที่เกษตรกรขายได้	42.20	44.38	42.51	63.37	68.28
ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพ	70.00	71.57	79.12	83.85	81.78

ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

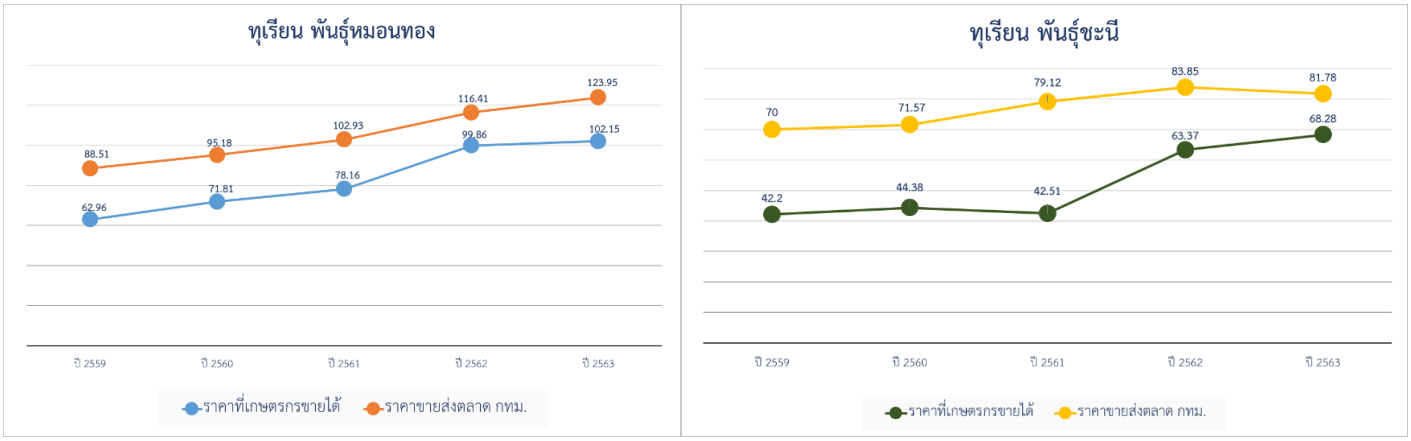

ภาพที่ 3 ภาพสัดส่วนการส่งออกทุเรียนสด (พันธุ์หมอนทอง และ ชะนี) ของโลก ปี 2563

ปี 2564 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรคาดว่า ราคาที่เกษตรกรขายได้และราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ จะมีแนวโน้มใกล้เคียงกับปี 2563 เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ราคาขายขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิตเป็นสำคัญด้วย

1.3 ประโยชน์ของทุเรียน

ทุเรียนมีวิตามินและแร่ธาตุที่สำคัญหลายอย่าง เช่น วิตามินซี กรดโฟลิก วิตามินบี โบรบลาเวีย ไนอาซิน และวิตามินเอ และมีแร่ธาตุที่สำคัญ เช่น โพแทสเซียม เหล็ก แคลเซียม แมกนีเซียมโซเดียม และฟอสฟอรัส นอกจากนี้ประโยชน์ของทุเรียนยังมีสารอาหาร เช่น ไฟโตนิวเทรียนท์ โปรตีนและไขมัน ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ทุเรียนมีใยอาหารในปริมาณสูง ซึ่งใยอาหารนั้นจำเป็นต่อการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบย่อยอาหาร ใยอาหารทำให้ลำไส้ทำงานได้ดีขึ้น (ที่มาข้อมูล: https://www.efoodchoice.com/Home/newsdetail/5)

1.4 ข้อมูลเนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนประเทศไทย

ปี 2559 - 2563 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 629,053 ไร่ 546,989 ตัน และ 870 กิโลกรัม ในปี 2559 เป็น 791,165 ไร่ 1,111,928 ตัน และ 1,405 กิโลกรัม ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.94 ร้อยละ 20.30 และร้อยละ 13.55 ต่อปี ตามลำดับ เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูกพืชอื่นมาปลูกทุเรียนแทน เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และผลไม้ชนิดอื่น เป็นต้น ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดีติดต่อกันหลายปี เกษตรกรจึงดูแลบำรุงรักษา สวนทุเรียนอย่างดี

ตารางที่ 4 เนื้อที่ให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2559 – 2564

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2559	629,053	546,989	870
2560	643,030	663,066	1,031
2561	675,343	759,829	1,125
2562	723,979	1,018,261	1,407
2563	791,165	1,111,928	1,405
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	**5.94**	**20.30**	**13.55**
2564*	837,290	1,283,593	1,533

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในปี 2562-2563 มีเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 723,979 ไร่ (ปี 2562) เป็น 791,165 ไร่ (ปี 2563) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.28 และผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1,018,261 ตัน (ปี 2562) เป็น 1,111,928 ตัน (ปี 2563) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.20 ตามลำดับ ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 1,407 กิโลกรัม (ปี 2562) เป็น 1,405 กิโลกรัม (ปี 2563) หรือลดลงร้อยละ 0.14

จะเห็นได้ว่าเนื้อที่ให้ผลรวมทั้งประเทศของทุเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี จึงทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกทุเรียนมากขึ้น รวมถึงมีการดูแลเอาใจใส่สวนทุเรียน และบำรุงรักษาอย่างดี จึงทำให้ผลผลิตในภาพรวมเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2564. กรุงเทพมหานคร,2563)

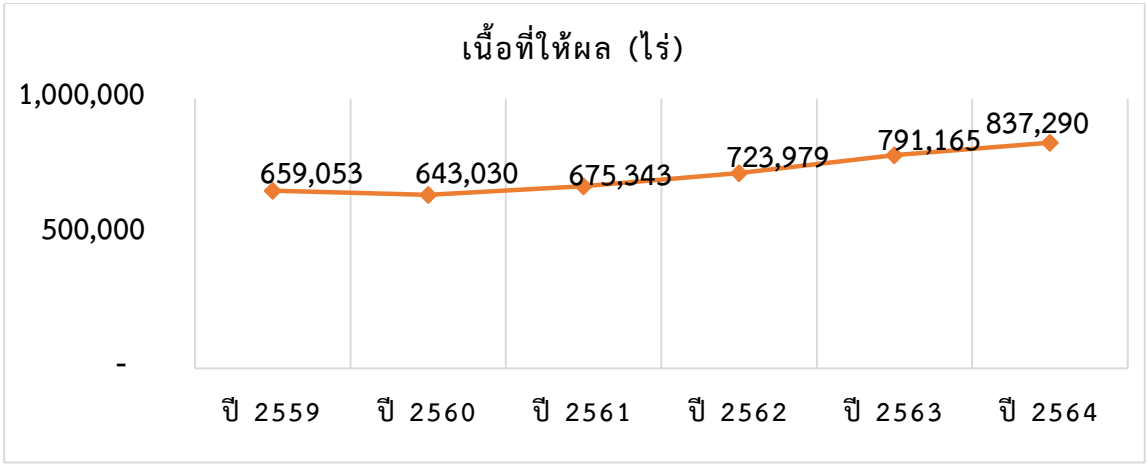

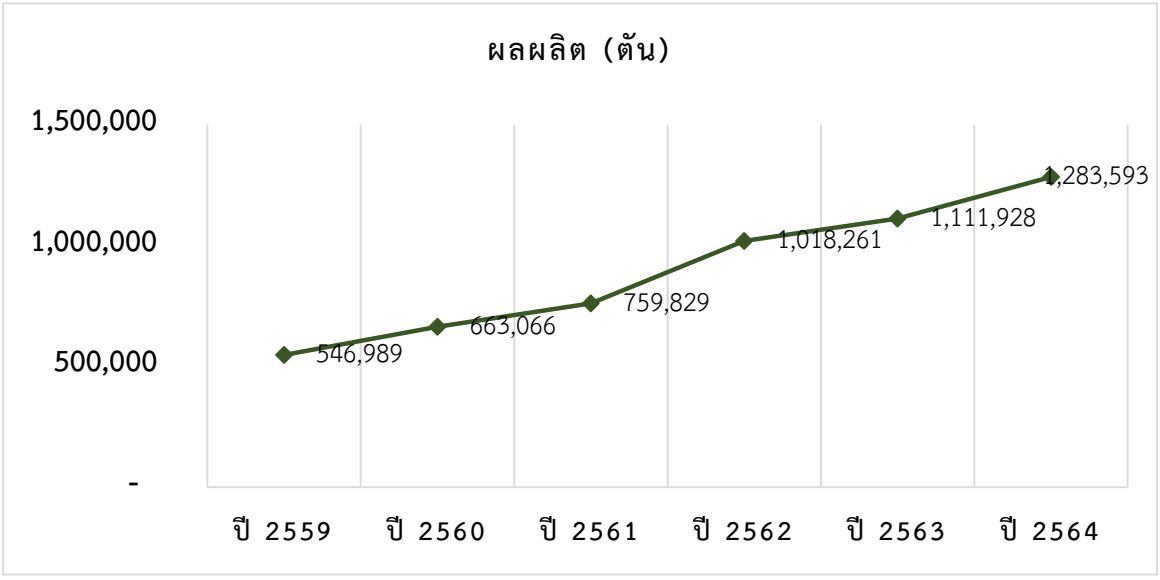

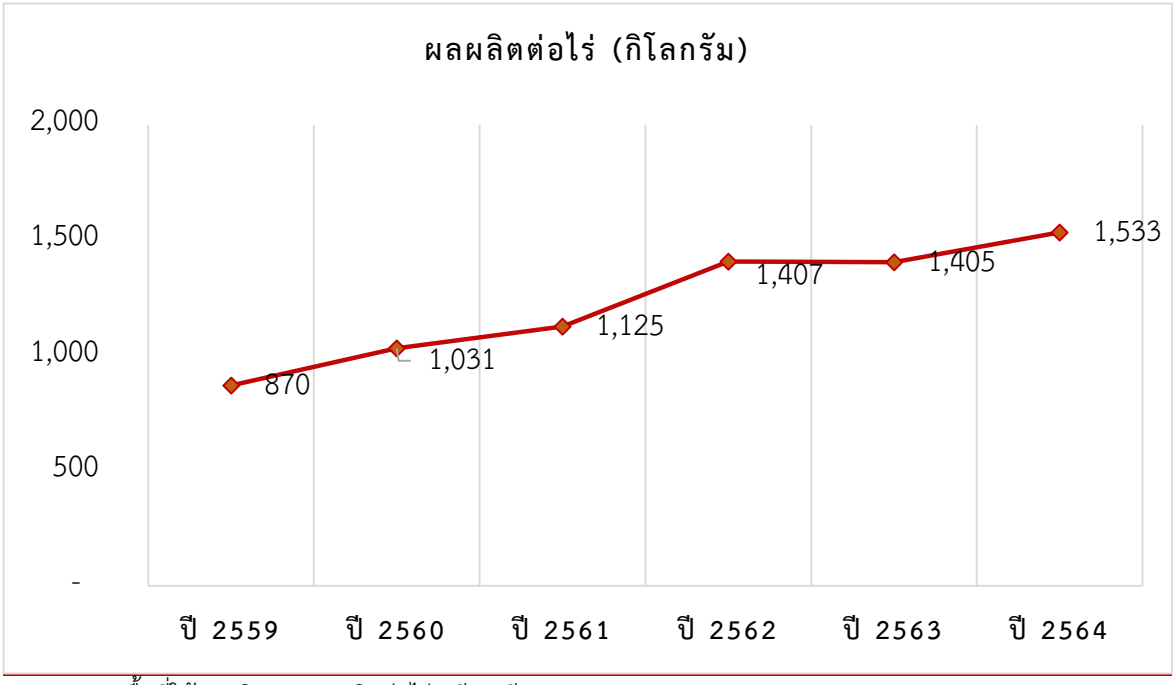

ภาพที่ 4 ภาพแสดงเนื้อที่ให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2559 – 2564

1.5 จังหวัดที่มีพื้นที่การปลูกทุเรียน 5 ลำดับแรกของประเทศไทย

ในปี 2563 สินค้าทุเรียนมีผลผลิตทั้งประเทศ รวม 1,111,928 ตัน โดยมีจังหวัดที่เป็นแหล่งการเพาะปลูกมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดระยอง และจังหวัดยะลา ตามลำดับ (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2563) ดังข้อมูลในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ในจังหวัดที่เป็นแหล่งการเพาะปลูกมากที่สุด 5 ลำดับแรก

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)[P]	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)[P]	ผลผลิต (ตัน)[P]	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)[P]
จันทบุรี	243,594	195,126	380,446	1,950
ชุมพร	232,011	196,158	315,552	1,609
สุราษฎร์ธานี	79,994	40,967	39,396	962
ระยอง	75,556	66,382	114,413	1,724
ยะลา	73,890	53,621	53,023	989

หมายเหตุ : p หมายถึง ข้อมูลเบื้องต้น ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.6 การกระจายผลผลิตทุเรียนที่ออกสู่ตลาดในแต่ละเดือน ปีการผลิต 2563

ในปี 2563 มีปริมาณผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดทุกเดือน โดยจะมีทุเรียนออกมากที่สุดในเดือนพฤษภาคม 2563 (ร้อยละ 17.93) และเดือนกรกฎาคม 2563 (ร้อยละ17.85) ซึ่งเดือนพฤษภาคม 2563 จะเป็นทุเรียนจากพื้นที่ภาคตะวันออก และเดือนกรกฎาคม 2563 จะเป็นทุเรียนจากพื้นที่ภาคใต้) ดังข้อมูลในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละผลผลิตเป็นรายเดือนของทุเรียน ปีการผลิต 2563

ข้อมูล	ปี 2563											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต (ร้อยละ)	0.49	0.73	2.00	16.61	17.93	16.89	17.85	11.72	10.63	4.38	0.39	0.38
การเก็บเกี่ยว												

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2563.

หมายเหตุ : ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต

ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

1.7 ข้อมูลการตลาด

1) ความต้องการบริโภคในประเทศ ปี 2559-2563 ความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 115,264 ตัน ในปี 2559 เป็น 435,505 ตัน ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.31 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด ปี 2563 การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 327,497 ตัน ในปี 2562 ร้อยละ 32.98 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับนโยบายการส่งเสริมการบริโภคของภาครัฐ และกระแสนิยมในการบริโภคยังคงส่งผล

ให้การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลดังตารางที่ 7 (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2564. กรุงเทพมหานคร,2563)

ตารางที่ 7 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2559 – 2563

ปี	การบริโภคในรูปผลสดภายในประเทศ[1/] (ตัน)
2559	115,264
2560	147,293
2561	229,379
2562	327,497
2563	435,505
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	**41.31**

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) การส่งออก ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก ซึ่งตลาดหลักสำคัญของไทย คือ จีน โดยส่งออกในรูปทุเรียนสด มากกว่าร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมด ในปี 2559 - 2563 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ของไทย เพิ่มขึ้นจาก 425,059 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 431,725 ตัน มูลค่า 20,058 ล้านบาท) ในปี 2559 เป็น 668,040 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 676,423 ตัน มูลค่า 73,780 ล้านบาท) ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.81 และร้อยละ 39.43 ต่อปี ตามลำดับ แบ่งเป็น

2.1) ทุเรียนสด เพิ่มขึ้นจาก 403,634 ตัน มูลค่า 17,505.76 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 639,763 ตัน มูลค่า 67,752.75 ล้านบาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.87 และร้อยละ 40.90 ต่อปี ตามลำดับ

2.2) ทุเรียนแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจาก 20,365 ตัน มูลค่า 2,171.23 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 26,794 ตัน มูลค่า 5,631.48 ล้านบาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.96 และร้อยละ 31.85 ต่อปี ตามลำดับ

2.3) ทุเรียนอบแห้ง ลดลงจาก 341 ตัน มูลค่า 286.89 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 242 ตัน มูลค่า 226.62 ล้านบาท ในปี 2563 หรือลดลงร้อยละ 14.89 และร้อยละ 11.67 ต่อปี ตามลำดับ

2.4) ทุเรียนกวน เพิ่มขึ้นจาก 720 ตัน มูลค่า 94.09 ล้านบาท ในปี 2559 เป็น 1,241 ตัน มูลค่า 169.20 ล้านบาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.69 และร้อยละ 11.97 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2563 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจาก 682,775 ตัน (คิดเป็นทุเรียนสด 690,764 ตัน) ในปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 2.16 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 51,188 ล้านบาท ในปี 2562 หรือร้อยละ 44.14 เนื่องจากสถานการณ์ในช่วงต้นปีมีการระบาดของโรคโควิด 19 แต่ละประเทศมีมาตรการป้องกันการระบาดโดย การเปิด/ปิดด่านนำเข้า และปิดเมืองในช่วงฤดูกาลส่งออก ส่วนสถานการณ์ปลายปีมีปัญหาภัยแล้งส่งผลให้ทุเรียนแตกใบอ่อนแทนการออกดอก และมีลมพายุในแหล่งผลิตภาคใต้ช่วงต้นเดือนสิงหาคม 2563 ทำให้ผลผลิตร่วง จึงมีผลผลิตออกสู่ตลาดลดลงจากปีที่ผ่านมา รวมทั้งคุณภาพไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดจึงทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2564. กรุงเทพมหานคร,2563)

ตารางที่ 8 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2559 - 2564

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนอบแห้ง		ทุเรียนกวน		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2559	403,634	17,505.76	20,365	2,171.33	341	286.89	720	94.09	425,059	20,058
2560	490,489	22,098.44	13,303	2,275.63	545	431.27	1,089	137.55	505,426	24,943
2561	496,943	30,186.67	20,222	4,710.15	418	346.19	1,518	155.47	519,100	35,399
2562	655,362	45,485.46	25,987	5,370.67	215	199.75	1,211	313.75	628,775	51,188
2563*	639,763	67,752.75	26,794	5,631.48	242	226.62	1,241	169.20	668,040	73,780
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	**12.87**	**40.90**	**12.96**	**31.85**	**-14.89**	**-11.67**	**12.69**	**11.97**	**12.81**	**39.43**
2564*	731,648	84,139.52	28,496	5,984.11	231	216.03	1,284	173.29	761,659	90,513

หมายเหตุ : * ประมาณการ ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. และจากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ทุเรียนแช่แข็ง

ทุเรียนอบแห้ง

ทุเรียนกวน

3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2559 - 2563 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 62.96 บาท ในปี 2559 เป็นกิโลกรัมละ 102.15 บาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.86 ต่อปี สำหรับราคาทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 42.20 บาท ในปี 2559 เป็นกิโลกรัมละ 68.28 บาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.09 ต่อปี

ปี 2563 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละและทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 99.86 บาท และกิโลกรัมละ 63.37 บาท ในปี 2562 ร้อยละ 2.29 และร้อยละ 7.75 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องของตลาดที่เพิ่มขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ปี 2559 - 2563 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 88.51 บาท และกิโลกรัมละ 70.00 บาท ในปี 2559 เป็นกิโลกรัมละ 123.95 บาท และกิโลกรัมละ 81.78 บาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.14 และร้อยละ 4.81 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2563 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 116.41 ในปี 2562 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.48 ขณะที่ทุเรียนพันธุ์ชะนีลดลงจากกิโลกรัมละ 83.85 บาท ในปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 2.47

3) ราคาส่งออก ปี 2559 - 2563

ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวนเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 43.37 บาท กิโลกรัมละ 106.62 บาท และกิโลกรัมละ 125.16 บาท ในปี 2559 เป็นกิโลกรัมละ 105.90 บาท กิโลกรัมละ 210.17 บาท และกิโลกรัมละ 136.39 บาท ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.83 ร้อยละ 16.72 และร้อยละ 0.23 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2563 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวน เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 69.41 บาท กิโลกรัมละ 206.67 บาท และกิโลกรัมละ 108.80 บาท ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 52.57 ร้อยละ 1.69 และร้อยละ 25.36 ตามลำดับ (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2564. กรุงเทพมหานคร,2563)

ตารางที่ 9 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกทุเรียน ปี 2559 – 2563

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ 1/		ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ 2/		ราคาส่งออก 3/		
	หมอนทอง	ชะนี	หมอนทอง	ชะนี	ทุเรียนสด	ทุเรียนแช่แข็ง	ทุเรียนกวน
2559	62.96	42.20	88.51	70.00	43.37	106.62	125.16
2560	71.81	44.38	95.18	71.57	45.05	171.06	126.32
2561	78.16	42.51	102.93	79.12	60.74	232.93	102.45
2562	99.86	63.37	116.41	83.85	69.41	206.67	108.80
2563*	102.15	68.28	123.95	81.78	105.90	210.17	136.39
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	**13.86**	**14.09**	**9.14**	**4.81**	**24.83**	**16.72**	**0.23**

หมายเหตุ : * ประมาณการ ที่มา : 1/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2/ กรมการค้าภายใน 3/ จากการคำนวณ

ส่วนที่ 2

ข้อมูลเพื่อการวางแผนการผลิตทุเรียน ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนที่ 2

ข้อมูลเพื่อการวางแผนการผลิตทุเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 ความสำคัญของทุเรียนกับเกษตรกรภาคใต้

ที่ผ่านมาทุเรียนถือได้ว่าเป็นพืชที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกของภาคใต้ค่อนข้างสูง ราคาขายของทุเรียนจะผันแปรไปในแต่ละเดือน ขึ้นอยู่กับปริมาณของผลผลิตและความต้องการของตลาด โดยในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนจะเป็นฤดูเก็บเกี่ยวของภาคใต้

2.2 ความสำคัญทางสังคมของทุเรียนกับประชาชนในภาคใต้

ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีถิ่นกำเนิดทางอยู่ตอนใต้ของประเทศไทยและมีการปลูกทุเรียนมาเป็นระยะเวลานานมากแล้ว ดังนั้น จึงนับได้ว่าทุเรียนเป็นผลไม้ประจำถิ่นชนิดหนึ่งของภาคใต้ โดยแต่เดิมพันธุ์ที่ปลูกจะเป็นพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งปัจจุบันก็ยังคงพบว่ามีการปลูกอยู่อย่างกระจัดกระจายในทุกจังหวัด ดังนั้นประชาชนในภาคใต้โดยทั่วไปจึงคุ้นเคยและนิยมรับประทานทุเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ลักษณะของทุเรียนที่เป็นพันธุ์พื้นเมืองนั้นมักมีเนื้อแฉะและกลิ่นค่อนข้างแรง ในขณะที่ผลสุกที่มักเรียกว่าปลาร้า ทั้งนี้ เนื่องจากมาจากลักษณะประจำพันธุ์และผลที่สุกงอมด้วย (การเก็บเกี่ยวทุเรียนพื้นเมือง โดยทั่วไปจะรอให้ผลสุกและร่วงหล่นเอง หลังจากนั้นในเวลาช่วงเช้าจึงไปเก็บผลใต้ต้น เพราะทุเรียนมีลำต้นที่สูง) ดังนั้น ประชาชนดั้งเดิมในภาคใต้จะคุ้นเคยและมักจะรับประทานทุเรียนที่มีเนื้อแฉะและกลิ่นฉุน และในปัจจุบันยังก็คงพบว่าประชาชนในภาคใต้ชอบรับประทานทุเรียนที่มีเนื้อค่อนข้างสุกและนิ่มมากกว่าประชาชนในเขตภาคกลาง สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์กรมหาชน)

2.3 ข้อมูลสายพันธุ์ทุเรียนในประเทศไทย

สามารถจำแนกออกได้เป็น 6 กลุ่ม ตามลักษณะรูปร่างใบ ปลายใบ ฐานใบ ทรงผล และรูปร่างของหนาม คือ

1) กลุ่มกบ มีลักษณะใบรูปไข่ขอบขนาน ปลายใบแหลมโค้ง ฐานใบกลมมน ทรงผลมี 3 ลักษณะคือ กลม กลมรี และกลมแป้น หนามผลมีลักษณะโค้งงอ จำแนกพันธุ์ได้ 46 พันธุ์ เช่น กบตาดำ กบทองคำ กบวัดเพลง กบก้านยาว

2) กลุ่มลวง มีลักษณะใบแบบป้อมกลางใบ ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบแหลมและมน ทรงผลมี 2 ลักษณะ คือ ทรงกระบอก และรูปรี หนามผลมีลักษณะเว้า จำแนกพันธุ์ได้ 12 พันธุ์ เช่น ลวงทอง ชะนี สายหยุด ชะนีก้านยาว

3) กลุ่มก้านยาว มีลักษณะใบแบบป้อมปลายใบ ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบเรียว ทรงผลเป็นรูปไข่กลับและกลม หนามผลมีลักษณะนูน จำแนกพันธุ์ได้ 8 พันธุ์ เช่น ก้านยาว ก้านยาววัดสัก ก้านยาวพวง

4) กลุ่มกำปั่น มีลักษณะใบยาวเรียว ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบแหลม ทรงผลเป็นทรงขอบขนาน หนามผลมีลักษณะแหลมตรง จำแนกพันธุ์ได้ 13 พันธุ์ เช่น กำปั่นเหลือง กำปั่นแดง ปิ่นทอง หมอนทอง

5) กลุ่มทองย้อย มีลักษณะใบแบบป้อมปลายใบ ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบมน ทรงผลเป็นรูปไข่ หนามผลมีลักษณะนูนปลายแหลม จำแนกพันธุ์ได้ 14 พันธุ์ เช่น ทองย้อยเดิม ทองย้อยฉัตร ทองใหม่

6) กลุ่มเบ็ดเตล็ด เป็นทุเรียนที่จำแนกลักษณะพันธุ์ได้ไม่แน่ชัด มีอยู่ถึง 83 พันธุ์ เช่น กะเทยเนื้อขาว กะเทยเนื้อแดง กะเทยเนื้อเหลือง

7) กลุ่มลา เป็นทุเรียนไร้หนาม พันธุ์หายากจากอเมริกา

2.4 พันธุ์ที่นิยมปลูก(ส่งเสริม)

พันธุ์ที่นิยมปลูกกันมากมี 4 พันธุ์ คือ หมอนทอง (D159), ชะนี (D123), ก้านยาว (D158) และกระดุม ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1) พันธุ์หมอนทอง (D159) ผลมีขนาดใหญ่ น้ำหนักประมาณ 3-4 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างยาวมีบ่าผล ปลายผลแหลม พูมักไม่ค่อยเต็มทุกพู หนามแหลมสูง ฐานหนามเป็นเหลี่ยม ระหว่างหนามใหญ่จะมีหนามเล็กวางแซมอยู่ทั่วไป ซึ่งเรียกหนามชนิดนี้ว่า เขี้ยวงู ก้านผลใหญ่แข็งแรง ช่วงกลางก้านผลจนถึงปากปลิงจะอ้วนใหญ่เป็นทรงกระบอก เนื้อหนาสีเหลืองอ่อนละเอียด เนื้อค่อนข้างแห้งไม่แฉะติดมือ รสชาติหวานมัน เมล็ดน้อยและลีบเป็นส่วนใหญ่

2) พันธุ์ชะนี (D123) ผลมีขนาดปานกลางถึงใหญ่ น้ำหนักประมาณ 2.5-3 กิโลกรัม ผลมีรูปทรงหวด กล่าวคือ กลางผลป่อง หัวเรียว ก้นตัด ร่องพูค่อนข้างลึกเห็นได้ชัด ขั้วผลใหญ่และสั้น เนื้อละเอียด สีเหลืองจัดเกือบเป็นสีจำปา ปริมาณมาก รสชาติหวานมัน เมล็ดค่อนข้างเล็กและมีจำนวนเมล็ดน้อย

3) พันธุ์ก้านยาว (D158) ผลมีขนาดปานกลาง น้ำหนักประมาณ 3 กิโลกรัม ทรงผลกลมเห็นพูไม่ชัดเจน พูเต็มทุกพู หนามเล็กถี่สั้นสม่ำเสมอทั้งผล ก้านผลใหญ่และยาวกว่าพันธุ์อื่นๆ เนื้อละเอียดสีเหลืองหนาปานกลาง รสชาติหวานมัน เมล็ดมากค่อนข้างใหญ่

4) พันธุ์กระดุม ผลจะมีขนาดค่อนข้างเล็ก น้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ผลมีลักษณะค่อนข้างกลมด้านหัวและด้านท้ายผลค่อนข้างป้าน ก้นผลบุ๋มเล็กน้อย หนามเล็กสั้นและถี่ ขั้วค่อนข้างเล็กและสั้น ลักษณะของพูเต็มสมบูรณ์ ร่องพูค่อนข้างลึก เนื้อละเอียดอ่อนนุ่มสีเหลืองอ่อน เนื้อค่อนข้างบาง รสชาติหวานไม่ค่อยมัน และง่ายเมื่อสุกจัด เมล็ดขนาดใหญ่

ภาพที่ 5 ภาพพันธุ์ทุเรียน จาก: Facebook: I'm Durain

2.5 ข้อดีและข้อเสียของทุเรียนแต่ละพันธุ์

1) ทุเรียนพันธุ์กระดุม

ข้อดี :

- ไม่มีปัญหาไส้ซึม เพราะเป็นพันธุ์เบาเก็บเกี่ยวก่อนฝนตกชุก
- ออกดอกเร็วผลแก่เร็วจึงขายได้ราคาดีในช่วงต้นฤดู
- ผลดก ติดผลง่าย
- อายุการให้ผลเร็ว

ข้อเสีย :

- อ่อนแอต่อโรครากเน่า โคนเน่า

2) ทุเรียนพันธุ์ชะนี

ข้อดี :

- ทนทานต่อโรครากเน่า โคนเน่าพอสมควร
- ออกดอกง่าย
- เนื้อแห้ง รสดี สีสวย

ข้อเสีย :

- ออกดอกดก แต่ติดผลยาก
- เป็นไส้ซึมง่าย
- อ่อนแอต่อ โรคใบติด

3) ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ข้อดี :

- ราคาสูงกว่าพันธุ์อื่น
- ติดผลดีมาก น้ำหนักผลดี
- เนื้อมากเมล็ดลีบ มีกลิ่นน้อย เนื้อละเอียดแห้ง ไม่เละ ผลสุกแล้วเก็บไว้ได้นาน
- ไม่ค่อยเป็นไส้ซึม

ข้อเสีย :

- อ่อนแอต่อโรครากเน่า โคนเน่า

4) ทุเรียนพันธุ์ก้านยาว

ข้อดี :

- ติดผลดี
- ราคาค่อนข้างดี
- น้ำหนักผลดี

ข้อเสีย :

- ค่อนข้างอ่อนแอต่อโรครากเน่า โคนเน่า
- เปลือกหนา
- เนื้อน้อย
- เป็นไส้ซึมค่อนข้างง่าย
- ผลสุกเก็บไว้ได้ไม่นาน ก้นผลแตกง่าย
- อายุการให้ผลช้า

ที่มาข้อมูล: https://www.ecitepage.com/viewtopic.php?t=63168

2.6 พันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูกและเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค

พันธุ์ทุเรียนที่เกษตรกรนิยมปลูก คือ พันธุ์หมอนทอง ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีกลิ่นไม่แรงมาก รสชาติอร่อย หอมหวานมัน และมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระมากกว่าสายพันธุ์อื่น ๆ รสชาดที่ไม่หวานจนเกินไป คนส่วนใหญ่นิยมเลือกทุเรียนหมอนทองแบบกรอบนอกนุ่มใน จะไม่มีกลิ่นแรงมาก

2.7 ทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองของจังหวัด

ที่บ้านเขาเทพพิทักษ์ ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองที่เรียกว่า "ทุเรียนคลองแสง" เป็นทุเรียนที่มีความโดดเด่นในพื้นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ต่างจากทุเรียนพื้นเมืองทั่วไป ทำให้ทุเรียนคลองแสงเป็นทุเรียนพื้นเมืองที่มีชื่อของ อำเภอบ้านตาขุน มีการปลูกในพื้นที่ริมสองฝั่งคลองแสง อำเภอบ้านตาขุน ยาวนับสิบกิโลเมตร โดยเฉพาะที่บ้านเขาพัง มีต้นทุเรียนอายุนับ 100 ปี ที่มีชื่อเรียกประจำต้นต่างกัน ออกไปที่หาดูที่ไหนไม่ได้นอกจากที่นี่ (ที่มา : https://www.thairath.co.th/news/local/south/999527 สืบค้น ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2564)

ภาพที่ 6 ทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองของจังหวัด. จาก: https://www.facebook.com/ทุเรียนคลองแสงอายุ100ปี-สวนนากทอง

2.8 ทุเรียนหมอนทองถิ่นถ่านหิน อ.เคียนซา

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการวางแผนขอขึ้นทะเบียนหมอนทองของอำเภอเคียนซา เป็นสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ชื่อที่ขอขึ้นทะเบียน : ทุเรียนหมอนทองถิ่นถ่านหิน @ เคียนซา

2) คุณลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของสินค้า

3) พันธุ์ทุเรียน : หมอนทอง

ลักษณะกายภาพ : ผล ทรงก้นป้าน น้ำหนักประมาณ 2 – 3.5 กิโลกรัม เปลือก บาง มีหนามแหลมแข็ง เป็นรูปปีรามิดตลอดผล เนื้อสีเหลืองอ่อน เนื้อละเอียดและแห้ง เมล็ดลีบ ส่วนรสชาติจะแบ่งออกเป็น เนื้อมันควาย (ยังไม่สุกมาก) จะมันมากกว่าหวาน เนื้อสุกรสชาติจะหอมหวานมากกว่ามัน มีกลิ่นน้อย

4) ลักษณะทางเคมี (ค่าความหวาน) : พันธุ์หมอนทอง ค่าความหวานไม่น้อยกว่า 12 องศาบริกซ์

5) ช่วงฤดูที่มีผลผลิต : ในช่วงเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม

6) ประวัติความเป็นมา

จากคำขวัญ “บ่อถ่านหิน ถิ่นนกน้ำ งามทุ่งทอง ล่องตาปี ไม้ดีจันทร์กะพ้อ อำเภอเคียนซามีบ่อน้ำร้อนและบ่อถ่านหิน” เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและมีแร่ธาตุที่สำคัญ เหมาะสำหรับการปลูกพืช และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เพราะใต้พื้นดินบริเวณนี้มีแร่ถ่านหินมาก เมื่อปี พ.ศ.2459 รัชกาลที่ 6 จึงทรงมีพระบรมราชโองการให้สงวนที่ดินไว้เป็นที่ขุดถ่านหิน ต่อมาบริษัท "บ่อถ่านหินศิลาสยาม" ดำเนินกิจการเหมืองระหว่าง ปี 2463 - 2468 และยังมีสภาพเป็นที่สงวนมาจนถึงบัดนี้ สำหรับการปลูกทุเรียนไม่มีหลักฐานยืนยันที่แน่นอน แต่จาการบอกเล่ามีการปลูกทุเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 และเมื่อปี 2558 ได้มีการรวมกลุ่มกันการทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และมีชื่อเสียงในด้านรสชาติ กรอบ หวาน มัน อร่อยกว่าทุเรียนจากแหล่งอื่น เนื่องจากได้ธาตุอาหารที่มีอยู่ในดินจากถ่านหินที่มีซัลเฟอร์ และไม่มีการเร่งสารเคมีปรุงแต่งรสชาติ นอกจากนี้ได้มีการจัดงานเทศกาลบุฟเฟ่ต์ทุเรียน อำเคียนซาเป็นประจำทุกปี สามารถสร้างชื่อเสียงในการผลิตทุเรียนบ่อถ่านหินคุณภาพดี ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP สามารถส่งจำหน่าย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

7) ความเชื่อมโยงถึงแหล่งภูมิศาสตร์

อำเภอเคียนชา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ทางภาคใต้ เป็นทั้งที่ราบริมฝั่งแม่น้ำตาปีและที่ราบสูงอยู่ในเขตที่ราชพัสดุและพื้นที่ในเขต สปก. สภาพดินดี มีแม่น้ำตาปีไหลผ่าน เหมาะสำหรับทำสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน สวนผลไม้ สวนกาแฟ และการเกษตรอื่น ๆ สภาพดินอุดมสมบูรณ์ เป็นดินร่วนเหนียวปนทรายสีน้ำตาลปนเหลือง หรือน้ำตาลปนแดง ด้วยสภาพดินดังกล่าว ทำให้มีการระบายน้ำได้ดี เนื่องจากดินมีความร่วนซุยที่เหมาะต่อการชอนไชของรากในการดูดน้ำและธาตุอาหารซึ่งการมีช่องว่างในดินทำให้มีพื้นที่ในการสะสมออกซิเจนบริเวณราก ประกอบกับดินมีไนโตรเจนและซัลเฟอร์สูง ส่งผลต่อความหวานกรอบมันของทุเรียนหมอนทองบ่อถ่านหิน

8) ขอบเขตพื้นที่การผลิตสินค้า

ขอบเขตพื้นที่การปลูกทุเรียนหมอนทองถิ่นถ่านหิน ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอเคียนชา ได้แก่ ตำบลเขาตอก เคียนซา พ่วงพรมคร อรัญคามวารี และตำบลบ้านเสด็จ

ภาพที่ 7 ทุเรียนหมอนทองถิ่นถ่ายหิน อ.เคียนซา

2.9 ข้อมูลความเหมาะสมในการปลูกทุเรียน

1) ทรัพยากรดินของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินในพื้นที่ลาดชันสูง ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินชื้น ดินในพื้นที่ราบลุ่ม และดินผสม สำหรับพื้นที่ดินที่มีปัญหาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่รวม 3,725,899 ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน 2,842,139 ไร่ ดินตื้น 320,972 ไร่ ดินเปรี้ยวจัด 317,088 ไร่ ดินเค็ม 174,770 ดินทราย 69,454 และดินอินทรีย์ 1,472 ไร่

2) พื้นที่ความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน

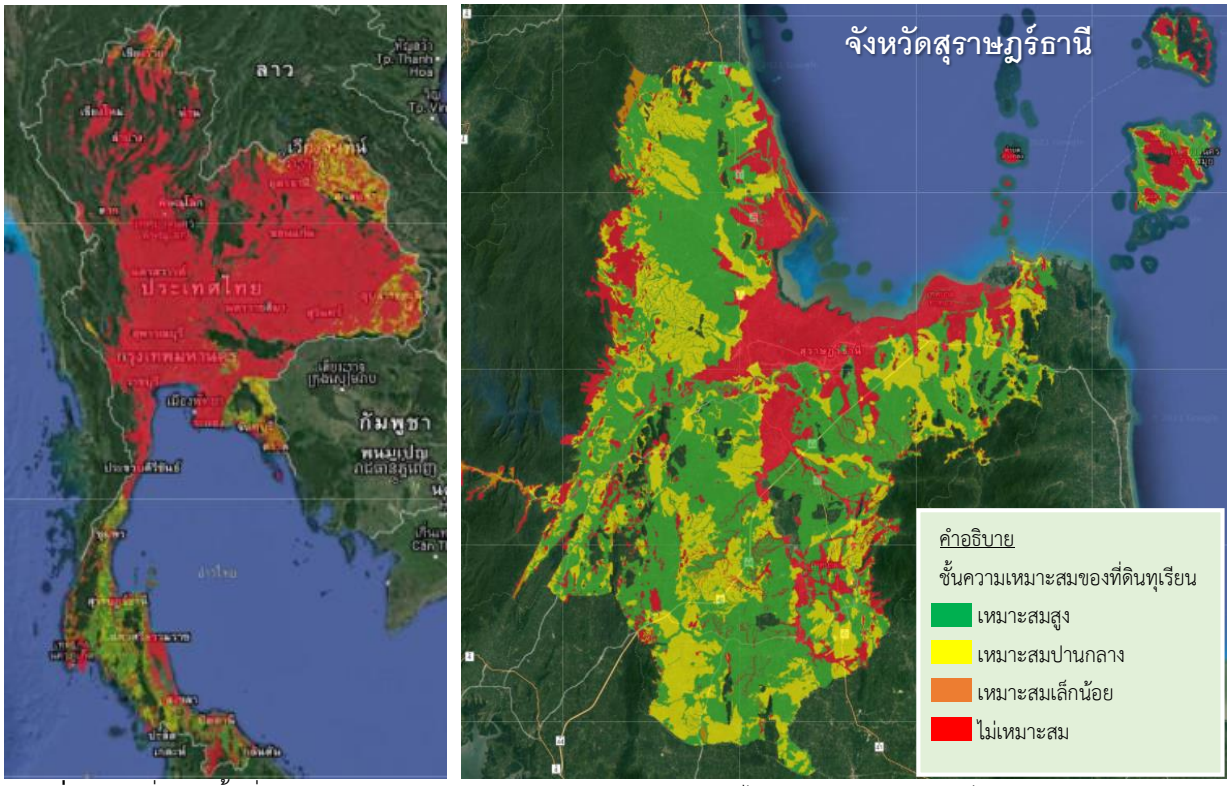

ภาพที่ 8 แผนที่แสดงพื้นที่ความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียนของประเทศไทยและจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ปี 2561. สืบค้นจาก http://kea-agrimap.appspot.com. เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2564

พื้นที่ตามเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียนของประเทศไทย มีพื้นที่เหมาะสมสูง 1,720,683.44 ไร่ เหมาะสมปานกลาง 19,970,734.59 ไร่ เหมาะสมเล็กน้อย 4,059,344.40 ไร่ และไม่เหมาะสม 5,758,198 ไร่

โดย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่เหมาะสมสูง 2,515,543.10 ไร่ เหมาะสมปานกลาง 1,484,901.80 ไร่ เหมาะสมน้อย 107,389.71 ไร่ และในพื้นที่ไม่เหมาะสม 1,253,722.81 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 พื้นที่ตามเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน

ระดับ	พื้นที่ในเขตความเหมาะสม (ไร่)				
	เหมาะสมสูง (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวม
ประเทศไทย	1,720,683.44	19,970,734.59	4,059,344.40	5,758,198.00	201,508,960.43
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2,515,543.10	1,484,901.80	107,389.71	1,253,722.81	5,361,557.42

ระดับ	พื้นที่ในเขตความเหมาะสม (ไร่)				
	เหมาะสมสูง (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวม
เมืองสุราษฎร์ธานี	61,726.00	11,227.30	-	33,087.00	206,040.30
กาญจนดิษฐ์	217,396.00	154,113.00	4,364.02	145,066.00	520,939.02
ดอนสัก	48,501.60	62,085.10	3,127.74	57,754.20	171,468.64
เกาะสมุย	58,485.00	13,129.60	9,983.21	66,804.00	148,401.81
เกาะพะงัน	17,147.80	3,904.30	945.05	23,779.40	45,776.55
ไชยา	156,965.00	84,982.20	17,490.50	86,508.50	345,946.20
ท่าชนะ	207,544.00	110,274.00	19,484.30	57,771.20	395,073.50
คีรีรัฐนิคม	199,299.00	89,963.50	949.40	53,529.10	343,741.00
บ้านตาขุน	51,435.20	20,371.00	-	23,172.60	94,978.80
พนม	114,219.00	72,432.40	34,172.30	50,081.50	270,905.20
ท่าฉาง	200,384.00	116,220.00	3,101.11	99,406.60	419,111.71
บ้านนาสาร	146,635.00	74,165.70	2,290.87	60,032.00	283,123.57
บ้านนาเดิม	73,241.60	8,979.20	-	27,826.60	110,047.40
เคียนซา	233,868.00	129,924.00	666.01	53,928.90	418,386.91
เวียงสระ	82,654.40	74,595.50	895.65	48,750.30	206,895.85
พระแสง	263,747.00	126,283.00	219.34	29,927.30	420,176.64
พุนพิน	234,554.00	152,152.00	48.12	194,678.00	581,432.12
ชัยบุรี	110,857.00	128,116.00	2,915.60	5,259.41	247,148.01
วิภาวดี	36,883.50	51,984.00	6,736.49	36,360.20	131,964.19

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ปี 2561. สืบค้นจาก http://kea-agrimap.appspot.com. เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2564

2.10 แหล่งน้ำ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลุ่มน้ำใหญ่น้อยรวม 14 ลุ่มน้ำ แต่ละลุ่มน้ำมีแม่น้ำ และร่องหลายสาย ทุกสายล้วนไหลลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำในสุราษฎร์ธานี ตัดขวางคาบสมุทรออกสู่ทะเลด้านตะวันออก ในอดีตอาศัยเครือข่ายแม่น้ำเดินทางติดต่อถึงกัน และติดต่อกับเมืองชายฝั่งแม่น้ำที่มีลักษณะทางอุทกวิทยาที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง ซึ่งเป็นเส้นเลือดใหญ่ของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัด มีดังนี้ คือ

1) แม่น้ำตาปี เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช ไหลผ่าน อำเภอชัยบุรี พระแสง เวียงสระ เคียนซา บ้านนาสาร บ้านนาเดิม พุนพิน และไหลลงสู่อ่าวไทย ที่ อำเภอเมือง มีความยาวประมาณ 230 กิโลเมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 5,900 ล้าน ลบ.ม.ต่อปี มีแม่น้ำสาขาที่สำคัญ 6 สาย ได้แก่ คลองสินปุน คลองอิปัน คลองพุนพิน คลองท่ากูบ คลองมะขามเตี้ย และคลองฉวาง

2) แม่น้ำพุมดวงหรือแม่น้ำคีรีรัฐ เกิดจากคลองแสง คลองสก และคลองยันไหลผ่าน อำเภอบ้านตาขุน คีรีรัฐนิคม และท่าฉาง บรรจบกับแม่น้ำตาปีที่อำเภอพุนพิน ยาวประมาณ 120 กิโลเมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 6,600 ล้าน ลบ.ม. ต่อปี คลองสาขาที่สำคัญ 4 สาย ได้แก่ คลองยัน คลองแสง คลองสก และคลองพนม

3) บึงขุนทะเลเป็นแหล่งน้ำจืดที่คล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุมตำบลมะขามเตี้ย ขุนทะเล และตำบลวัดประดู่

4) เขื่อนรัชชประภาสร้างปิดกั้นลำน้ำคลองแสง ที่บ้านเชี่ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียว สูง 94 เมตร ความยาวสันเขื่อน 761 เมตร มีเขื่อนปิดกั้นช่องเขาอีก 6 แห่ง อยู่บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำ 1 แห่ง และฝั่งขวาของแม่น้ำ 5 แห่ง อ่างเก็บน้ำมีความจุ 5,639 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่อ่างเก็บน้ำ 185 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเฉลี่ยปีละ 3,057 ล้านลูกบาศก์เมตร (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนรัชชประภา, 2557) ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2561

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำได้แก่ บ่อน้ำบาดาล จำนวน 3,348 บ่อ และแหล่งน้ำโครงการชลประทานในจังหวัดและแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวม 2,332 แห่ง กระจายอยู่ในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ตารางที่ 11 ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับที่	อำเภอ	บ่อบาดาลที่ทางราชการเจาะ					บ่อบาดาลเอกชน				รวมทั้งสิ้น (บ่อ)
		ประเภทการใช้น้ำ (บ่อ)					ประเภทการใช้น้ำ (บ่อ)				
		เกษตรกรรม	อุปโภค - บริโภค	สังเกตการณ์	สำรวจ	รวม (บ่อ)	เกษตรกรรม	อุปโภค - บริโภค	ธุรกิจ	รวม (บ่อ)	
1	เมืองสุราษฎร์ธานี	1	10	-	-	11	204	347	154	705	716
2	กาญจนดิษฐ์	7	21	-	-	28	85	191	95	371	399
3	ดอนสัก	1	14	-	-	15	36	11	9	56	71
4	เกาะสมุย	-	18	-	-	18	3	79	307	389	407
5	เกาะพะงัน	-	-	-	-	-	1	20	34	55	55
6	ไชยา	12	18	-	-	30	12	17	32	61	91
7	ท่าชนะ	23	22	-	-	45	13	16	21	50	95
8	คีรีรัฐนิคม	3	10	4	3	20	29	21	13	63	83
9	บ้านตาขุน	3	5	-	-	8	4	7	3	14	22
10	พนม	13	9	-	-	22	21	9	8	38	60
11	ท่าฉาง	10	18	-	-	28	37	281	39	357	385
12	บ้านนาสาร	1	15	-	-	16	150	44	17	211	227
13	บ้านนาเดิม	1	7	-	-	8	18	29	22	69	77
14	เคียนซา	5	9	-	-	14	22	6	2	30	44
15	เวียงสระ	-	22	-	-	22	24	37	30	91	113
16	พระแสง	-	15	-	-	15	8	14	16	38	53
17	พุนพิน	19	16	31	8	74	75	118	137	330	404
18	วิภาวดี	-	6	-	-	6	5	8	2	15	21
19	ชัยบุรี	-	6	3	-	9	8	5	3	16	25
รวม		**99**	**241**	**38**	**11**	**389**	**755**	**1,260**	**944**	**2,959**	**3,348**

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2564

หมายเหตุ : ข้อมูลสะสมตั้งแต่ ปี 2564 - 2563 (ตัดยอด ณ 31 ธันวาคม 2563)

ตารางที่ 12 ข้อมูลแหล่งน้ำของโครงการชลประทานที่มีอยู่ในจังหวัด ทั้งในและนอกเขตชลประทาน

ลำดับที่	อำเภอ	แหล่งน้ำในเขตชลประทาน[1]								แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน[2]	
		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ขนาดเล็ก (ถ่ายโอน)		รวม		จำนวน (บ่อ)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
		จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)		
1	เมืองสุราษฎร์ธานี	-	-	-	-	4	1,700	4	1,700	17	34
2	กาญจนดิษฐ์	-	-	1	944	20	25,100	21	26,044	252	504
3	ดอนสัก	1	37,500	1	600	3	4,500	5	42,600	54	108
4	เกาะสมุย	-	-	-	-	10	4,400	10	4,400	1	2
5	เกาะพะงัน	-	-	-	-	5	2,600	5	2,600	-	-
6	ไชยา	1	20,000	1	790	10	9,370	12	30,160	38	76
7	ท่าชนะ	-	-	6	16,411	10	15,500	16	31,911	66	132
8	คีรีรัฐนิคม	-	-	3	2,800	15	18,600	18	21,400	92	184
9	บ้านตาขุน	-	-	1	2,800	3	1,800	4	4,600	23	46
10	พนม	1	3,000	3	3,222	18	13,700	22	19,922	137	274
11	ท่าฉาง	-	-	-	-	7	3,850	7	3,850	74	148
12	บ้านนาสาร	-	-	1	375	8	12,600	9	12,975	54	108
13	บ้านนาเดิม	-	-	-	-	9	32,300	9	32,300	12	24
14	เคียนซา	-	-	1	150	7	6,310	8	6,460	45	90
15	เวียงสระ	1	16,000	-	-	17	25,050	18	41,050	8	16
16	พระแสง	-	-	7	1,720	6	5,600	13	7,320	143	286
17	พุนพิน	-	-	1	4,320	8	24,800	9	29,120	80	160
18	ชัยบุรี	-	-	1	80	3	3,170	4	3,250	17	34
19	วิภาวดี	-	-	1	580	4	26,800	5	27,380	53	106
รวม		**4**	**76,500**	**28**	**34,792**	**167**	**237,750**	**199**	**349,042**	**1,166**	**2,332**

ที่มา : (1) โครงการชลประทานจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 11 สิงหาคม 2564

(2) สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2564

2.11 ปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน

ปฏิทินการผลิตและดูแลรักษาทุเรียน ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2564)

ตารางที่ 13 ปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน

สินค้า	ปี 2563												หมายเหตุ
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
สินค้า ทุเรียน													
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก/การดูแล													
ขั้นตอน เตรียมพื้นที่/เตรียมหลุมปลูก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
ขั้นตอน การใส่ปุ๋ย					✓		✓		✓		✓		
ขั้นตอน การกำจัดวัชพืช	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ขั้นตอน ป้องกันกำจัดศัตรูพืช	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ขั้นตอน การตัดแต่งทรงพุ่ม									✓	✓	✓		
ขั้นตอน การตัดแต่งดอก/ผล				✓	✓	✓							
ขั้นตอน การให้น้ำ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ขั้นตอน เก็บเกี่ยว	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓				

สินค้า		ปี 2563												หมายเหตุ
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ขั้นตอน การจำหน่าย		✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓				
- ช่วงเวลาการออกจำหน่าย (ร้อยละ)		1.55	0.32	0.13			0.08	17.40	54.82	25.70				นอกฤดู มค-มีค
- ภัยธรรมชาติ	ภัยแล้ง			✓	✓									
ตามฤดูกาล	น้ำท่วม											✓	✓	
	แมลงศัตรูพืช					✓	✓	✓	✓	✓				หนอนเจาะเปลือก, ผล
	อื่น ๆ (ระบุ) โรครากเน่า-โคนเน่า	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

2.12 ข้อมูลพื้นที่การผลิตและผลผลิตของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปี 2563 มีจำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน) ชาวสวนทุเรียนที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพิ่มขึ้นจาก 12,446 ครัวเรือน ในปี 2562 เป็น 14,568 ครัวเรือน ในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 14.57 เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มขึ้นจาก 76,873 ไร่ ในปี 2562 เป็น 79,994 ไร่ ในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 3.90 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 39,039 ไร่ ในปี 2562 เป็น 40,967 ไร่ ในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 4.71 ขณะที่ผลผลิตลดลงจาก 45,825 ตัน ในปี 2562 เป็น 39,396 ตัน ในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 16.32 และผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 1,174 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2562 เป็น 962 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 22.04

ตารางที่ 14 จำนวนเกษตรกร เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ย ของทุเรียน ปี 2560 – 2563

ปี	จำนวนเกษตรกร[1] (ครัวเรือน)	เนื้อที่ยืนต้น[2] (ไร่)	เนื้อที่ให้ผล[2] (ไร่)	ผลผลิต[2] (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย[2] (กก./ไร่)
2560	9,647	49,797	26,876	21,375	795
2561	7,291	70,520	28,191	25,368	900
2562	12,446	76,873	39,039	45,825	1,174
2563	14,568	79,994	40,967	39,396	962

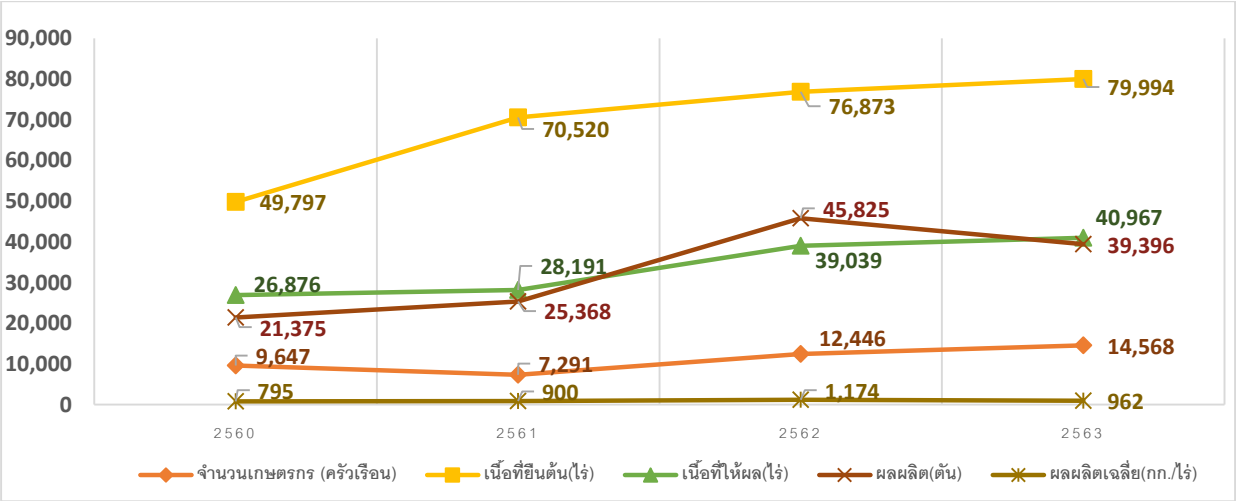

ภาพที่ 9 กราฟแสดงจำนวนเกษตรกร เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ย ของทุเรียน ปี 2560 – 2563

ที่มา : (1) สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2564

(2) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2564

2.13 ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรรายอำเภอ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอำเภอที่มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนและมีพื้นที่ปลูก(พื้นที่ยืนต้น)มากที่สุด ได้แก่ อำเภอบ้านนาสาร เกษตรกร จำนวน 2,762 ครัวเรือน พื้นที่ 15,027 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอท่าชนะ เกษตรกร จำนวน 1,441 ราย พื้นที่ 9,655 ไร่

ตารางที่ 15 ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ผู้ปลูกทุเรียนเป็นรายอำเภอ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ชนิดสินค้า ทุเรียน		
			จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ยืนต้น/ เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล /เก็บเกี่ยว
1	เมืองสุราษฎร์ธานี	7,325	362	2,736	1,597
2	กาญจนดิษฐ์	14,754	1,244	6,820	6,464
3	ดอนสัก	4,941	387	2,092	1,843
4	เกาะสมุย	2,441	771	4,551	3,617
5	เกาะพะงัน	1,650	155	421	409
6	ไชยา	9,196	1,004	7,423	5,406
7	ท่าชนะ	12,385	1,441	9,655	7,295
8	คีรีรัฐนิคม	9,212	888	4,509	3,088
9	บ้านตาขุน	2,887	318	1,813	1,758
10	พนม	7,984	628	3,507	1,529
11	ท่าฉาง	7,545	380	2,051	906
12	บ้านนาสาร	10,392	2,762	15,027	13,485
13	บ้านนาเดิม	4,470	483	1,977	1,734
14	เคียนซา	9,216	592	4,480	2,851
15	เวียงสระ	7,864	1,194	5,135	3,031
16	พระแสง	12,226	412	2,247	555
17	พุนพิน	14,235	494	2,596	1,839
18	ชัยบุรี	5,168	193	657	379
19	วิภาวดี	3,987	925	5,429	3,736
รวม		**147,878**	**14,568**	**83,129**	**61,522**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2564

2.14 ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ทุเรียน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสำนักงานเกษตรอำเภอต่างๆ ได้เข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็น “แปลงใหญ่ทุเรียน” มีการรวบรวมสมาชิกผู้ปลูกทุเรียน พื้นที่การปลูก และการรวบรวมผลผลิตไปจำหน่าย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกษตรกรมีการรวมตัวเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ จำนวน 5 แปลง ในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเคียนซา อำเภอเวียงสระ อำเภอพนม และอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ข้อมูลระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ทุเรียน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563

ที่ตั้งแปลง	รหัสแปลง	จำนวนสมาชิก (ราย)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน/ปี)	ผู้จัดการแปลง	หมายเลขโทรศัพท์
ปี 2560						
หมู่ 2 ต.ขุนทะเล อ.เมืองสุราษฎร์ธานี	667	30	560.00	150,000	นายมนตรี มีเพ็ง	081-7884194
ปี 2560						
หมู่ 10 ต.บ้านเสด็จ อ.เคียนซา	1279	30	511.00	84,000	น.ส.ธัญญารัตน์ นวลเต็ม	-
ต.บ้านส้อง อ.เวียงสระ	1280	30	319.00	108,000	นายบุญเลื่อง หนูช่วย	082-4258866
ปี 2561						
หมู่ 7 ต.ต้นยวน อ.พนม	5309	39	550.00	2,500	นายวิสิทธิ์ ถาวร	089-5948355
ปี 2562						
หมู่ 7 ต.ย่านยาว อ.คีรีรัฐนิคม	8912	41	647.00	1,500	น.ส.ดลลดา ชัยวรากรณ์	081-1891745

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2564

ภาพที่ 10 ลงพื้นที่กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเกษตรอำเภอคีรีรัฐนิคม และสำนักงานเกษตรอำเภอเวียงสระ

2.15 ข้อมูลการรับรอง GAP ด้านพืช (ทุเรียน) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การรับรอง GAP ด้านพืช (ทุเรียน) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนแปลง 2,844 แปลง พื้นที่ 22,631 ไร่ ผลผลิตรวม 13,037.50 ตัน ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 มาตรฐาน GAP ด้านพืช

ลำดับ	อำเภอ	ทุเรียน			ทุเรียนหมอนทอง			รวม	รวม	รวม
		จำนวนแปลง	พื้นที่(ไร่)	ผลผลิต(ตัน)	จำนวนแปลง	พื้นที่(ไร่)	ผลผลิต(ตัน)	จำนวนแปลง	พื้นที่(ไร่)	ผลผลิต(ตัน)
1	เมืองสุราษฎร์ธานี	86	1059.18	206.88	3	40	5.4	**89**	**1099.18**	**212.28**
2	กาญจนดิษฐ์	101	612.93	198.5	8	11.75	14.87	**109**	**624.68**	**213.37**
3	ดอนสัก	57	241.92	145.39				**57**	**241.92**	**145.39**
4	เกาะสมุย	635.00	5,357.66	8,876.57	17.00	121.58	22.87	**652.00**	**5,479.24**	**8,899.44**
5	เกาะพะงัน	1.00	2.00	0.25				**1.00**	**2.00**	**0.25**
6	ไชยา	387.00	3,539.25	627.25	33.00	258.50	48.07	**420.00**	**3,797.75**	**675.32**
7	ท่าชนะ	367.00	2,582.05	582.87	3.00	30.00	3.06	**370.00**	**2,612.05**	**585.93**
8	คีรีรัฐนิคม	110.00	712.03	190.98	10.00	86.05	29.97	**120.00**	**798.08**	**220.95**
9	บ้านตาขุน	16.00	74.12	26.78	17.00	184.82	31.61	**33.00**	**258.94**	**58.39**
10	พนม	65.00	458.57	94.44	1.00	37.50	1.33	**66.00**	**496.07**	**95.77**
11	ท่าฉาง	30.00	198.00	47.64				**30.00**	**198.00**	**47.64**
12	บ้านนาสาร	372.00	2,442.07	890.60	50.00	398.68	137.96	**422.00**	**2,840.75**	**1,028.56**
13	บ้านนาเดิม	36.00	166.02	67.41	5.00	41.41	7.66	**41.00**	**207.43**	**75.07**
14	เคียนซา	64.00	1,061.27	119.10	2.00	20.00	2.02	**66.00**	**1,081.27**	**121.12**
15	เวียงสระ	127.00	744.65	338.85	1.00	3.00	0.33	**128.00**	**747.65**	**339.18**
16	พระแสง	5.00	79.42	7.39	2.00	12.00	2.71	**7.00**	**91.42**	**10.10**
17	พุนพิน	55.00	427.64	66.28	1.00	20.25	0.74	**56.00**	**447.89**	**67.02**
18	ชัยบุรี	1.00	12.00	2.33				**1.00**	**12.00**	**2.33**
19	วิภาวดี	175.00	1,592.68	236.39	1.00	2.00	3.00	**176.00**	**1,594.68**	**239.39**
ผลรวมทั้งหมด		**2,690.00**	**21,363.46**	**12,725.90**	**154.00**	**1,267.54**	**311.60**	**2,844.00**	**22,631.00**	**13,037.50**

ที่มา: สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 ข้อมูล ณ วันที่ 8 มีนาคม 2564

2.16 ข้อมูลการตลาดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1) ปริมาณผลผลิตทุเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563 (ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

1.1) ปริมาณผลผลิตรวมของจังหวัด จำนวน 41,772 ตัน แบ่งออกเป็น

- นอกฤดู 2,995 ตัน ร้อยละ 7.17
- ในฤดู 38,777 ตัน ร้อยละ 92.83

1.2) ช่วงที่มีปริมาณผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดมีปริมาณสูงสุดในปี 2563 คือ ในช่วงวันที่ 1 - 15 กรกฎาคม 2563

Peak : วันที่ 5 - 15 กรกฎาคม 2563

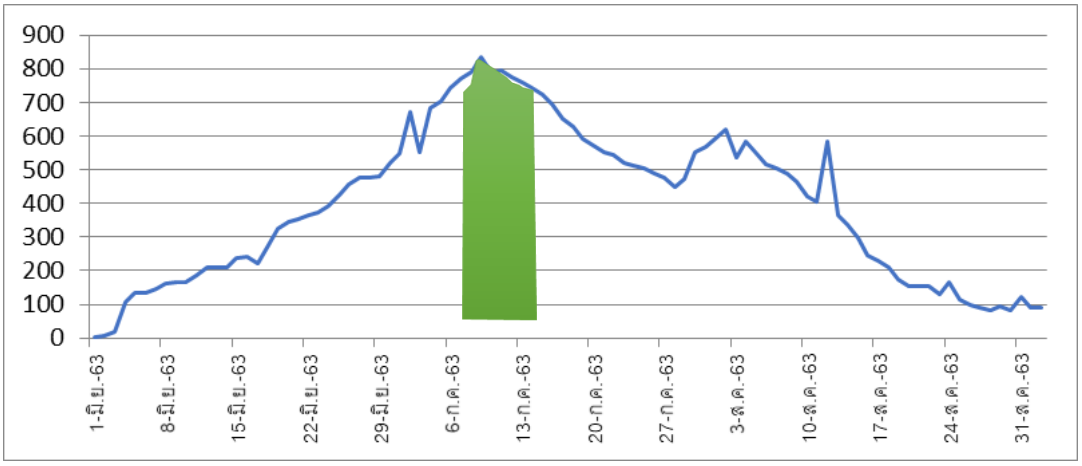

ภาพที่ 11 ช่วงที่มีปริมาณผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดมีปริมาณสูงสุดในปี 2563 คือ ในช่วงวันที่ 1 - 15 กรกฎาคม 2563

2) ราคาที่เกษตรกรขายได้

2.1) ราคาปี 2561-2562

ตารางที่ 18 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ปี 2561 - 2562 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชนิดสินค้า	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กิโลกรัม)	
	ปี 2561	**ปี 2562**
ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ผลขนาดกลาง (ผลสวย)	86.28	98.23

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 ข้อมูล ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2564

2.2) ราคาผลผลิตทุเรียน ในปี 2563

ตารางที่ 19 ราคาผลผลิตทุเรียนเฉลี่ยในระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 2 กันยายน 2563 (ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	เกรด A	เกรด B
เฉลี่ย	102.83 (85 - 126)	77.88 (68 - 94)
เฉลี่ยช่วงผลผลิตออกมาก	93.81 (88 - 96)	71.00 (70 - 75)

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3) วิถีการตลาดทุเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

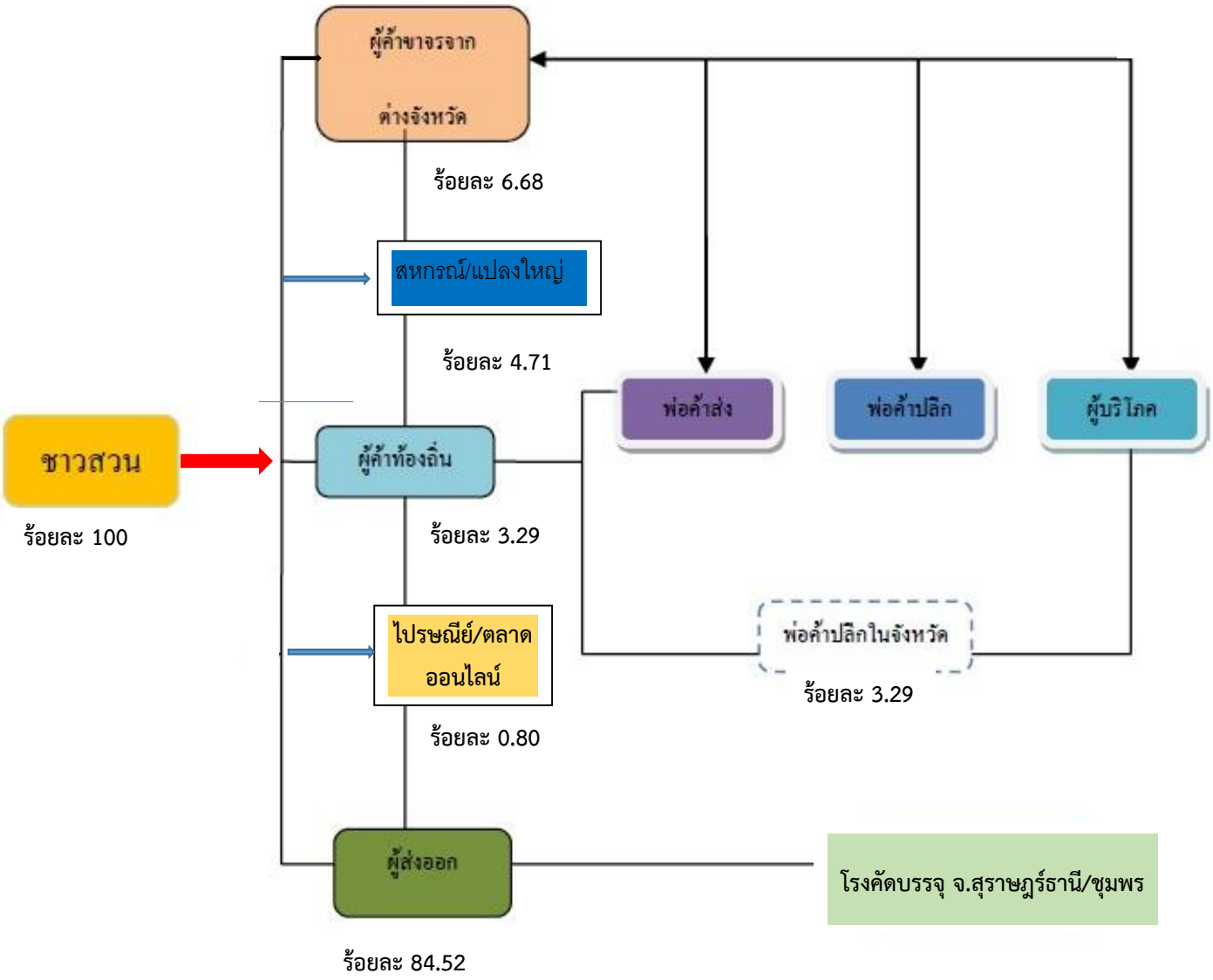

ภาพที่ 12 วิถีการตลาดทุเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

4) แนวทางการบริหารจัดการทุเรียน ปี 2563 ของจังหวัด

การบริหารจัดการเป็นไปตามกลไกตลาดปกติ โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการผลผลิต ดังนี้

4.1) ถ่ายทอดความรู้การผลิตไม้ผลคุณภาพ ตามมาตรฐาน GAP ในพื้นที่อำเภอดอนสัก เมืองสุราษฎร์ธานี บ้านนาสาร พุนพิน บ้านนาเดิม และคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 275 ราย

4.2) บริหารจัดการแปลงผลิตโดยรูปแบบแปลงใหญ่ โดยใช้งบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

4.3) พัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตผ่านโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ไม้ผล) จำนวน 200 ราย ในพื้นที่อำเภอไชยา ดอนสัก พุนพิน กาญจนดิษฐ์ เกาะสมุย และเกาะพะงัน

4.4) จัดงานประชาสัมพันธ์ผลผลิต ผ่านโครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์และเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ระดับภาค (ภาคใต้) ณ จังหวัดเชียงใหม่ และ โครงการรถเร่ ณ จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งของหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

4.5) การปรับสมดุลผลผลิต จากข้อมูลประมาณผลผลิตเปรียบเทียบกับความสามารถในการรองรับผลผลิตของตลาดปกติ ไม่มีผลผลิตส่วนเกิน

4.6) ติดตามสถานการณ์การผลผลิตรายอำเภอ/รายงานสถานการณ์ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบทุกวัน (ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

5) สหกรณ์ที่รวบรวมผลผลิตทุเรียน ปี 2563

ตารางที่ 20 สหกรณ์ที่รวบรวมผลผลิตทุเรียน ปี 2563

สหกรณ์/สินค้า	จำนวนสมาชิก (คน)	สมาชิกที่ได้รับรองมาตรฐาน (คน)			ข้อมูลพื้นฐาน			
		GAP	อินทรีย์	อื่นๆ/ไม่มี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ประมาณการผลผลิต/ฤดูกาล (ตัน)	ช่องทางการจำหน่าย
สกก.บ้านนาสาร จำกัด/ผลไม้	834	84			2,082.00	1,564.00	550.00	Top,Makro,Lotus,ตลาดไท,ตลาดท้องถิ่น, เครือข่ายสหกรณ์,ออนไลน์
สกก.เมืองสุราษฎร์ธานี จำกัด/ผลไม้	1,442				500.00	500.00	21.00	เครือข่ายสหกรณ์,ตลาดท้องถิ่น
สกต.ธกส.สุราษฎร์ธานี จำกัด/ผลไม้	50,105						19.00	เครือข่ายสหกรณ์,ตลาดท้องถิ่น

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563

6) ตารางที่ 21 โรงคัดบรรจุทุเรียน ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563

ลำดับ	ชื่อโรงคัดบรรจุ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเลขโทรศัพท์	สินค้าที่ได้รับการรับรอง
1	นายธนานพ เลิศธัญญา (ถุง ถัง ทอง)	304/3	7	บ้านส้อง	เวียงสระ	สุราษฎร์ธานี	089-9310809	ทุเรียน
2	นายหฤทัย จรรยา(เฉวียนหวัง-อาเอ๋)	88	2	ทุ่งเตา	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	087-8292535	ทุเรียน
3	นายสิทธิภัททิช์ ศรีเศรษฐิประภา(P&A)	173/1	2	ทุ่งเตา	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	061-5195558	ทุเรียน
4	ร้านแผงทุเรียนเถ้าแก่	35	10	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี	080-9847459	ทุเรียน
5	นายสมศักดิ์ มุลิ (สมศักดิ์ริสแอนด์ระยอง)	171/2	2	ทุ่งเตา	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	094-4242443	ทุเรียน
6	น.ส.พรรณทิพย์ กระจกแก้ว(แผงทุเรียนหนึ่ง-โบว์)	114	12	ทุ่งหลวง	เวียงสระ	สุราษฎร์ธานี	064-4369216	ทุเรียน
7	นางสาวธัญลักษณ์ สุขมาก	138-138/1 อาคาร 2	3	หนองไทร	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี	063-3266979	ทุเรียน
8	บริษัท ซิสโก้ ฟู้ด จำกัด	97/1	5	พรุพี	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	081-9595888	ทุเรียน,มังคุด
9	นายธนกฤต คงคาใส	117/2	3	ควนศรี	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	098-8670702	ทุเรียน
10	นางสาวสุมารา ทองประเสริฐ	9 ถนนมหาราช	0	นาสาร	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	081-5708719	ทุเรียน
11	นายภควัต พราหมนก(ทุ่งช้างการค้า)	352	2	พรุพี	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	086-9791159	ทุเรียน,มังคุด,เงาะ
12	บริษัท เค เซาเธิร์น ฟรูท ไท้เลิ่นด	269/40 ถนนดอนนก	4	มะขามเตี้ย	เมือง	สุราษฎร์ธานี	086-5831736	ทุเรียน
13	นายอิทธิพัทธ์ พงษ์ทองเจริญ(ป้าหนวด)	138-138/1	3	หนองไทร	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี	092-4097894	ทุเรียน

ที่มา:สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 ข้อมูล ณ วันที่ 3 มีนาคม 2564

7) แหล่งรับซื้อ ตลาดกระจายสินค้า และแหล่งแปรรูป (ทุเรียน) ของจังหวัด

ชื่อสินค้า	แหล่งรวบรวม/แปรรูปที่สำคัญ		ตลาดกระจายสินค้า				ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ	สรุปสภาพปัญหาที่สำคัญ จุดเด่น/จุดด้อย
			ในจังหวัด		นอกจังหวัด			
	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ		
ทุเรียน	2	**รวม** (1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรทอง อ.เกาะสมุย (2) น.ส.จีรวรรณ เพชรแท้ อ.บ้านนาสาร	**30** 13

ชื่อสินค้า	แหล่งรวบรวม/แปรรูปที่สำคัญ		ตลาดกระจายสินค้า				ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ	สรุปสภาพปัญหาที่สำคัญ จุดเด่น/จุดด้อย
			ในจังหวัด		นอกจังหวัด			
	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ		
ทุเรียน (ต่อ)			13	(3) แปลงใหญ่ทุเรียน ต.บ้านส้อง อ.เวียสระ (4) แปลงใหญ่ทุเรียน ต.ต้นยวน อ.พนม โรงคัดบรรจุ (1) นายธนานพ เลิศธัญญา (ถุง ถัง ทอง) ต.บ้านส้อง อ.เวียงสระ (2) น.ส.พรรณทิพย์ กระจกแก้ว (แผงทุเรียนหนึ่ง-โบว์) ต.ทุ่งหลวง อ.เวียงสระ (3) ร้านแผงทุเรียนเถ้าแก่ ต.สมอทอง อ.ท่าชนะ (4) น.ส.ธัญลักษณ์ สุขมาก ต.หนองไทร อ.พุนพิน (5) นายอิทธิพัทธ์ พงษ์ทองเจริญ (ป๋าหนวด) ต.หนองไทร อ.พุนพิน (6) บ.เค เวาเทิร์น ฟรูท ไท่เลิ่น ต.มะขามเตี้ย อ.เมือง (7) นายหฤทัย จรรยา (เฉวียน หวัง-อาเอ๋) ต.ทุ่งเตา อ.บ้านนาสาร (8) นายสิทธิภัททิช์ ศรีเศรษฐิ ประภา (P&A) ต.ทุ่งเตา อ.บ้านนาสาร (9) นายสมศักดิ์ มุสิ (สมศักดิ์ริส แอนด์ระยอง) ต.ทุ่งเตา อ.บ้านนาสาร				

ชื่อสินค้า	แหล่งรวบรวม/แปรรูปที่สำคัญ		ตลาดกระจายสินค้า				ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ	สรุปสภาพปัญหาที่สำคัญ จุดเด่น/จุดด้อย
			ในจังหวัด		นอกจังหวัด			
	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ		
				(10) บจ.ซิสโก้ ฟู้ด ต.พรุพี อ.บ้านนาสาร (11) นายธนกฤต คงคาใส ต.ควนศรี อ.บ้านนาสาร (12) น.ส.สุมารา ทองประเสริฐ ต.นาสาร อ.บ้านนาสาร (13) นายภัควัต พราหมนก (ทุ่งช้างการค้า) ต.พรุพี อ.บ้านนาสาร				

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2564

ส่วนที่ 3

ข้อมูลเพื่อการวางแผนการปลูกทุเรียน

ส่วนที่ 3

ข้อมูลเพื่อการวางแผนการปลูกทุเรียน

3.1 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับทุเรียน

1) พันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูกและเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค

พันธุ์ทุเรียนที่เกษตรกรนิยมปลูก คือ พันธุ์หมอนทอง ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีกลิ่นไม่แรงมาก รสชาติอร่อย หอม หวานมัน และมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระมากกว่าสายพันธุ์อื่น ๆ รสชาดที่ไม่หวานจนเกินไป คนส่วนใหญ่นิยมเลือกทุเรียนหมอนทองแบบกรอบนอกนุ่มใน จะไม่มีกลิ่นแรงมาก

2) การเลือกพื้นที่ปลูกทุเรียน

พื้นที่ไม่มีน้ำท่วมขัง มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 0 - 650 เมตร มีความลาดเอียงประมาณ 1 - 3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่ควรเกิน 15 เปอร์เซ็นต์ การคมนาคมสะดวก ขนส่งผลผลิตได้รวดเร็ว

ดินร่วนปนทราย อุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำดี หน้าดินลึกมากกว่า 50 เซนติเมตร ระดับน้ำใต้ดินลึก มากกว่า 75 เซนติเมตร ค่าความเป็น กรดด่างของดินระหว่าง 5.5 - 6.5

อากาศร้อนชื้น อุณหภูมิที่เหมาะสมประมาณ 10 - 46 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพันธ์มากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์

ปริมาณน้ำฝนมากกว่า 2,000 มิลลิเมตรต่อปี การกระจายตัวของฝนดี มีช่วงแล้งต่อเนื่องน้อยกว่า 3 เดือน/ปี มีน้ำสะอาดเพียงพอตลอดทั้งปี(ประมาณ 600 - 800 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่) ไม่มีสานอินทรีย์และสารอนินทรีย์ที่มีพิษปนเปื้อน ค่าความเป็นกรดด่างของน้ำระหว่าง 6.0 – 7.5 มีสารละลายเกลือไม่มากกว่า 1.4 มิลลิโมห์ต่อเซนติเมตร

3) แหล่งน้ำ

ต้องมีแหล่งน้ำจืดให้ต้นทุเรียนได้เพียงพอตลอดทั้งปี

4) อุณหภูมิและความชื้น

ทุเรียนชอบอากาศร้อนชื้นอุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ในช่วงประมาณ 25 - 30 องศาเซลเซียสความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศประมาณ 75 – 85 % ถ้าปลุกในพื้นที่ที่มีอากาศแห้งแล้งมีอากาศร้อนจัดเย็นจัด และมีลมแรง จะพบปัญหาใบไหม้หรือใบร่วงต้นทุเรียนไม่เจริญเติบโตหรือเติบโตช้าให้ผลผลิตช้าและน้อยไม่คุ้มต่อการลงทุน

5) สภาพดิน

ควรเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินเหนียวปนทรายที่มีการระบายน้ำดี และมีหน้าดินลึก เพราะทุเรียนเป็นพืชที่อ่อนแอต่อสภาพน้ำขัง ความเป็นกรดด่างของดินอยู่ระหว่าง 5.5 – 6.5 ถ้าจำเป็นต้องปลูก ทุเรียนในสภาพดินทราย จำเป็นต้องนำหน้าดินจากแหล่งอื่นมาเสริม ต้องใส่ปุยคอกและต้องดูแลเรื่องการให้น้ำมากเป็นพิเศษ

3.2 การปลูกทุเรียน

1) การเตรียมพื้นที่

1.1) พื้นที่ดอน

ไถพรวน ปรับพื้นที่ให้เรียบ และขุดร่องระบายน้ำภายในสวน ถ้าเป็นพื้นที่ดอนที่เคยปลูกไม้ยืนต้นมาก่อนไม่ต้องไถพรวน

1.2) พื้นที่ลุ่ม

- พื้นที่น้ำท่วมขังไม่มาก นำดินมาเทกองตามผังปลูกสูงประมาณ 0.75-1.20 เมตร แล้วปลูกทุเรียนบนสันกลางของดิน

- พื้นที่มีน้ำท่วมขังมาก ยกร่องสวนให้มีขนาดสันร่องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ร่องน้ำสวนให้มีขนาดสันร่องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ร่องน้ำกว้าง 1.5 เมตร ลึก 1 เมตร มีระบบระบายน้ำเข้า-ออกเป็นอย่างดี

2) การเลือกต้นพันธุ์

ต้นแข็งแรง ตรงตามพันธุ์ ต้นตอเป็นพันธุ์พื้นเมือง ทนทาน ต่อโรครากเน่าโคนเน่า ระบบรากไม่ขดหรืองอ มีใบหน้าและเขียวเข้ม

3) วิธีการปลูกทุเรียนทำได้ 2 ลักษณะ

3.1) วิธีการขุดหลุมปลูก เหมาะกับสวนที่ไม่มีการวางระบบน้ำ

- ขุดหลุมมีขนาดกว้างยาว และลึกด้านละ 50 เซนติเมตร

- ผสมปุ๋ยคอกเก่าประมาณ 5 กิโลกรัม และปุยหินฟอสเฟต ครึ่งกิโลกรัม คลุกเคล้ากับดินที่ขุดขึ้นมากลบกลับคืนไปในหลุมสูง ประมาณ 2 ใน 3 ของหลุม

- เตรียมต้นกล้าที่แข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เป็นโรค ไม่มีแมลงทำลาย และมีใบยอดคู่สุดท้ายแก่ ระบบรากแผ่กระจายดี ไม่ขดม้วนงออยู่ก้นถุง

- ใช้มีดกรีดก้นถุงออก ถ้าพบรากขดงออยู่กันถุงให้ตัดออก

- วางถุงต้นกล้าที่ตัดก้นถุงออกแล้ว วางลงตรงกลางหลุม จัดให้ตรงแนวกับต้นอื่นๆพร้อมทั้งปรับระดับสูงต่ำของต้นทุเรียนให้รอยต่อระหว่างรากกับลำต้นหรือระดับดินปากถุงเดิมสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อย

- ใช้มีดกรีดด้านข้างถุงจากล่างขึ้นบนทั้งสองด้าน

- ดึงถุงพลาสติกออก ระมัดระวังอย่าให้ดินในถุงแตก

- กลบดินที่เหลือลงไปในหลุมอย่ากลบดินสูงถึงรอยเสียบยอด หรือรอยทาบ

- ปักไม้หลักข้างต้นทุเรียนที่ปลูกแล้ว พร้อมทั้งผูกเชือกยึดไว้ เพื่อป้องกันลมพัดโยก

- กดดินบริเวณโคนต้น หาวัสดุคลุมโคนต้นแล้วรดน้ำตามให้โชก

- จัดทำร่มเงาให้ต้นทุเรียนที่เพิ่งปลูก โดยใช้ทางมะพร้าว ทางจาก แผงหญ้าคา ทางระกำหรือตาข่ายพรางแสง เมื่อทุเรียนตั้งตัวดีแล้วควรปลดออก หรืออาจปลูกไม้เพื่อให้ร่มเงา เช่น กล้วยก็จะช่วยเป็นร่มเงาและเพิ่มความชื้นในสวนทุเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่อากาศแห้ง และมีแสงแดดจัด

- แกะผ้าพลาสติกที่พันรอยเสียบยอดหรือทาบออกเมื่อปลูกไปแล้วประมาณ 1 - 2 เดือน

3.2) วิธีการปลูกแบบไม่ขุดหลุม เหมาะกับสวนที่จัดวางระบบน้ำมีข้อดีคือ ประหยัดแรงงานค่าใช้จ่ายในการขุดหลุม ดินระบายน้ำและอากาศดี รากเจริญเร็ว

- โรยปุ๋ยหินฟอสเฟต 500 กรัม หรือประมาณหนึ่งกระป๋องนม ครึ่ง ตรงตำแหน่งที่ต้องการปลูกกลบดินบาง ๆ
- นำต้นพันธุ์มาวาง แล้วถากดินข้าง ๆ ขึ้นมาพูกลบ แต่ถ้า หากเป็นดินร่วนปนทราย ดินทราย ดินจะไม่เกาะตัวกัน ควรใช้วิธี ขุดหลุมปลูก หรือจะใช้วิธีดัดแปลง
- วิธีดัดแปลงคือนำหน้าดินจากแหล่งอื่นมากองตรงตำแหน่งที่จะปลูกกองดินควรมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เมตร สูง 15 เซนติเมตร แหวกกลางกองดินโรยปุ๋ยหินฟอสเฟตในช่องที่แหวกไว้กลบดินบาง ๆ วางต้นพันธุ์ดีลงตรงช่องที่แหวกไว้กลบดินทับ
- การแกะถุงออก ต้องระมัดระวังอย่าให้ดินแตก อาจทำได้โดยกรีดก้นถุงออกก่อน แล้วนำไปวางในตำแหน่งที่ปลูก กรีดถุงพลาสติก ให้ขาดจากล่างขึ้นบน แล้วจึงค่อย ๆ ดึงถุงพลาสติกออกเบา ๆ
- ระมัดระวังอย่ากลบดินให้สูงถึงรอยเสียบยอดหรือรอยทาบ
- หาวัสดุคลุมโคน และจัดทำร่มเงาให้กับต้นทุเรียนเหมือน การปลูกโดยวิธีขุดหลุม

3.3 การดูแลรักษา

1) การพรางแสงสาหรับต้นเล็ก

ใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ทางมะพร้าว ปักเป็นกระโจมคร่อมต้นทุเรียน หรือใช้ตาข่ายพรางแสง หรือปลูกต้นไม้โตเร็วระหว่างแถวทุเรียนให้มีระยะห่างระหว่างต้น ของไม้โตเร็ว ที่สามารถแผ่ทรงพุ่มพรางแสงให้ต้นทุเรียนได้ประมาณ 30-40 เปอร์เซ็นต์ เช่น กล้วย และทองหลาง เป็นต้น

2) การให้น้ำและใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม

การที่จะทำทุเรียนให้มีคุณภาพนั้น ผมจะเน้นการเตรียมต้นแม่ให้สมบูรณ์เสียก่อน ดังนั้น จึงเน้นที่การให้น้ำและให้ปุ๋ยตลอดปี โดยเฉพาะหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้ว ต้องรีบบำรุงต้นทันที เริ่มจากการตัดแต่งกิ่งที่โทรมกิ่งตายและกิ่งที่ไม่ต้องการออก แล้วก็ให้น้ำและปุ๋ยควบคู่กันไป คุณลุงเสดเน้นปุ๋ยขี้วัวที่ใส่ต้นละ 10 กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยสูตร 12-12-17+2 อัตราต้นละ 2 กิโลกรัม วิธีการโดยโรยรอบๆ ต้นให้ห่างจากโคนต้นทุเรียนสัก 1 เมตร และปุ๋ยหมักชีวภาพ (ปุ๋ยจุลินทรีย์) ที่ให้พร้อมกับน้ำ อัตรา 1 ลิตร ต่อน้ำ 100 ลิตร สลับกับการฉีดพ่นทางใบเพื่อให้ต้นทุเรียนสะสมอาหารให้เพียงพอกับการออกดอกรุ่นต่อไป

ปุ๋ย หมักชีวภาพ ได้จากการหมักใบตำลึงหรือผักบุ้งหั่นหรือบดละเอียด 3 กิโลกรัม กล้วยน้ำว้าสุกหั่นหรือบดละเอียด 3 กิโลกรัม และน้ำตาลอ้อยหรือน้ำตาลแดง 2 กิโลกรัม โดยนำส่วนผสมทั้งหมดผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันดี นำไปหมักในภาชนะปิดฝา ทิ้งไว้สัก 15 วัน แล้วจึงเติมน้ำลงไปอีก 20 ลิตร คนให้เข้ากัน หมักต่อทิ้งไว้ 15 - 20 วัน กรองเอากากออกจะได้น้ำหมักหัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้นไว้ใช้ต่อเชื้อในปริมาณ ที่มากขึ้นปุ๋ย หมักชีวภาพ ได้จากการหมักใบตำลึงหรือผักบุ้งหั่นหรือบดละเอียด 3 กิโลกรัม กล้วยน้ำว้าสุกหั่นหรือบดละเอียด 3 กิโลกรัม และน้ำตาลอ้อยหรือน้ำตาลแดง 6 กิโลกรัม โดยนำส่วนผสมทั้งหมดผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันดี นำไปหมักในภาชนะปิดฝา ทิ้งไว้สัก 15 วัน แล้วจึงเติมน้ำลงไปอีก 26 ลิตร คนให้เข้ากัน หมักต่อทิ้งไว้ 15 – 20 วัน กรองเอากากออกจะได้น้ำหมักหัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้นไว้ใช้ต่อเชื้อในปริมาณ ที่มากขึ้น

วิธีการขยายเชื้อทำน้ำหมักใช้ คือใช้น้ำหมักหัวเชื้อ 10 ลิตร ผสมน้ำตาลทรายแดง 10 กิโลกรัม หมักกับน้ำ 200 ลิตร คนให้เข้ากันดี หมักในภาชนะปิดฝาอีก 1 - 5 เดือน ก็นำออกมาใส่หรือฉีดต้นทุเรียนได้ การใช้กับทุเรียน คือ ใช้น้ำหมักชีวภาพ ลิตร ผสมน้ำ 100 ลิตร ไปฉีดพ่นทางใบเพื่อช่วยให้ทุเรียนได้ปุ๋ยเร็วขึ้น ส่วนอีกทางก็ให้ไปพร้อมกับการให้น้ำระบบสปริงเกลอร์ ต้นละประมาณ 80 - 100 ลิตร ต่อครั้ง เทคนิคคือจะให้น้ำในทรงพุ่มเท่านั้นไม่กระจายถึงปลายทรงพุ่ม เพราะจะทำให้ทุเรียนแตกใบอ่อน ไม่สร้างดอกสร้างผล วิธีการนี้จะทำให้ทุเรียนได้รับปุ๋ยอย่างเต็มที่ ลองใช้มือปาดหน้าดินดูจะพบว่ามีรากทุเรียนเล็กๆ เส้นสีขาวแผ่กระจายเต็มไปหมดเลย นั่นแสดงว่าใช้ได้สำหรับกิ่งและใบทุเรียนที่ตัดแต่งออกก็นำสุมไว้บริเวณใต้ต้นทุเรียน ปล่อยให้มันจะผุพังสลายตัวเป็นอินทรียวัตถุและเป็นปุ๋ยในที่สุด

3) การให้ปุ๋ย

ปุ๋ยคอก อัตราเป็นบุ้งกี๋ต่อต้น (2.25 กิโลกรัม - 1 บุ้งกี๋) คิดเป็น 2 เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม(เมตร) ต่อการใส่ 1 ปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง โดยใส่ปุ๋ยเคมี-อินทรีย์ตราบัวทิพย์ สูตร 2 อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้นต่อปี คิดเป็นเท่ากับเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม(เมตร เช่นต้นที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร ใช้ปุ๋ย 1 กิโลกรัม โดยแบ่งใส่ 2 - 4 ครั้ง

4) การให้น้ำ

ระบบการให้น้ำที่เหมาะสม ใช้ระบบการให้น้ำแบบหัวเหวี่ยงเล็ก ความต้องการน้ำของทุเรียนต้นเล็กประมาณ 0.6 เท่าของค่าอัตราการระเหยน้ำ(มิลลิเมตรต่อวัน) คูณด้วยพื้นที่ใต้ทรงพุ่ม เช่น ในภาคตะวันออกเมื่ออัตราการระเหยน้ำวันละ 3.8 – 5.7 มิลลิเมตร มีพื้นที่ต้นทรงพุ่ม 1 ตารางเมตร เท่ากับกาให้น้ำ 2.3 – 3.4 ลิตรต่อต้นต่อวัน

5) การตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม

- หลังปลูกประมาณ 1 – 1.5 ปี ตัดแต่งกิ่งให้มีลำต้นเดี่ยว โดยตัดแต่งให้ทรงต้นโปร่ง โครงสร้างต้นแข็งแรง สวยงามสม่ำเสมอ เมื่อทุเรียนเริ่มให้ผลผลิตจะมีกิ่งประธาน 12 - 15 กิ่งเวียนรอบต้น แต่ละกิ่งห่างกันประมาณ 10 - 15 เซนติเมตร กิ่งประธานกิ่งแรกอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร
- กิ่งประธานแต่ละกิ่งจะมีกิ่งรอง 3 - 4 กิ่ง
- กิ่งรองแต่ละกิ่งจะมีกิ่งแขนงพอประมาณและไม่บังแสงซึ่งกันและกัน

6) แมลงและศัตรูที่สำคัญ

➢ เพลี้ยไก่แจ้

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยและตัวอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน ทำให้ใบหงิกงอ ถ้าระบาดมากทำให้ใบอ่อนร่วงและยอดแห้งตาย

การป้องกันกำจัด กระตุ้นให้ทะเรียนแตกยอดอ่อน อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติติดตั้งกับดักกาวเหนียว ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบยอดถูกทำลายมากกว่า 30%

➢ เพลี้ยไฟ

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยและตัวอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงจากดอก และผลอ่อน ทำให้ดอกแห้งและร่วงได้ หนามเป็นแผล

➢ เพลี้ยจักจั่นฝอย

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยและตัวอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ ทำให้ใบบิดงอ มีอาการไหม้บริเวณของใบหากระบาดในช่วง ใบอ่อนจะทำให้ใบร่วง

การป้องกันกำจัด กระตุ้นให้ทุเรียนแตกยอดอ่อนพร้อมกับอนุรักษ์ ศัตรูธรรมชาติ ติดตั้งกับดักกาวเหนียว ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบยอด ถูกทำลายมากกว่า 30%

➢ เพลี้ยแป้ง

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยและตัวอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงจากผล โดยมีมดช่วยคาบพาไปยังส่วนต่างๆ ของต้นทุเรียนทำให้ผลแคระแกร็น และเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ

การป้องกันกำจัด ตัดผลที่ไม่สมบูรณ์และถูกเพลี้ยแป้งทำลายไปเผาทำลายฉีดพ่นน้ำให้เพลี้ยแป้งหลุดร่วงออกจากผล ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเพลี้ยแป้งในบริเวณสวนทุเรียนฉีดพ่นสารฆ่าแมงเมื่อผลถูกทำลาย 60% ต่อต้น

➢ ไรแดงแอฟริกัน

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยและตัวอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณหน้า ใบทุเรียน ทำให้ใบร่วง

การป้องกันกำจัด ฉีดพ่นน้ำเข้าไปในทรงพุ่ม นุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของไรแดง ฉีดพ่นสารเคมีเมื่อพบใบแก่ถูกทำลายมากกว่า 25%

➢ หนอนกินขั้วผล

ลักษณะและการทำลาย ตัวหนอนกัดแทะขั้วและเปลือกผลทุเรียนทำให้ เป็นแผล เสียคุณภาพการป้องกันกำจัด อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ตัดผลที่ถูกทำลายทิ้ง ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงเมื่อผลถูกทำลายมากกว่า 10% ต่อต้น

➢ หนอนเจาะผล

ลักษณะและการทำลาย ตัวหนอนกัดกินและทำรังบริเวณผิวผลทุเรียน หากเจาะกินเข้าไปถึงเนื้อจะทำให้ผลเน่าเมื่อสุก

การป้องกันกำจัดอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ตัดแต่งผลที่ติดกันเป็นคู่ และไม่สมบูรณ์ จับตัวหนอนทำลาย ตัดผลที่ถูกทำลายทิ้งฉีดพ่น สารฆ่าแมลงเมื่อผลถูกทำลายมากกว่า 10% ต่อต้น

➢ หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

ลักษณะและการทำลาย เมล็ดทุเรียน ตัวหนอนเจาะไชเข้าไปกัดกินเมล็ดและถ่ายมูลออกมา ทำให้เนื้อทุเรียนเปรอะเปื้อนเสียหาย หนอนอาศัยใน ผลทุเรียนจนกระทั่งผลแก่ เมื่อหนอนโตเต็มที่ หรือถ้าผลร่วงก่อนจะเจาะรูออกมาเข้าดักแด้ในดิน

การป้องกันกำจัด ตัดผลที่ถูกทำลายทิ้ง ฉีดพ่นสารฆ่าแมลง เมื่อพบการระบาดศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด เน้นการป้องกันกำจัดโดยวิธีผสมผสาน

➢ โรคจากเชื้อราไฟทอฟธอรา

- โรคเข้าทำลายใบ ให้พ่นสารเมตาแลกซิล หรือฟอไซท์อลูมินั่น หรือกรดฟอสฟอรัส ให้ทั่วทั้งภายในและนอกทรงพุ่ม

- โรคที่ระบบราก ใช้สารเมตาแลกซิลราดใต้ทรงพุ่มให้ทั่ว พร้อมกับกระตุ้นการเจริญของราก

- โรคที่ลำต้นและกิ่ง ถ้าอาการเล็กน้อย ให้ขูดผิวเปลือกส่วนที่เป็นโรคออกนำไปเผาทำลาย แล้วทาด้วยปูนแดง หรือสารเมตาแลกซิล ถ้าพบอาการรุนแรง ใช้กรดฟอสฟอรัส ฉีดเข้าลำต้น หรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามหรือส่วนที่เป็นเนื้อได้ดีใกล้บริเวณที่เป็นโรค

- โรคใบติด พบอาการเล็กน้อยให้ตัดเผาทำลาย ถ้าอาการุนแรงให้พ่นด้วยสารคาร์เบนดาซิม

- โรคผลเน่า ตัดและเผาทำลายเมื่อพบผลที่เป็นโรค แล้วพ่นด้วยสารอีฟอไซท์อะลูมินั่น หรือกรดฟอสฟอรัส ให้ทั่วต้นและหยุดพ่นสารเคมีก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 30 วัน

3.4 ดัชนี วิธีการเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังเก็บเกี่ยว

1) ดัชนีการเก็บเกี่ยว

1.1) นับอายุผล ตั้งแต่วันดอกบานจนถึงวันเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นเวลาประมาณ 90 - 100 วัน สำหรับพันธุ์กระดุมทอง 105 – 110 วัน สำหรับพันธุ์ชะนี้ และ 120 - 135 วัน สำหรับพันธุ์หมอนทอง

1.2) สังเกตก้านผล เมื่อผลทุเรียนเริ่มแก่ก้านผลจะแข็งและมีสีเข้มขึ้น เมื่อสัมผัสจะรู้สึกสากมือ บริเวณปากปลิงจะบวมโต เห็นรอยต่อชัดเจน เมื่อจับก้านผลแล้วแกว่งผลทุเรียน จะรู้สึกว่าก้านผลมีสปริงมากขึ้น

1.3) สังเกตหนาม ปลายหนามจะแห้ง สีน้ำตาลเข้ม เปราะ และหักง่าย หนามกางออก ร่องหนามห่าง เมื่อบีบหนามเข้าหากัน จะรู้สึกว่ามีสปริง

1.4) สังเกตรอยแยกระหว่างพูผลทุเรียนที่แก่จัด จะสังเกตเห็นรอยแยกบนพูได้อย่างชัดเจน ยกเว้นบางพันธุ์ที่ลักษณะดังกล่าวไม่ปรากฏชัดเจน เช่นก้านยาว

1.5) การเคาะเปลือก เมื่อเคาะผลทุเรียนที่แก่จัดจะมีเสียงดังโปร่งๆ เสียงหนักหรือเบา แตกต่างกันไปขึ้นกับพันธุ์ทุเรียน

1.6) สังเกตสีเนื้อ สีเนื้อทุเรียนจะเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีเหลืองอ่อน หรือเหลืองเข้ม ตามลักษณะประจำของแต่ละพันธุ์ และความแก่ที่ต่างกัน

1.7) การปล่อยให้ผลทุเรียนร่วง ปกติดอกทุเรียนแต่ละรุ่นในต้นเดียวกัน จะบานไม่พร้อมกัน (แตกต่างกันไม่เกิน 10 วัน) ดั่งนั้นเมื่อมีผลทุเรียนบนต้นเริ่มแก่ สุก และร่วง ก็เป็นสัญญาณเตือนว่า ทุเรียนที่เหลือบนต้นเริ่มแก่สามารถเก็บเกี่ยวได้แล้ว

1.8) การชิมปลิง เมื่อตัดขั้วผลหรือปลิงของผลทุเรียนแก่จัด จะพบว่ามีน้ำใส ไม่ข้นเหนียวเหมือนในทุเรียนอ่อน และเมื่อชิมดูจะมีรสหวาน

2) วิธีการเก็บเกี่ยว

ใช้มีดคมๆ ตัดก้านผลส่วนที่อยู่เหนือปากปลิง เพื่อให้ผลหลุดจากต้น และส่งลงมาให้คนที่รออยู่ใต้ต้นใช้กระสอบป่านตวัดรับผลหรือใช้วิธีโรยเชือกลงมาวางผลลงในเข่งไม้ไผ่หรือในพื้นที่ที่เตรียมไว้ พยายามหลีกเลี่ยงการวางผลทุเรียนบนพื้นดินในสวนโดยตรง เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อราที่อยู่ในดิน

คัดแยกผลที่มีตำหนิแยกไว้ต่างหาก ขนย้าย วางเรียง ให้เป็นระเบียบบนพื้นที่สะอาด เพื่อรอการขนส่งไปยังโรงคัดบรรจุการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่โรงคัดบรรจุ

คัดเลือกผลผลิตที่ด้อยคุณภาพด้วยสายตา เช่นทุเรียนอ่อน มีตำหนิ โรคและแมลง เป็นต้น แยกไว้ต่างหากคัดขนาดและคัดคุณภาพ ตามมาตรฐานคุณภาพของทุเรียน

ทำความสะอาดผลทุเรียนที่คัดคุณภาพแล้ว โดยใช้แรงลมเป่า เพื่อกำจัดเศษวัสดุและแมลงบางชนิดออกจากผิวผล จากนั้นจุ่มผลทุเรียนในสารละลายของสารเคมีเบนโนมิล + กรดฟอสฟอรัส เพื่อป้องกันโรคผลเน่า

จุ่มผลทุเรียนในสารละลายเอทธิฟอน 1000 - 2000 พี่พีเอ็ม หรือจุ่มเฉพาะส่วนก้านผลในสารละลายเอทธิฟอน 10000 พีพีเอ็ม ในกรณีที่ต้องขนส่งทุเรียนทางอากาศ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 2-3 วัน ก่อนถึงผู้บริโภคเพื่อทำให้ผลทุเรียนสุกเสมอกัน

ผึ่งผลให้แห้งบนแท่นรองรับสินค้าเมื่อผลทุเรียนแห้งแล้ว จึงติดป้ายชื่อสินค้าที่ขั้วผลทุเรียน แล้วจึงบรรจุลงกล่องกระดาษลูกฟูก ขนาดบรรจุ 10 กก. ต่อกล่อง แล้วจนย้ายด้วยรถพ่วงสินค้าห้องเย็น ไปยังท่าเรือหรือท่าอากาศยาน เพื่อจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ หรือเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 85 - 90 % เพื่อรอการขนส่ง ไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศต่อไป

3) การเก็บรักษา

ผลทุเรียนที่เก็บเกี่ยวมาแล้ว สามารถเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส ได้นาน 2 - 9 วัน และที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส ได้นาน 5 - 12 วัน

เก็บรักษาผลทุเรียนที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 85 – 90 % จะเก็บรักษาผลทุเรียนได้นานประมาณ 2 สัปดาห์ ทั้งนี้แล้วแต่ความแก่ ผลทุเรียนดิบจะแสดงอาการสะท้านหนาว (chilling injury) ถ้าเก็บรักษา ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส โดยผิวผล จะเป็นสีดำหรือสีน้ำตาลบริเวณร่องหนาม

4) การแปรรูปทุเรียนและการบรรจุหีบห่อ

- **ทุเรียนอบแห้ง**

ส่วนประกอบ ทุเรียนเกือบสุก 10 กิโลกรัม

กรรมวิธี 1) ล้างผลทุเรียนให้สะอาด ปอกเปลือกทุเรียน แล้วคว้านเอาเมล็ดออก

2) หั่นเนื้อทุเรียน เป็นชิ้น ๆ ความหนาพอประมาณ

3) นำเข้าตู้อบ อบด้วยความร้อน 50 ^{0}C ใช้เวลาอบประมาณ 15-18 ชั่วโมง

4) เก็บในภาชนะที่แห้ง และสนิท

ต้นทุนในการผลิต 460 บาท *ราคาสินค้าขายปลีก(เฉลี่ยกรุงเทพฯ)ปี 2552

- **ทุเรียนแช่อิ่ม**

ส่วนประกอบ

1) เนื้อทุเรียนสด (ห่ามๆ) 1 กิโลกรัม
2) น้ำตาลทราย 300 กรัม
3) โซเดียมเมตาไบซัลไฟต์ 1 กรัม
4) น้ำสะอาด 1 ลิตร
5) น้ำปูนใส

กรรมวิธีการผลิต

1) หั่นทุเรียนเป็นชิ้นเล็กๆ แช่น้ำน้ำปูนใส 30 นาที
2) ต้มน้ำ ใส่น้ำตาลทราย โซเดียมเมตาไบซัลไฟต์ ให้เดือดแล้วทิ้งไว้ให้พออุ่น
3) แช่เนื้อทุเรียนไว้ในน้ำเชื่อม 1 คืน
4) นำเข้าตู้อบรมร้อนที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส จนเนื้อทุเรียนแห้งไม่เหนียวติดมือ
5) เก็บบรรจุในภาชนะที่สะอาด ปิดฝาให้สนิท

ต้นทุนในการผลิต 56 บาท

- **ทุเรียนทอดกรอบ**

ส่วนประกอบ

1) ทุเรียนพันธุ์หมอนทองดิบและสด
2) น้ำมันพืช
3) เกลือ

กรรมวิธีการผลิต

1) ผ่าทุเรียน แคะเอาแต่เนื้อ แล้วไสเป็นชิ้นบางๆ
2) ตั้งน้ำมันให้ร้อน เอาทุเรียนที่ไสแล้วลงทอดจนเหลืองกรอบ จึงตักขึ้นใส่ตะแกรง พักไว้ให้สะเด็ดน้ำมันและรอให้ทุเรียนทอดเย็น
3) ใช้กระดาษซับปูรองกันถังพลาสติกให้หนา นำทุเรียนทอดกรอบที่เย็นแล้ว ใส่ถังพลาสติกให้เต็ม ปิดฝาให้สนิท
4) เมื่อจะบริโภคหรือจำหน่าย นำทุเรียนทอดที่เก็บไว้ในถังออกมา อบอีกครั้งที่อุณหภูมิ 120 องศาเซลเซียส ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที นำออกจากเตาอบทิ้งไว้ให้เย็น แล้วจึงบรรจุลงกล่อง หรือถุงพลาสติก เพื่อจำหน่ายต่อไป

- **ทุเรียนกวน**

ส่วนประกอบ

1) เนื้อทุเรียนแก่จัด-สุก-งอมและสด
2) น้ำตาลทราย

กรรมวิธีการผลิต

1) แกะเนื้อทุเรียนสุกออกจากเปลือกและเมล็ด
2) ใส่ในกระทะเหล็กหรือสเตนเลสใช้ไฟปานกลางกวนด้วยไม้พายจนเนื้อทุเรียนสุก
3) ใส่น้ำตาลทรายกวนต่อไปจนเริ่มเหนียว จับตัวเป็นก้อน ลดไฟให้อ่อน กวนต่อจนเหนียวเริ่มมัน จึงจะถือว่าใช้ได้
4) บรรจุเพื่อจำหน่ายต่อไป

ชวนคิดชวนรู้

1) ส่วนผสม โดยทั่วไปใช้เนื้อทุเรียน 10 ส่วน น้ำตาล 1 ส่วน อาจเพิ่ม - ลดน้ำตาลได้ตามชอบ แต่ถ้าเป็นทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ไม่ควรใช้น้ำตาลมาก เพราะอาจตกทรายหรือขึ้นเกล็ดได้
2) ทุเรียนกวนต้องใช้ทุเรียนใหม่และสด จึงจะรสชาติดีและกลิ่นหอม
3) ถ้ามีเนื้อทุเรียนจำนวนมาก กวนไม่ทัน ควรนำทุเรียนแกะใหม่ ๆ สด ๆ ไปแช่แข็ง ถ้าอยู่ไกลห้องเย็น ควรกวนให้สุก (รวน) โดยไม่ใส่ตาล แล้วจึงนำไปฝากห้องเย็น เมื่อจะจำหน่ายจึงเติมน้ำตาลแล้วกวนให้ได้ที่

- **ทอฟฟี่ทุเรียน**

ส่วนผสม

1) เนื้อทุเรียน 1 ถ้วยตวง
2) น้ำตาลทราย 5 ขีด
3) น้ำตาลปี๊บ 2 ขีด
4) แบะแซ่ 5 ขีด
5) หัวกะทิ 2 ถ้วยตวง
6) นมข้นหวาน 1 กระป๋อง
7) เนย 2 ขีด
8) เกลือป่น 1 ช้อนชา

วิธีทำ

1) ผสมน้ำตาลทราย น้ำตาลปี๊บ และน้ำกะทิเข้าด้วยกัน กนด้วยไฟปานกลางให้เข้ากัน
2) เติมนมข้นหวานและเกลือป่น คนตลอดเวลาจนเริ่มเหนียว
3) เติมแบะแซ เนื้อทุเรียน กวนด้วยไฟอ่อนจนเหนียวได้ที่
4) เทใส่ถาดที่ทาเนย หรือถาดที่รองใบตอง พออุ่น ๆ จึงเริ่มปั้นเป็นก้อน
5) ห่อด้วยพลาสติกและกระดาษแก้วสีสวย ๆ เพื่อจำหน่ายต่อไป

5) การบรรจุหีบห่อ

การบรรจุหีบห่อเป็นการเตรียมสินค้าเพื่อการขนส่ง การจัดจำหน่าย การเก็บรักษา และการตลาด ซึ่งมีเพื่อป้องกันการเสื่อมคุณภาพของอาหารเนื่องจากจุลินทรีย์ (เชื้อโรค) ความชื้นและอากาศ ดึงดูดใจผู้บริโภคให้ซื้ออาหาร และให้ความสะดวกแก่ผู้บริโภคในแง่ของขนาดบรรจุและรูปแบบที่เหมาะสม ง่ายต่อการเปิดใช้

การบรรจุหีบห่อแบ่งออกเป็น 2 แบบ

- การบรรจุเพื่อการขายปลีก เป็นภาชนะที่บรรจุอาหารเพื่อขายปลีกให้กับผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งเป็นตัวโฆษณาและดึงดูดใจผู้บริโภคให้หันมาซื้อ ดังนั้น ภาชนะประเภทนี้จะต้องมีการออกแบบให้สวยงาม สีสันสะดุดตา เข้ากันได้ดีกับผลิตภัณฑ์ที่บรรจุอยู่ภายใน พกพาง่าย และใช้สะดวก

- ภาชนะบรรจุเพื่อขายส่ง เป็นภาชนะที่ใช้สำหรับการรวมกลุ่มของผลิตภัณฑ์ที่เป็นหน่วยเล็ก ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อการขนส่งจากแหล่งผลิตไปสู่แหล่งจำหน่าย ภาชนะชนิดนี้จะต้องออกแบบให้แข็งแรงทนทานต่อการขนส่ง แรงกระแทก ความชื้นและสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้สินค้าไปถึงมือผู้บริโภคอย่างปลอดภัย

ส่วนที่ 4

แนวโน้มทุเรียนในระยะต่อไป

ส่วนที่ 4

แนวโน้มทุเรียนในระยะต่อไป

4.1 การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของทุเรียนไทย

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของทุเรียนไทย

SWOT Analysis	
จุดแข็ง (Strength)	1. ไทยมีการพัฒนาสายพันทุเรียนอย่างต่อเนื่อง มีความหลากหลายทางพันธุกรรมของทุเรียนสูง มีพันธุ์การค้าเป็นที่ยอมรับของตลาด อาทิ หมอนทอง ชะนี กระดุมทอง และพวงมณี เป็นต้น 2. ผลิตภัณฑ์ทุเรียนแปรรูปของไทยมีคุณภาพดี มีความหลากหลาย ทำให้สามารถส่งออกได้ตลอดปี
จุดอ่อน (Weakness)	1. ปัญหาเรื่องโรคและแมลงของทุเรียนไทย ได้แก่ โรครากเน่าโคนเน่า (ไฟทอปเธอร่า) โรคเชื้อราสีชมพู ปัญหาหนอนเจาะทุเรียน และปัญหาทุเรียนไส้ซึม ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากสภาพอากาศ ความชื้น ปริมาณน้ำที่มากเกินไปก่อนการเก็บเกี่ยว และสภาพต้นที่ไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด 2. ยังขาดเทคโนโลยีในด้านการเพะปลูก การเก็บเกี่ยว การบรรจุหีบห่อ รวมไปถึงการขนส่งที่เหมาะสม ส่งผลให้ยังมีต้นทุนการผลิตที่สูง
โอกาส (Opportunity)	1. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการกระจายสินค้าและการขายสินค้าผลไม้ของไทยทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ อาทิ การจัดงานเทศกาลผลไม้ในทั่วทุกภูมิภาคของไทย การจัดคาราวานผลไม้ไปยังต่างประเทศ รวมถึงการจัด Roadshow งาน Food Festival และการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ส่งออกผลไม้ไทยและผู้นำเข้าจากต่างประเทศ 2. ผู้ประกอบการไทยสามารถใช้ประโยชน์จาก FTA ต่างๆ ที่คู่ค้าลดภาษีให้ไทยแล้วในการส่งออกสินค้าทุเรียนไปยังประเทศคู่ค้าเหล่านั้น ประเทศคู่ค้าที่ลดภาษีให้สินค้าทุเรียนสดของไทยแล้ว ได้แก่ ออสเตรเลีย/ นิวซีแลนด์/ อินเดีย / ญี่ปุ่น/ ชิลี/ เปรู / ฮ่องกง3/ อาเซียน และจี 3. กระทวงเกษตรและสหกรณ์ (โดยกรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตาฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงปักกิ่ง และฝ่ายเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว) และกระทรวงศุลกากรของจีน (GACC) ได้ลงนาม "ร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ไทยผ่านประเทศที่สามเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน" ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2563 โดยมีเงื่อนไข

SWOT Analysis	
	ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกทุเรียนสดระหว่างไทยและจีนทางบก ซึ่งระบุให้ผลไม้จากไทย (รวมถึงทุเรียน) สามารถส่งเข้าสู่จีนได้ผ่านทางด่านโมหัน (Mohan) มณฑลยูนาน ร่วมถึงด่านโหย่วอี้กวน (Youyiguan) ด่านตงชิง (Dongxing และด่านรถไฟผิงเสียง (Pingxiang Railway) เขตปกครองตนเองซีจ้วง ทำให้ไทยสามารถเพิ่มช่องทางการส่งออกสินค้าผลไม้ไปยังประเทศจีนได้มากยิ่งขึ้น 4. กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (G) สำหรับสินค้าทุเรียนแล้ว ได้แก่ ทุเรียนนนท์ ทุเรียนป่าละอุ ทุเรียนปราจีน ทุเรียนหลงลับแลอุตรดิตถ์ ทุเรียนหลินลับแลอุตรดิตถ์ ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ ทุเรียนสาลิกาพังงา และทุเรียนในวงระนอง และเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2563 ได้ประกาศขึ้นทะเบียนสินค้า GI เพิ่มเติมให้กับ ทุเรียนชะนีเกาะช้าง จังหวัดตราด ซึ่งมีลักษณะผลรี ยาว หนามใหญ่และห่าง เปลือกบาง สีผิวน้ำตาลปนแดง เนื้อทุเรียนหนา สีเหลืองเข้มไปจนถึงสีเหลืองอมส้ม รสชาติหวานมัน และมีกลิ่นหอม ปลูกเฉพาะในพื้นที่อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ซึ่งเกษตร กรต้องควบคุมคุณภาพสินค้า GI เพื่อให้คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของสินค้า GI อันจะเป็นการส่งเสริมช่องทางการตลาดแก่ผู้ประกอบการ GI เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป
อุปสรรค/ภัยคุกคาม (Threats)	1. อินโดนีเซียได้ออกกฎระเบียบในการควบคุมการนำเข้าสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งออกผลไม้สดของไทยรวมถึงทุเรียนไปยังอินโดนีเซียค่อนข้างมาก เนื่องจากกฎระเบียบมีความซับซ้อน มีขั้นตอนต่างๆ ในการนำเข้าเพิ่มขึ้นมาก และมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่บ่อยครั้งในปัจจุบันผู้นำเข้าผลไม้ไทยในอินโดนีเซียยังคงพบอุปสรรคในการขอใบรับรองการนำเข้าพืชสวน (Import Recommendation Horticulture Products : RIPH)จากกระทรวงเกษตรอินโดนีเซีย และ ใบอนุญาตนำเข้า (Import permit :SP) จากกระทรวงการค้าอินโดนีเซีย 2. จีนได้มีการทดลองปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้สำเร็จที่เกาะไหหลำและมณฑลไห่หนาน อยู่ระหว่างการพัฒนาสายพันธุ์ ซึ่งในอนาคตจีนอาจเปลี่ยนสถานะจากคู่ค้ากลายเป็นคู่แข่งด้านการผลิตและการส่งออกสินค้า และลดการนำเข้าทุเรียนจากไทย 3. ผลกระทบจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ส่งผลให้เศรษฐกิจของทั้งสองประเทศดังกล่าวชะลอตัว อาจส่งผลให้ไทยส่งออกสินค้าทุเรียนไปยังประเทศจีนซึ่งเป็นลาดส่งออกหลักได้ลดน้อยลง

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สำนักการค้าสินค้า กระทรวงพาณิชย์. มีนาคม 2564

4.2 แนวโน้มทุเรียนในอีก 5 ปีข้างหน้า (ปี 2564 - 2568)

1) ไทยครองแชมป์อันดับ 1 การส่งออกของโลก

โลกส่งออกทุเรียนเพิ่มขึ้น 134.5% เป็น 1,812,201 ตัน จีนยังคงเป็นผู้นำเข้าทุเรียนเบอร์ 1 นำเข้าเพิ่มขึ้น 95.1% จากปี 2563 เป็น 938,882 ตัน ไทยครองแชมป์อันดับ 1 ส่งออก 1,044,672 ตัน (57.65%) ในปี 2568 และมีโอกาสเพิ่มผลผลิต 83% หรือ 2,028,490 ตัน ซึ่งคาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้น 68.3% หรือ 1,044,672 ตัน มากกว่าอินโดนีเซียที่คาดว่าจะผลิตได้ 1,581,388 ตัน ส่งออก 159,720 ตัน มีสัดส่วนการบริโภคในประเทศ 99.9% ส่งออก 0.1%

2) แนวโน้มราคาทุเรียนหมอนทอง

แนวโน้มราคาทุเรียนหมอนทองที่เกษตรกรขายได้ที่สวน (เฉลี่ยทั้งประเทศ) ในปี 2564-2568 ประมาณ 126 บาท/กก.

ที่มาข้อมูล:ผลการศึกษาแนวโน้มทุเรียนในอีก 5 ปีข้างหน้า (ปี 2564-2568) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สืบค้นจากข่าวของประชาชาติธุรกิจ วันที่ 23 เมษายน 2564 https://www.prachachat.net/economy/news-652045

4.3 พื้นที่ปลูกทุเรียนที่ให้ผลของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในปี 2562-2563 มีเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 723,979 ไร่ (ปี 2562) เป็น 791,165 ไร่ (ปี 2563) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.28 และในปี 2564 จะมีเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เป็น 837,290 ไร่ (ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

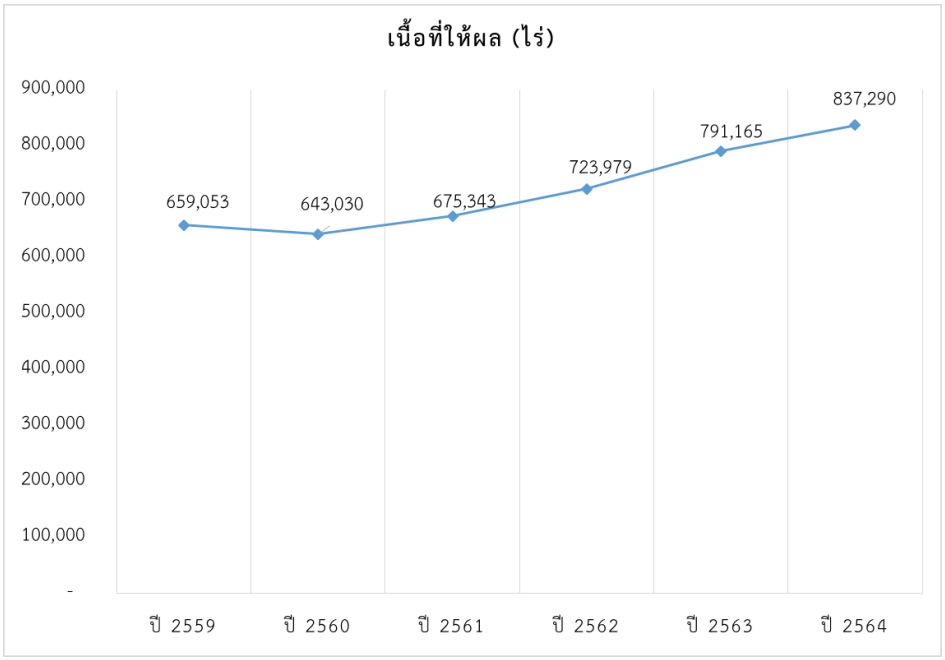

ภาพที่ 12 กราฟแสดงเนื้อที่ให้ผล (ไร่) ปี 2559 - 2564

4.4 ความได้เปรียบคู่แข่งขันของทุเรียนไทยกับมาเลเซีย

ไทยและมาเลเซียไทยเป็นประเทศผู้ผลิตทุเรียนรายใหญ่ แต่ทุเรียนของไทยและมาเลเซียนั้นมีความแตกต่างกัน เดิมทีมาเลเซียเป็นประเทศผู้ผลิตทุเรียนที่มีชื่อเสียงแต่ไม่สามารถส่งออกไปต่างประเทศได้ เนื่องจากนวัตกรรมและการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ไม่สามารถรักษาคุณภาพของทุเรียนจนสามารถส่งออกได้

ส่วนทุเรียนจากไทยสามารถส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ได้ โดยเฉพาะการส่งออกไปยังจีนเนื่องจากไทย-จีนได้มีการลงนามในพิธีสารว่าด้วยการนำเข้า-ส่งออกผลไม้/พืชผล จึงทำให้ไทยสามารถส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศจีนได้และมีการนำเข้าอย่างถูกต้องตามกฎระเบียบของการนำเข้า จึงทำให้ตลาดทุเรียนในประเทศจีนส่วนใหญ่จะเป็นทุเรียนไปจากไทย

ในปี 2561 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561 จีนและมาเลเซียได้ลงนามใน "พิธีสารของการบริหารทั่วไปของศุลกากรของสาธารณรัฐประชาชนจีนและกระทรวงเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของมาเลเซียในการตรวจสอบและกักกันของทุเรียนแช่แข็งมาเลเซียเพื่อการส่งออกทุเรียนได้เข้าสู่ตลาดจีน โดยการลงนามข้อตกลงการค้าทวิภาคีระหว่างจีนและอาเซียน ทำให้ความร่วมมือระหว่างจีนและมาเลเซียมีความลึกซึ้งมากขึ้น ทำให้ทุเรียนของมาเลเซียเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคชาวจีนมากขึ้นเรื่อย ๆ

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบทุเรียนของมาเลเซียและทุเรียนของประเทศไทย

ประเทศ	ข้อดี	ข้อเสีย
มาเลเซีย	- มาเลเซียมีพันธุ์ทุเรียนจดทะเบียนมากกว่า 200 สายพันธุ์ - มีความหอมกว่าทุเรียนไทย - เก็บผลผลิตตอนสุกงอม - ปลอดภัยจากสารเคมี	- ต้นทุนในการขนส่งค่อนข้างสูง - เก็บรักษาได้ไม่นาน -ราคาแพง - สีเข้ม/กลิ่นแรง - ลูกเล็ก
ไทย	- มีรสชาติหวานละมุนกว่าทุเรียนมาเลเซีย - ราคาถูกกว่า - สายพันธุ์ไม่หลากหลายทำให้เป็นที่รู้จักได้มากกว่า - สีเหลืองสวยน่ารับประทาน - ลูกใหญ่เนื้อแน่นเปลืองบาง/เม็ดเล็ก - ต้นทุนการขนส่งต่ำกว่าเนื่องจากความได้เปรียบทางระยะทาง	- สายพันธุ์ไม่หลากหลาย - เก็บผลผลิตตอนทุเรียนเริ่มสุก ร้อยละ 70 - ใช้สารเอทิลีนเพื่อควบคุมการสุกและทำให้รสชาติดีขึ้น

ที่มา : ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทย สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง เมษายน 2563 สืบค้นจาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/669420/669420.pdf)

4.5 มาตรการของรัฐบาลที่สนับสนุนการส่งออกทุเรียน

1) การสนับสนุนของรัฐบาลไทยในการส่งออกทุเรียนไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยภายหลังการลงนามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยได้ลงนามร่วมกับ Mr.Wang Lingjun รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งที่ผ่านมา ไทยและจีนได้มีการลงนามพิธีสารเกี่ยวการส่งออกและนำเข้าผลไม้ทางบกผ่านประเทศที่สาม ทั้งหมด 2 ฉบับ ได้แก่ เส้นทาง R9 ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552 และเส้นทาง R3A

ลงนามเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2554 ทั้งนี้ พิธีสารทั้ง 2 ฉบับ ครอบคลุม ผลไม้จากไทย 22 ชนิด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเส้นทาง R9 และ R3A ได้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเกิดปัญหาการจราจรติดขัด บริเวณหน้าด่านนำเข้าของจีน โดยเฉพาะด่านโหย่วอี้กว่าน ซึ่งส่งผลให้รถขนส่งสินค้าติดอยู่ที่ชายแดนจีนเป็นเวลานาน ทำให้สินค้าผลไม้สด โดยเฉพาะทุเรียนไทยที่ส่งไปจีนนั้นเสียหาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หารือแนวทางการแก้ไขปัญหากับจีน เมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี 2562 และได้เห็นชอบร่วมกัน ในหลักการจัดทำพิธีสารฉบับใหม่ เพื่อเปิดด่านนำเข้าผลไม้จากไทยไปจีนเพิ่มเติม และต่อมาต้นปี 2563 ได้มอบหมายสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และกรมวิชาการเกษตร หารือกับฝ่ายจีน เพื่อจัดทำร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามจนสำเร็จลุล่วง จึงได้มีการลงนามร่วมกันในวันที่ 13 กันยายน 2564 ส่งผลให้มีด่านนำเข้า - ส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น รวมจำนวนทั้งสิ้น 16 ด่าน โดยเป็นด่านของไทย 6 ด่าน (เชียงของ มุกดาหาร นครพนม บ้านผักกาด บึงกาฬ หนองคาย) และด่านของจีน 10 ด่าน (โหย่วอี้กว่าน โม่ฮาน ตงซิง ด่านรถไฟผิงเสียง ด่านรถไฟโม่ฮาน เหอโข่ว ด่านรถไฟเหอโข่ว หลงปัง เทียนเป่า และสุยโข่ว)

หลังจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ด้านการตรวจสอบกักกันพืช และออกใบรับรองสุขอนามัยพืช จะดำเนินการแจ้งเวียนรายชื่อด่าน ที่จีนและไทยอนุญาตให้นำเข้าและส่งออกผลไม้ ตามพิธีสารฯ ให้กับด่านตรวจพืชต่าง ๆ และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง พร้อมประกาศรายชื่อด่านดังกล่าวลงในเว็บไซต์ของกรม และจะดำเนินการประสานกับฝ่ายจีน เพื่อกำหนดแนวทางการแลกเปลี่ยนใบรับรองสุขอนามัยพืช ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างด่านนำเข้า - ส่งออก ต่อไป ทั้งนี้ ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปจีนผ่านด่าน ต้องปฏิบัติตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ส่งออกจากราชอาณาจักรไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2564 (ที่มา: ข่าวผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สืบค้นจาก https://www.moac.go.th/news-preview-431691791591)

2) ทุเรียนของไทยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าใน 16 ประเทศคู่ค้า

ปัจจุบันทุเรียนของไทยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าใน 16 ประเทศคู่ค้าที่ไทยมีข้อตกลงการค้าเสรี หรือ FTA ด้วย ได้แก่ จีน ฮ่องกง ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เวียดนาม สิงคโปร์ อินโดนีเซีย สปป.ลาว กัมพูชา เมียนมา ฟิลิปปินส์ บรูไน อินเดีย ชิลี และเปรู เหลือเพียง 2 ประเทศ คือ มาเลเซียและเกาหลีใต้ ที่ยังเก็บภาษีนำเข้าทุเรียนจากไทย แต่ได้ปรับอัตราภาษีลง โดยมาเลเซียเก็บที่ร้อยละ 5 ขณะที่เกาหลีใต้ปรับภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 45 เหลือร้อยละ 36 โดยผู้สนใจส่งออกทุเรียน จะต้องจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกทุเรียนสดกับกรมวิชาการเกษตรโดยหากส่งออกไปยังสิงคโปร์ ญี่ปุ่น และ EU ผู้ส่งออกต้องขอหนังสือรับรองสารตกค้างจากกรมวิชาการเกษตร ประกอบการส่งออกด้วย และการส่งออกไปยังประเทศที่มีข้อตกลงเขตการค้าเสรี หรือ FTA กับไทย ผู้ส่งออกต้องขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าผลไม้จากกรมการค้าต่างประเทศ ประกอบการขอใช้สิทธิลดภาษีนำเข้า (ที่มา:กลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากกองนโยบายการสร้างความเข้มแข็งทางการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า,สิงหาคม 2563 จากการสืบค้น http://www.tpso.moc.go.th/sites/default/files/thueriiyn_240863.pdf)

4.6 ธุรกิจล้งกับห่วงโซ่ทุเรียนไทย

ล้ง เป็นคำเรียกอย่างไม่เป็นทางการของนิติบุคคลผู้ประกอบธุรกิจโรงคัดบรรจุเพื่อรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร แล้วส่งออกไปยังประเทศปลายทาง ซึ่งปัจจุบัน มีผู้รับซื้อทุเรียนสดหรือลัง กว่า 600 ลัง ที่ทำธุรกิจนำเข้าทุเรียนจากไทย โดยธุรกิจโรงคัดบรรจุมีทั้งที่จัดตั้งโดยคนไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งการเข้ามาทำธุรกิจของโรงคัดบรรจุของชาวต่างชาติมีหลายรูปแบบ อาทิ การจัดตั้งเป็นโรงคัดบรรจุอย่างถูกกฎหมาย เช่น ร่วมทุนกับคนไทยในอัตราส่วนต่างชาติร้อยละ 49 และคนไทยร้อยละ 51 โดยที่ไม่นิยมจดทะเบียนเป็นบริษัทต่างชาติในไทย และการเข้ามาจัดตั้งโรงคัดบรรจุโดยใช้นอมินีคนไทย หรือแม้กระทั่งการเข้ามาทำธุรกิจผิดกฎหมาย เช่น บุคคลธรรมดาที่ถือหนังสือเดินทางประเภทท่องเที่ยว หรือพำนักชั่วคราวแต่ลักลอบทำธุรกิจโรงคัดบรรจุ เป็นต้น ทั้งนี้ ผลผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพส่วนใหญ่เกษตรกรจะจำหน่ายแบบเหมาสวนให้กับล้ง และเลือกจำหน่ายทุเรียนแก่ล้งที่ให้ราคาดีกว่า เพื่อส่งออกไปยังตลาดจีน ซึ่งเป็นทุเรียนเกรด A และเกรด B ซึ่งล้งก็มีส่วนช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายให้กับเกษตรบางส่วน โดยตัวแทนล้งจะทำหน้าที่เข้าไปเสนอราคารับซื้อเหมาสวนในช่วงก่อนผลผลิตออก และทำสัญญาล่วงหน้า เมื่อถึงช่วงผลผลิตออกล้งจะนำแรงงานมาเก็บผลผลิตเหมาสวนและนำไปยังโรงคัดบรรจุ

4.7 กรมส่งเสริมการเกษตรส่งเสริม/สนับสนุนเกษตรกรให้มีการรวมตัวในรูปแบบแปลงใหญ่ และยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่ และเชื่อมโยงตลาด

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการจัดทำโครงการแปลงใหญ่มาตั้งแต่ปี 2559 และตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563 ให้จัดทำโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่ และเชื่อมโยงตลาด ภายใต้แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความหลากหลาย มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแปลงใหญ่ โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ต่อยอด ด้านคุณภาพมาตรฐาน แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงการตลาด การลดต้นทุนการผลิต รายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน ดำเนินการในพื้นที่ 77 จังหวัดทั่วประเทศ ครอบคลุมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่จำนวน 5,250 แปลง ช่วยเหลือสนับสนุนปัจจัยการผลิต ให้กลุ่มได้มีนวัตกรรมและเทคโนโลยี ใช้ร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ทำให้กลุ่มมีความมั่นคงแข็งแรงและสร้างผลกำไรในการประกอบการได้ ในอนาคตก็สามารถที่จะขยายฐานการตลาด ฐานการผลิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4.8 ปัจจัยสนับสนุนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด ซึ่งมีรายละเอียดตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ 4236/2564 ลงวันที่ 28 มิถุนายน2564 จำนวน 5 คณะทำงาน ได้แก่ ที่ปรึกษาคณะทำงาน คณะทำงานฯ ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจฯ ระดับจังหวัด ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจฯ ระดับอำเภอ และชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจฯ ระดับตำบล รายละเอียดตามภาคผนวก

4.9 ข้อเสนอแนะ

1) กลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กองนโยบายการสร้างความเข้มแข็งทางการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1) ส่งเสริมเกษตรกรให้ผลิตในระบบเกษตรดีที่ เหมาะสม หรือ GAP (Good Agricultural Practice) ซึ่งเป็นมาตรฐานเริ่มต้นในการทำการเกษตร ซึ่งจะทำให้ได้ทุเรียนที่ปลอดภัย ปลอดจากศัตรูพืชและมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด โดยใช้แนวทาง 3E คือ

- Educate การให้ความรู้ที่ถูกต้องในการเพาะปลูก
- Encourage การสนับสนุนการปลูกตามความต้องการของผู้บริโภค (Demand Driven)
- Endorse การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เพื่อช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคและช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าทุเรียนไทย

1.2) จะต้องส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนรวมตัวกันเป็นกลุ่มในรูปวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ เพื่อเร่งให้มีการพัฒนาสวนทุเรียนที่ผ่านมาตรฐาน GAP มากขึ้น ซึ่งจะเป็นโอกาสขยายตลาดการส่งออกได้ในอนาคต

1.3) ส่งเสริมให้โรงคัดบรรจุ (ลัง) ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิต หรือ GMP (Good Manufacturing Practice) ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจว่าจะได้รับประทานทุเรียนที่สะอาดและปลอดภัย ตามแนวโน้มของอาหารปลอดภัย (Food Safet) ที่จะมีความเข้มข้นมากขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19

1.4) ขยายตลาดจีนในมณฑลตอนในที่ยังมีการบริโภคทุเรียนไทยในสัดส่วนน้อย (ตลาดสำหรับสินค้าเกษตรและผลไม้ในจีนกระจายอยู่ตามเมืองต่าง ๆ จำนวนมาก ซึ่งผลไม้ไทยส่วนใหญ่จะถูกนำเข้าผ่านทางฮ่องกง เซินจิ้น และกว่างโจว หลังจากนั้นจึงนำไปกระจายไปยังมณฑลอื่น ๆ ต่อไป)

1.5) แสวงหาหาตลาดส่งออกอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ อาทิ ตลาดตะวันออกกลาง และตลาดอินเดีย เนื่องจากมีประชากรจำนวนมาก และนิยมบริโภคทุเรียนเช่นกัน เพื่อลดการพึ่งพิงตลาดจีนเพียงตลาดเดียว และเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการแข่งขันที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากประเทศผู้ผลิตทุเรียนอื่น ๆ จะเริ่มพัฒนาพันธุ์และขอเจรจากับจีนเพื่อส่งออกไปจีนได้ อาทิ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม รวมถึงมาเลเซีย ที่ขณะนี้สามารถส่งออกไปจีนได้แล้ว และกำลังเร่งทำตลาดทุเรียน พันธุ์มูซังคิง (Musang King ในขณะที่จีนเองก็เริ่มมีการศึกษาและทำแปลงทดลองปลูกในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับทุเรียน เพื่อสร้างตลาดในประเทศเติมเต็มความต้องการของผู้บริโภคชาวจีนเอง

1.6) นำทุเรียนมาแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า นอกจากการจำหน่ายทุเรียนสดแล้ว ผู้ประกอบการไทยยังได้มีการนำทุเรียนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากทุเรียน เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้า ซึ่งในแต่ละปีมีผลผลิตออกมาจำนวนมาก ซึ่งเป็นอีกช่องทางในการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร ได้แก่ ทุเรียนกวน ทุเรียนทอด รวมถึงผลิตภัณฑ์ขนมทุเรียนอื่น ๆ เช่น ทองม้วนสอดไส้ผสมกลิ่นทุเรียน ไอศรีมรสทุเรียน ข้าวเหนียวน้ำกะทิทุเรียนสเตอร์ริไลซ์ มันฝรั่งผสมเนื้อทุเรียน ทุเรียนเคลือบช็อคโกแลต เป็นต้น

1.7) ผู้ประกอบการจะต้องมีการศึกษาและสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคเพิ่มเติมว่า ต้องการผลิตภัณฑ์ในลักษณะใดอีกบ้าง เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค อีกทั้งเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าทุเรียนให้มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะผู้บริโภคชาวจีน ซึ่งชื่นชอบการบริโภคทุเรียนอย่างมาก

1.8) หลังโควิด-19 คลี่คลาย จะเป็นโอกาสสำคัญของผู้ประกอบการและผู้ส่งออกไทยในการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ทุเรียนแปรรูปไปยังจีน เนื่องจากระยะที่ผ่านมาที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้คนจีนไม่สามารถเดินทางมาประทศไทยได้ การได้สัมผัสประสบการณ์เมืองไทยผ่านอาหารหรือผลไม้ไทยที่คนจีนชื่นชอบจะยิ่งกระตุ้นเพิ่มยอดขายได้อย่างมาก และนอกจากตลาดจีนแล้ว จำเป็นต้องมีการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในตลาดอื่น ๆ เช่นกัน ว่ามีความนิยมและต้องการบริโภคทุเรียนไทยมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากการพึ่งพิงตลาดจีนเพียงตลาดเดียว

1.9) สวนทุเรียนกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากพื้นที่สวนทุเรียนทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพื้นที่อยู่ในภาคใต้และภาคตะวันออก โดยทั้ง 2 ภาคจะมีผลผลิตออกไม่พร้อมกัน โดยจะเริ่มมีผลผลิตที่ภาคตะวันออกตั้งแต่เดือนเมษายน - มิถุนายน (สวนในจังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด ปราจีนบุรี) และภาคใต้จะมีผลผลิตประมาณมิถุนายน - สิงหาคม (สวนในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ยะลา และนราธิวาส) ดังนั้น ไทยจะมีผลผลิตทุเรียนออกมาประมาณ 5 เดือน ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผ่านการจัดแคมเปญเที่ยวสวนทุเรียน ซึ่งเริ่มมีกิจกรรมดังกล่าวขยายมากขึ้นในหลายพื้นที่ และในช่วงหลังโควิด-19 คลี่คลาย ก็เป็นจังหวะและโอกาสที่ดีที่จะเน้นส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศตามเส้นทางผลไม้ในแต่ละจังหวัด ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศให้ฟื้นตัว ยังสามารถประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวดังกล่าวไปยังต่างประเทศ เพื่อย้ำภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่มีความอุดมสมบูรณ์นเรื่องอาหารและมีความปลอดภัยจากโควิด-19 ตามแนวโน้มเรื่องความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงทางสาธารณสุข ที่จะกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทาง

(ที่มา:กลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กองนโยบายการสร้างความเข้มแข็งทางการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ ,สิงหาคม 2563 จากการสืบค้น http://www.tpso.moc.go.th/sites/default/files/thueriiyn_240863.pdf)

2) ข้อเสนอสินค้าทุเรียน เป็นสินค้าทางเลือกของเกษตรชาวสวนยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการประชุมหารือโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Zoning by Agri-Map) จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 24 กันยายน 2563 ณ ห้องประชุมสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ประชุมมีข้อเสนอให้ทุเรียนเป็นสินค้าทางเลือกทดแทนยางพาราหรือเป็นกิจกรรมเสริมรายได้ให้แก่เกษตรชาวสวนยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากตลาดมีความต้องการสูงและมีความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ภาคใต้ และที่ประชุมได้มีข้อเสนอรวมทั้งการเลี้ยงแพะด้วย (ที่มา:สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8)

ส่วนที่ 5

แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับสินค้า (ทุเรียน) ของจังหวัด

ส่วนที่ 5

แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับสินค้า (ทุเรียน) ของจังหวัด

ตารางที่ 22 แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับสินค้า (ทุเรียน) ปี 2563

ชนิดสินค้า/ปีงบประมาณ/โครงการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	แหล่งที่มาของงบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ
	จำนวน	หน่วยนับ			
ทุเรียน					
1. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	4	แปลง		กรมส่งเสริมการเกษตร	2563
- แปลงใหญ่ทุเรียน อ.พนม			24,000		
- แปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลย่านยาว อำเภอคีรีรัฐนิคม			40,000		

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2564

ส่วนที่ 6

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 6

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2563
2. ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ส่งออกจากราชอาณาจักรไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2564
3. มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 3-2556 THAI AGRICULTURAL STANDARD TAS 3-2013. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 241/2553 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกร อันเนื่องมาจากผลผลิตการเกษตร ระดับจังหวัด
5. คำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ 4236/2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานและชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6. ประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่อง มาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อนสู่ตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประจำปี 2564 (กำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียน)

ภาคผนวก

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน
เป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ แห่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๙๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๒ อธิบดีกรมวิชาการเกษตรจึงกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“ทุเรียน” หมายความว่า พืชที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Durio zibethinus Murr*. สำหรับการบริโภคสดทั้งผล

ข้อ ๕ การยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออก

ให้ผู้ประสงค์จะส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรยื่นคำขอตามแบบ กมพ. ๒๖ ท้ายประกาศนี้ ต่อเจ้าหน้าที่ ณ กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

๕.๑ ในกรณีผู้ขอเป็นบุคคลธรรมดา

๕.๑.๑ ใบทะเบียนพาณิชย์กิจที่ระบุชนิดแห่งพาณิชย์ ใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง พร้อมวัตถุประสงค์ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งออกผักและผลไม้

๕.๑.๒ บัตรประจำตัวประชาชน ใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง กรณีมอบอำนาจใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้มีอำนาจลงนาม และผู้รับมอบอำนาจอย่างละ ๑ ฉบับ

๕.๑.๓ หนังสือเดินทาง กรณีผู้มีอำนาจลงนามเป็นชาวต่างชาติ และใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๑.๔ ใบอนุญาตทำงาน กรณีผู้มีอำนาจลงนามเป็นชาวต่างชาติ และใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๑.๕ หนังสือมอบอำนาจ กรณีผู้มีอำนาจลงนามไม่ได้มาด้วยตนเอง พร้อมติดอากรแสตมป์ ๓๐ บาท

๕.๑.๖ หนังสือรับรอง GAP แหล่งผลิตพืชทั้งหมดที่ใช้ส่งออก สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๑.๗ หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช (DOA) ทั้งหมดที่ใช้ส่งออก สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๑.๘ หนังสือรับรองการคัดบรรจุจากโรงคัดบรรจุกรณีที่ผู้ส่งออกแจ้งใช้โรงคัดบรรจุของผู้อื่น

๕.๒ ในกรณีผู้ขอเป็นนิติบุคคล

๕.๒.๑ หนังสือรับรองนิติบุคคล ใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง โดยหนังสือรับรองนิติบุคคลต้องออกให้มาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน พร้อมวัตถุประสงค์ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งออกผักและผลไม้

๕.๒.๒ บัตรประจำตัวประชาชน ใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง กรณีมอบอำนาจใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้มีอำนาจลงนาม และผู้รับมอบอำนาจอย่างละ ๑ ฉบับ

๕.๒.๓ หนังสือเดินทาง กรณีผู้มีอำนาจลงนามเป็นชาวต่างชาติ และใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๒.๔ ใบอนุญาตทำงาน กรณีผู้มีอำนาจลงนามเป็นชาวต่างชาติ และใช้กับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๒.๕ หนังสือมอบอำนาจ กรณีผู้มีอำนาจลงนามไม่ได้มาด้วยตนเอง พร้อมติดอากรแสตมป์ ๓๐ บาท

๕.๒.๖ หนังสือรับรอง GAP แหล่งผลิตพืชทั้งหมดที่ใช้ส่งออก สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๒.๗ หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช (DOA) ทั้งหมดที่ใช้ส่งออก สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

๕.๒.๘ หนังสือรับรองการคัดบรรจุจากโรงคัดบรรจุกรณีที่ผู้ส่งออกแจ้งใช้โรงคัดบรรจุของผู้อื่น

ข้อ ๖ การจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออก

๖.๑ ให้ยื่นคำขอตามแบบ กมพ. ๒๖ ท้ายประกาศนี้ พร้อมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ หรือทางไปรษณีย์ ณ กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร

๖.๒ เมื่อได้รับคำขอดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดหากถูกต้องครบถ้วนจะเสนออธิบดีกรมวิชาการเกษตร เพื่อพิจารณารับจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออก และออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรตามแบบ กมพ. ๒๗ ท้ายประกาศนี้

๖.๓ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรมีอายุ ๒ ปี นับแต่วันที่ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร

๖.๔ การต่ออายุหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการตามข้อ ๖.๑ โดยยื่นต่ออายุล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๓๐ วัน ก่อนหนังสือสำคัญฉบับเดิมหมดอายุ

๖.๕ กรณีหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรแจ้งต่อเจ้าหน้าที่และยื่นคำขอรับใบแทนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบ ถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว โดยให้แนบหลักฐานการแจ้งความหรือหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรกรณีถูกทำลายมาด้วย

ข้อ ๗ เงื่อนไขที่ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรต้องปฏิบัติ

๗.๑ จัดทำป้ายหรือฉลากหรือประทับข้อความเป็นภาษาอังกฤษที่ภาชนะบรรจุตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า

๗.๒ จัดทำสติ๊กเกอร์ติดขั้วผลทุเรียนตามแบบแนบท้ายประกาศ โดยมีข้อกำหนดดังนี้

(๑) สติ๊กเกอร์ติดขั้วผลทุเรียนจะต้องมีขนาดไม่ต่ำกว่า ๒.๕ เซนติเมตร x ๑๕ เซนติเมตร

(๒) ข้อมูลบนสติ๊กเกอร์ให้เรียงจากซ้ายไปขวาโดยต้องประกอบด้วย

(๒.๑) โลโก้บริษัท พร้อมด้วยทะเบียนเลขที่ผู้ส่งออก (Exporter No. DU-1-xx-www) และทะเบียนเลขที่หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช (DOA xxxxx xx xxxxxx) ไว้ใต้โลโก้บริษัท

(๒.๒) ให้ระบุข้อความ ดังนี้

For Quality Problem, Please Contact :
Plant Standard and Certification Division
Department of Agriculture, Thailand
Tel : +66-2579-6133 Fax : +66-2579-6134
E-mail : ccgdoa@gmail.com

(๓) ขนาดตัวอักษรในข้อ ๗.๒ ต้องมีความสูงไม่ต่ำกว่า ๒ มิลลิเมตร และสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

๗.๓ ต้องแจ้งข้อมูลต่อกรมวิชาการเกษตร เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดภายใน ๗ วัน นับแต่วันเปลี่ยนแปลงข้อมูล

ข้อ ๘ บทยกเว้น

ประกาศฉบับนี้มิให้ใช้บังคับแก่กรณีนำติดตัวออกไป เพื่อใช้เฉพาะตัวหรือการส่งออกโดยมิใช่การค้า หรือเพื่อเป็นตัวอย่างในปริมาณที่สมควร

ข้อ ๙ บทกำหนดโทษ

ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ กรมวิชาการเกษตรสามารถแจ้งเตือน ระงับหรือยกเลิกอายุหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

๙.๑ ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ กรมวิชาการเกษตรมีหนังสือแจ้งเตือนผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ชี้แจงปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งผลดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษร ภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเตือน หากไม่ปฏิบัติตามให้กรมวิชาการเกษตรพิจารณาระงับหรือยกเลิกอายุหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน เป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร จนกว่าผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร จะดำเนินการชี้แจงปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

๙.๒ ผลจากการตรวจติดตามพบปัญหาด้านความปลอดภัยอาหาร หรือได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศผู้นำเข้าเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหาร

๙.๒.๑ ผลจากการตรวจติดตามพบปัญหาด้านความปลอดภัยอาหาร หรือได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศผู้นำเข้าเกี่ยวกับความปลอดภัยอาหาร ครั้งที่ ๑ กรมวิชาการเกษตรแจ้งเตือนผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นหนังสือ โดยผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร

ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพตามที่ได้รับแจ้งจากกรมวิชาการเกษตร และแจ้งผลดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเตือน

๙.๒.๒ ผลจากการตรวจติดตามพบปัญหาด้านความปลอดภัยอาหาร หรือได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศผู้นำเข้าเกี่ยวกับความปลอดภัยอาหาร ครั้งที่ ๒ ภายในระยะเวลา ๓ เดือน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเตือนตามข้อ ๙.๒.๑ กรมวิชาการเกษตรจะระงับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร มีกำหนด ๓๐ วัน

๙.๒.๓ ผลจากการตรวจติดตามพบปัญหาด้านความปลอดภัยอาหาร หรือได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศผู้นำเข้าเกี่ยวกับความปลอดภัยอาหาร ตั้งแต่ ๓ ครั้งขึ้นไป ภายในระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเตือนตามข้อ ๙.๒.๑ กรมวิชาการเกษตรจะยกเลิกอายุหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร

๙.๓ ในกรณีที่กรมวิชาการเกษตรพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ หรือได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศผู้นำเข้าเกี่ยวกับความปลอดภัยอาหารซึ่งเป็นกรณีที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศ หรือส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของประเทศเป็นส่วนรวม หรือมีข้อผูกพันทางการค้ากับประเทศผู้นำเข้า กรมวิชาการเกษตรจะระงับ หรือยกเลิกอายุหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

ข้อ ๑๐ บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนประกาศนี้ และอยู่ในระหว่างการพิจารณาให้ถือว่าเป็นคำขอหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ตามประกาศนี้

ข้อ ๑๑ ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๖ ก่อนที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับและยังมีอายุอยู่สามารถใช้หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักรดังกล่าวจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ หลังจากนั้นให้ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ยื่นขอหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
เสริมสุข สลักเพ็ชร์
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ตัวอย่างสติ๊กเกอร์สำหรับติดขั้วผลทุเรียน

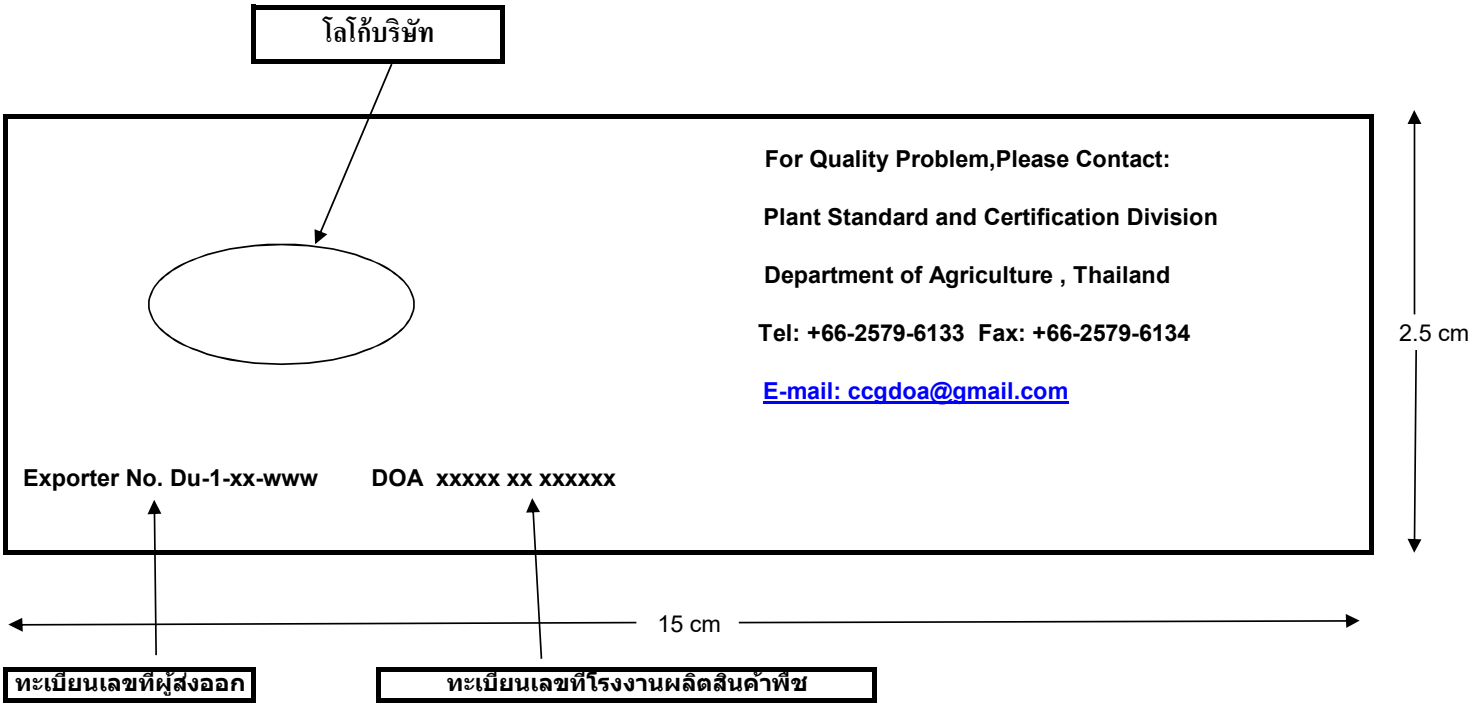

แบบ กมพ. 26

คำขอจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (ชื่อ – สกุลผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน).....

ขอจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรออกไปนอกราชอาณาจักร

☐ เป็นบุคคลธรรมดา

☐ เป็นนิติบุคคล ประเภท.....

1.1 ส่วนของบุคคล/นิติบุคคล

(ชื่อ/บริษัท/ห้างร้าน).....

ทะเบียนเลขที่.....จดทะเบียนเมื่อวันที่.....

สำนักงานตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail : .....

1.2 ส่วนของผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

โดยมี.....เป็นผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทได้

สัญชาติ.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....ออกให้ ณ อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....

2. การยื่นขอ

2.1 ☐ ขอจดทะเบียนใหม่

2.2 ☐ ขอต่ออายุทะเบียน

2.3 ☐ ขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียด

3. หลักฐานในการยื่นขอจด/ต่ออายุทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร

☐ หนังสือรับรองนิติบุคคล/ทะเบียนพาณิชย์กิจ

☐ กรณีผู้ขอเป็นนิติบุคคล ใช้หนังสือรับรองนิติบุคคล โดยหนังสือรับรองนิติบุคคลต้องออกให้มาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน พร้อมวัตถุประสงค์ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งออกผักและผลไม้

☐ กรณีผู้ขอเป็นบุคคลธรรมดา ใช้ใบทะเบียนพาณิชย์กิจที่ระบุชนิดแห่งพาณิชย์ พร้อมวัตถุประสงค์ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งออกผักและผลไม้

ใช้สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

☐ บัตรประจำตัวประชาชน

ใช้สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง กรณีมอบอำนาจใช้สำเนาบัตรประชาชนผู้มีอำนาจลงนาม และผู้รับมอบอำนาจ อย่างละ 1 ฉบับ

☐ หนังสือเดินทาง

กรณีผู้มีอำนาจลงนามเป็นชาวต่างชาติ ใช้สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

☐ ใบอนุญาตทำงาน

กรณีผู้มีอำนาจลงนามเป็นชาวต่างชาติ ใช้สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

☐ หนังสือมอบอำนาจ

กรณีผู้มีอำนาจลงนามไม่ได้มาด้วยตนเอง พร้อมติดอากรแสตมป์ 30 บาท

☐ หนังสือรับรอง GAP แหล่งผลิตพืชทั้งหมดที่ใช้ส่งออก

ใช้สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

☐ หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช (DOA) ทั้งหมดที่ใช้ส่งออก

ใช้สำหรับการยื่นครั้งแรกหรือเมื่อเอกสารมีการเปลี่ยนแปลง

☐ หนังสือรับรองการคัดบรรจุจากโรงคัดบรรจุ

กรณีที่ผู้ส่งออกแจ้งใช้โรงคัดบรรจุของผู้อื่น

☐ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับเก่า

ใช้สำหรับกรณีดำเนินการต่ออายุทะเบียน/ การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร

☐ หนังสือคำร้องจากบริษัทเพื่อขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน

ใช้สำหรับกรณีขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดทะเบียน เช่น ขอแก้ไขชื่อบริษัท ที่อยู่บริษัท

4. ข้าพเจ้ารับทราบประกาศกรมวิชาการเกษตรในเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขของการจดทะเบียนและและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ทุกประการ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้ขอจดทะเบียน

ประทับตราบริษัท (.....)

ทะเบียนเลขที่..... กมพ. ๒๗

กรมวิชาการเกษตร

หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร

ออกให้แก่

.....

เพื่อแสดงว่าได้จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผลทุเรียนสดถูกต้อง
ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียน
เป็นผู้ส่งผลทุเรียนสดออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

อนุญาต เมื่อวันที่ สิ้นสุดอายุวันที่

ออกให้ ณ วันที่

(ลายมือชื่อ).....
(.....)

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง การขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ส่งออก
จากราชอาณาจักรไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๖๔

เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกรมวิชาการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ส่งออก เพื่อให้สอดคล้องกับพิธีสารระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสาธารณรัฐประชาชนจีน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ อธิบดีกรมวิชาการเกษตรโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกักพืช จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ส่งออกจากราชอาณาจักรไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ วิธีการ และเงื่อนไขการขอและการออกใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ที่สงออกผ่านประเทศที่สาม เข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๕๒

๓.๒ ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการนำเข้าและส่งออกผลไม้ระหว่างราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนผ่านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“ผู้ส่งออก” หมายความว่า ผู้ส่งออกผลไม้จากราชอาณาจักรไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน

“ผลไม้” หมายความว่า ผลสดของผลไม้ที่ส่งออกจากราชอาณาจักรไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนให้เป็นไปตามที่ประกาศในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร (www.doa.go.th)

ข้อ ๕ เส้นทางการขนส่ง

(๑) ทางบกผ่านประเทศที่สามให้เป็นไปตามที่ประกาศในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร (www.doa.go.th)

(๒) ทางน้ำ

(๓) ทางอากาศ

ข้อ ๖ ผู้ประสงค์จะขอรับใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับผลไม้ส่งออก จากราชอาณาจักรไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ต้องปฏิบัติตาม

(๑) ประกาศกรมวิชาการเกษตรว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอและการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช และใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งต่อ

(๒) ประกาศกรมวิชาการเกษตรว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอและการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช สำหรับการส่งออกผลชมพู่สดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้ขอใบรับรองสุขอนามัยพืช

(๑) ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผลไม้จากราชอาณาจักรไปสาธารณรัฐประชาชนจีนกับกรมวิชาการเกษตร

(๒) ต้องเป็นผู้จัดเตรียมผลไม้ที่ส่งออกจากราชอาณาจักรไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนตามข้อกำหนดในประกาศนี้

ข้อ ๘ ผู้ขอใบรับรองสุขอนามัยพืช ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร หรือด่านตรวจพืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร หรือยื่นคำขอผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามแบบที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด ภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๖

ข้อ ๙ ข้อกำหนดสำหรับผลไม้

(๑) สวนผลไม้

(ก) กรณีผลไม้ที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ผลไม้นั้นต้องมาจากสวนที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมวิชาการเกษตร หรือภายใต้ระบบมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรให้การยอมรับ และได้รับการขึ้นทะเบียนสวนจากสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(ข) กรณีผลไม้ที่ไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลไม้นั้นควรมาจากสวนที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมวิชาการเกษตร หรือภายใต้ระบบมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรให้การยอมรับ

ทั้งนี้ รายการชนิดผลไม้ที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้วให้เป็นไปตามที่ประกาศในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร (www.doa.go.th)

(๒) โรงคัดบรรจุ

(ก) กรณีผลไม้ที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนโรงคัดบรรจุกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ผลไม้นั้นต้องมาจากโรงคัดบรรจุที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยรับรองที่กรมวิชาการเกษตรให้การยอมรับ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานผลิตสินค้าพืชกับกรมวิชาการเกษตร รวมถึงได้รับการขึ้นทะเบียนโรงคัดบรรจุกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(ข) กรณีผลไม้ที่ยังไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนโรงคัดบรรจุกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลไม้นั้นควรมาจากโรงคัดบรรจุที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยรับรองที่กรมวิชาการเกษตรให้การยอมรับ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานผลิตสินค้าพืชกับกรมวิชาการเกษตร

ทั้งนี้ รายการชนิดผลไม้ที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนโรงคัดบรรจุกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้วให้เป็นไปตามที่ประกาศในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร (www.doa.go.th)

(๓) การคัดบรรจุ

(ก) ต้องบรรจุผลไม้ในบรรจุภัณฑ์ที่ใหม่ และสะอาด ปราศจากศัตรูพืชกักกันของสาธารณรัฐประชาชนจีน และศัตรูพืชอื่นที่มีชีวิต ดิน ทราย และไม่มีการปะปนของชิ้นส่วนของพืชอื่น เช่น ใบ กิ่ง ก้าน เมล็ด เศษซากพืช เป็นต้น หรือสิ่งอื่นใดที่มีศักยภาพนำพาศัตรูพืชกักกันได้ หากมีการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากไม้ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยพืชที่เกี่ยวข้อง กรณีส่งออกลำไย ลิ้นจี่ ก้านต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร

(ข) ฉลากแสดงข้อมูลที่จำเป็นบนบรรจุภัณฑ์ต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า ๕ x ๗ เซนติเมตร (กว้างคูณยาว) โดยอย่างน้อยต้องมีความคงทน กันน้ำได้และอยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน ง่ายต่อการตรวจสอบ มีข้อความเป็นภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

๑) ชื่อบริษัทส่งออก (Name of the exporting company)

๒) ชื่อผลไม้ (Fruit Name)

๓) เลขทะเบียนสวน (Orchard Register Number)

๔) เลขทะเบียนโรงคัดบรรจุ (Packing House Register Number)

๕) วันที่บรรจุ (Packing Date)

๖) ระบุข้อความ “Product of Thailand” และ “Export to the People’s Republic of China”

(ค) ผลไม้ต้องอยู่ในตู้ขนส่งผลไม้ที่ปิดมิดชิด หรือตู้ควบคุมอุณหภูมิระหว่างการขนส่ง ห้ามเปิดตู้ระหว่างการขนส่ง

(ง) การส่งออกทางบกผ่านประเทศที่สามต้องปิดตราผนึกตู้ขนส่งผลไม้ของกรมวิชาการเกษตร และอยู่ในสภาพสมบูรณ์จนถึงด่านนำเข้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) อักษรภาษาอังกฤษ TH-DoA ในเครื่องหมาย [-]
หมายถึง กรมวิชาการเกษตร ราชอาณาจักรไทย [TH-DoA]

๒) ตัวเลขอารบิกจำนวน 2 ชุด โดยมีเครื่องหมาย “-” แยกระหว่างตัวเลขแต่ละชุด
หมายถึง หมายเลขตราผนึกตู้ขนส่งผลไม้ของกรมวิชาการเกษตร เช่น “0-00000”

ข้อ ๑๐ การตรวจเพื่อออกใบรับรองสุขอนามัยพืช

(๑) พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารคำขอ และสุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบศัตรูพืช ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสาธารณรัฐประชาชนจีน

(๒) ใบรับรองสุขอนามัยพืช ระบุข้อความในช่อง Additional declaration

(ก) การขนส่งทางบกผ่านประเทศที่สาม

กรณีการส่งออกผลไม้ ได้แก่ ลำไย ทุเรียน มะม่วง ลิ้นจี่ และมังคุด ให้ระบุข้อความรับรองพิเศษในช่อง Additional declaration ดังนี้

“This fruit is in compliance with the Protocol on Inspection and Quarantine Conditions of Tropical Fruits to be exported from Thailand to China and the Protocol on the Inspection and Quarantine Requirements for Exportation and Importation of Fruits between Thailand and China through Territories of the Third Countries.”

และระบุวันที่ตรวจ หมายเลขตราผนึก หมายเลขตู้ขนส่งผลไม้ และหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุ

กรณีการส่งออกผลชมพู่สดให้ระบุข้อความรับรองพิเศษในช่อง Additional declaration ดังนี้

“This consignment is in compliance with the requirements specified in the Protocol on the Phytosanitary Requirement for Exporting Rose Apple to China and is free from Pests of Quarantine Importance to China and the Protocol on the Inspection and Quarantine Requirements for Exportation and Importation of Fruits between Thailand and China through Territories of the Third Countries.”

และระบุวันที่ตรวจ หมายเลขตราผนึก หมายเลขตู้ขนส่งผลไม้ หมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุ และหมายเลขทะเบียนสวน (จำนวนตะกร้า/กล่อง)

กรณีการส่งออกผลไม้ชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากผลไม้ข้างต้น ให้ระบุข้อความรับรองพิเศษในช่อง Additional declaration ดังนี้

“This fruit is in compliance with the Protocol on the Inspection and Quarantine Requirements for Exportation and Importation of Fruits between Thailand and China through Territories of the Third Countries.”

และระบุวันที่ตรวจ หมายเลขตราผนึก และหมายเลขตู้ขนส่งผลไม้

ทั้งนี้ หากผลไม้อื่น ๆ ชนิดใดได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนโรงคัดบรรจุกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ให้ระบุหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุเพิ่มด้วย

ใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออกทางบกผ่านประเทศที่สาม มีผลบังคับใช้ ๑๐ วัน นับแต่วันที่ออกใบรับรองสุขอนามัยพืช

(ข) การส่งออกทางน้ำ และทางอากาศ

กรณีการส่งออกผลไม้ ได้แก่ ลำไย ทุเรียน มะม่วง ลิ้นจี่ และมังคุด ให้ระบุข้อความรับรองพิเศษในช่อง Additional declaration ดังนี้

“This fruit is in compliance with the Protocol on Inspection and Quarantine Conditions of Tropical Fruits to be exported from Thailand to China.” และระบุวันที่ตรวจ หมายเลขตู้ขนส่งผลไม้ (เฉพาะทางน้ำ) และหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุ

กรณีการส่งออกผลชมพู่สด ให้ระบุข้อความรับรองพิเศษในช่อง Additional declaration ดังนี้

“This consignment is in compliance with the requirements specified in the Protocol on the Phytosanitary Requirement for Exporting Rose Apple to China and is free from Pests of Quarantine Importance to China”
และระบุวันที่ตรวจ หมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุ และหมายเลขทะเบียนสวน (จำนวนกล่อง/ตะกร้า)

กรณีการส่งออกผลไม้อื่น ๆ นอกเหนือจากผลไม้ข้างต้น ให้ระบุวันที่ตรวจและหมายเลขตู้ขนส่งผลไม้ (ถ้ามี)

ทั้งนี้ หากผลไม้อื่น ๆ ชนิดใดมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนโรงคัดบรรจุกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ให้ระบุหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุเพิ่มด้วย

ข้อ ๑๑ การแจ้งเตือน

หากสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน แจ้งเตือนกรณีการปฏิบัติไม่เป็นตามประกาศฉบับนี้ กรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการ ตามประกาศกรมวิชาการเกษตรว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช และใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งต่อ

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
พิเชษฐ์ วิริยะพาหะ
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 3-2556

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 3-2013

ทุเรียน

DURIAN

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ICS 67.080.10 **ISBN**

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 3-2556

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 3-2013

ทุเรียน

DURIAN

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

50 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2561 3384 โทรสาร 0 2561 3357

www.acfs.go.th

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 131 ตอนพิเศษ 31 ง

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2557

คณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับทุเรียน

1. นายทรงพล สมศรี กรมวิชาการเกษตร	ประธานกรรมการ
2. นางสาวศันสนีย์ นิติธรรมยง กรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
3. นางสาวนลินทิพย์ เพณี สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
4. นางสาวศิริพร วรกุลดำรงชัย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
5. นายประชาธิปัตย์ พงษ์ภิญโญ สำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
6. นายวัชรินทร์ อุปนิสากร สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
7. นายชัยณรงค์ รัตนกรีฑากุล คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	กรรมการ
8. นายทวี ตระกูลทอง สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
9. นางสาวอุมาพร วิริยะพานิชภักดี สมาคมผู้ค้าและส่งออกผลไม้ไทย	กรรมการ
10. นายนิวัฒน์ พ้นชั่ว สมาคมชาวสวนผลไม้จังหวัดระยอง	กรรมการ
11. นายวิรัตน์ วงศ์แสงนาค สมาคมผู้ตรวจรับรองและวิเคราะห์คุณภาพ	กรรมการ
12. นายวินัย รัชตปกรณ์ชัย สมาคมอารักขาพืชไทย	กรรมการ
13. นางกาหลง เพิ่มพูล สหกรณ์การเกษตรท่าใหม่ จำกัด	กรรมการ
14. นายสุขวัฒน์ จันทรปรรณิก ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต	กรรมการ
15. นางสาวกุลพิพิทย์ จันทร์บวย สำนักกำหนดมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ประกาศมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ มกษ. 3-2546 เรื่อง ทุเรียน เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2546 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2546 เพื่อเป็นการปรับปรุงให้มาตรฐานมีเนื้อหาสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร จึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานฉบับเดิม เพื่อให้ทุเรียนของไทยเป็นที่ยอมรับทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัยในระดับชาติและระดับสากล

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

มาตรฐานสินค้าเกษตร. มกษ. 3-2546. ทุเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ.

ASEAN 2012. ASEAN Standard for Durian. ASEAN Stan 1:2006, Rev. 1-2012. Public Affairs Office ASEAN Secretariat. Jakarta, Indonesia. 11p.

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : ทุเรียน
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ทุเรียน เป็นมาตรฐานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : ทุเรียน ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ : ทุเรียน ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖

๒. กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : ทุเรียน มาตรฐานเลขที่ มกษ. 3-2556 ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายยุคล ลิ้มแหลมทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร
ทุเรียน

1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ใช้กับผลทุเรียน (durian) ซึ่งได้มาจากพืชที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Durio* spp. วงศ์ Bombacaceae พันธุ์ที่ผลิตเป็นการค้า เพื่อนำมาบริโภคสด

1.2 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ไม่ใช้กับผลทุเรียนที่ใช้สำหรับการแปรรูป

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 แกน (hard pulp) หมายถึง เนื้อทุเรียนบางส่วนที่มีลักษณะแข็ง และมีสีอ่อนกว่าปกติ

2.2 เต่าเผา (tip burn) หมายถึง ปลายเนื้อทุเรียนบางส่วนที่หุ้มเมล็ดมีสีน้ำตาล หรือน้ำตาลไหม้

2.3 ไส้ซึม (water core หรือ wet core) หมายถึง ไส้กลางของผลฉ่ำน้ำ ถ้าอาการรุนแรงจะลามไปถึงเนื้อทุเรียนได้

2.4 พูสมบูรณ์ (fertile lobe) หมายถึง ลักษณะของพูทุเรียนที่เป็นพูเต็มตลอดความยาวของผล

3. คุณภาพ

3.1 ข้อกำหนดขั้นต่ำ

3.1.1 ผลทุเรียนทุกชั้นคุณภาพต้องเป็นไปตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะมีข้อกำหนดเฉพาะของแต่ละชั้นคุณภาพและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้มีได้ตามที่ระบุไว้

(1) เป็นทุเรียนทั้งผลที่มีขั้วผล

(2) ตรงตามพันธุ์

(3) สด

(4) สะอาด ปราศจากสิ่งแปลกปลอมที่มองเห็นได้

(5) ไม่มีรอยแตกที่เปลือก

(6) ไม่มีศัตรูพืชที่มีผลกระทบต่อลักษณะภายนอกของผลทุเรียน

(7) ไม่มีร่องรอยความเสียหายเนื่องมาจากศัตรูพืชที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของเนื้อทุเรียน

(8) ไม่มีความเสียหายเนื่องจากอุณหภูมิต่ำ และ/หรืออุณหภูมิสูง

(9) ไม่มีกลิ่นแปลกปลอม และ/หรือรสชาติที่ผิดปกติ

(10) เมื่อผลทุเรียนสุก ไม่มีความผิดปกติของเนื้อ ได้แก่ แกน เต่าเผา ไส้ซึม ถ้ามีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันต้องไม่เกิน 5% ของส่วนที่บริโภคได้

3.1.2 ผลทุเรียนต้องแก่ได้ที่ขึ้นกับพันธุ์ ฤดูกาล และแหล่งที่ปลูก มีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุและการขนส่งอย่างระมัดระวัง เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ยอมรับได้เมื่อถึงปลายทาง

3.2 การแบ่งชั้นคุณภาพ

ผลทุเรียนตามมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ แบ่งเป็น 3 ชั้นคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ชั้นพิเศษ (Extra Class)

ผลทุเรียนในชั้นนี้ต้องมีคุณภาพดีที่สุด มีลักษณะหนามสมบูรณ์ ต้องมีจำนวนพูสมบูรณ์ ไม่น้อยกว่า 4 พู ไม่มีความผิดปกติด้านรูปทรงและไม่มีตำหนิ ในกรณีที่มีความผิดปกติหรือตำหนิต้องมองเห็นได้ไม่ชัดเจน และไม่มีผลกระทบต่อลักษณะภายนอก คุณภาพของเนื้อทุเรียน คุณภาพระหว่างการเก็บรักษาและการจัดเรียงเสนอในภาชนะบรรจุ

3.2.2 ชั้นหนึ่ง (Class I)

ผลทุเรียนในชั้นนี้ต้องมีคุณภาพดี อาจมีความผิดปกติหรือตำหนิได้เล็กน้อย ดังต่อไปนี้

(1) ความผิดปกติเล็กน้อยด้านรูปทรง โดยจำนวนพูสมบูรณ์ไม่น้อยกว่า 3 พู และพูไม่สมบูรณ์อีก 2 พู และไม่ทำให้รูปทรงผลทุเรียนเสียไป

(2) ตำหนิเล็กน้อยซึ่งเกิดจากกระบวนการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวหรือการขนส่ง เช่น รอยแผลเป็นตื้น ๆ และหนามหักหรือช้ำ โดยขนาดของตำหนิโดยรวมต้องไม่เกิน 10% ของพื้นที่ผิวของผลทุเรียน

ความผิดปกติหรือตำหนิจะต้องไม่มีผลกระทบต่อลักษณะภายนอก คุณภาพของเนื้อทุเรียน คุณภาพระหว่างการเก็บรักษา และการจัดเรียงเสนอในภาชนะบรรจุ

3.2.3 ชั้นสอง (Class II)

ผลทุเรียนในชั้นนี้รวมผลทุเรียนที่มีคุณภาพไม่เข้าชั้นที่สูงกว่า แต่มีคุณภาพตามข้อกำหนดขั้นต่ำที่กำหนดในข้อ 3.1 ผลทุเรียนในชั้นนี้มีความผิดปกติหรือตำหนิได้ ดังต่อไปนี้

(1) ความผิดปกติด้านรูปทรง โดยจำนวนพูสมบูรณ์ไม่น้อยกว่า 2 พู และพูไม่สมบูรณ์อีก 2 พู และไม่ทำให้รูปทรงทุเรียนเสียไป

(2) ตำหนิเล็กน้อยซึ่งเกิดจากกระบวนการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวหรือการขนส่ง เช่น รอยแผลเป็นตื้น ๆ และหนามหักหรือช้ำ โดยขนาดของตำหนิโดยรวมต้องไม่เกิน 10% ของพื้นที่ผิวของผลทุเรียน

ความผิดปกติหรือตำหนิจะต้องไม่มีผลกระทบต่อลักษณะภายนอก คุณภาพของเนื้อทุเรียนคุณภาพระหว่างการเก็บรักษา และการจัดเรียงเสนอในภาชนะบรรจุ

4. ขนาด

4.1 ผลทุเรียนที่เป็นพันธุ์ทางการค้าทั่วไปต้องมีน้ำหนักต่อผล ดังนี้

4.1.1 พันธุ์ชะนี ไม่น้อยกว่า 1.5 kg (กิโลกรัม) และไม่มากกว่า 4.5 kg

4.1.2 พันธุ์หมอนทอง ไม่น้อยกว่า 1.5 kg และไม่มากกว่า 6 kg

4.1.3 พันธุ์ก้านยาว ไม่น้อยกว่า 1.5 kg และไม่มากกว่า 4 kg

4.1.4 พันธุ์กระดุมทอง ไม่น้อยกว่า 1.3 kg และไม่มากกว่า 4 kg

4.1.5 พันธุ์นวลทองจันทร์ ไม่น้อยกว่า 1.5 kg และไม่มากกว่า 4.5 kg

4.1.6 พันธุ์พวงมณี ไม่น้อยกว่า 1.0 kg

4.1.7 พันธุ์หลงลับแล ไม่น้อยกว่า 1.0 kg

4.1.8 พันธุ์อื่น ๆ ที่เป็นพันธุ์ทางการค้า ไม่น้อยกว่า 0.5 kg

4.2 การกำหนดรหัสขนาดของทุเรียนพิจารณาจากน้ำหนักต่อผล ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ขนาดของผลทุเรียน

รหัสขนาด	น้ำหนักต่อผล (กิโลกรัม)
1	> 4
2	> 3-4
3	> 2-3
4	> 1-2
5	0.5-1

หมายเหตุ

การแบ่งชั้นคุณภาพและขนาดในมาตรฐานนี้ ใช้ในการพิจารณาทางการค้าโดยนำข้อกำหนดการแบ่งชั้นคุณภาพไปใช้ร่วมกับข้อกำหนดเรื่องขนาด เพื่อกำหนดเป็นชั้นทางการค้า ซึ่งคู่ค้าอาจมีการเรียกชื่อชั้นทางการค้าที่แตกต่างกัน ขึ้นกับความต้องการของคู่ค้าหรือตามข้อจำกัดที่มีเนื่องมาจากฤดูกาล

5. เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน

เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนเรื่องคุณภาพและขนาดที่ยอมให้มีได้ในแต่ละภาชนะบรรจุ/รุ่นที่ส่งมอบ สำหรับผลทุเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณภาพและขนาดที่ระบุไว้ มีดังนี้

5.1 เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนเรื่องคุณภาพ

5.1.1 ชั้นพิเศษ (Extra Class)

ความคลาดเคลื่อนยอมให้มีได้ไม่เกิน 10% โดยจำนวนหรือน้ำหนักของผลทุเรียนที่มีคุณภาพไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของชั้นพิเศษ (ข้อ 3.2.1) แต่เป็นไปตามคุณภาพชั้นที่หนึ่ง (ข้อ 3.2.2) หรือคุณภาพยังอยู่ในเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของคุณภาพชั้นหนึ่ง (ข้อ 5.1.2) ทั้งนี้ไม่ให้มีความคลาดเคลื่อนของจำนวนพู

5.1.2 ชั้นหนึ่ง (Class I)

ความคลาดเคลื่อนยอมให้มีได้ไม่เกิน 10% โดยจำนวนหรือน้ำหนักของผลทุเรียนที่มีคุณภาพไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของชั้นหนึ่ง (ข้อ 3.2.2) แต่เป็นไปตามคุณภาพชั้นสอง (ข้อ 3.2.3) หรือคุณภาพยังอยู่ในเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของคุณภาพชั้นสอง (ข้อ 5.1.3) ทั้งนี้ไม่ให้มีความคลาดเคลื่อนของจำนวนพู

5.1.3 ชั้นสอง (Class II)

ความคลาดเคลื่อนยอมให้มีได้ไม่เกิน 10% โดยจำนวนหรือน้ำหนักของผลทุเรียนที่มีคุณภาพไม่เป็นไปตามข้อกำหนดชั้นสอง (ข้อ 3.2.3) หรือไม่ได้ตามข้อกำหนดขั้นต่ำ (ข้อ 3.1) แต่ต้องไม่มีผลเน่าเสียหรือมีลักษณะอื่นที่ไม่เหมาะสมต่อการบริโภค

5.2 เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนเรื่องขนาด

ผลทุเรียนทุกรหัสขนาด มีผลทุเรียนที่ขนาดใหญ่หรือเล็กกว่าถัดไปหนึ่งชั้นปนมาได้ไม่เกิน 25% โดยจำนวนหรือน้ำหนักของผลทุเรียน

6. การบรรจุ

6.1 ภาชนะบรรจุ

ภาชนะบรรจุต้องมีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ ไม่มีกลิ่นและสิ่งแปลกปลอม สามารถป้องกันความเสียหายที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของผลทุเรียนได้ วัสดุที่ใช้ภายในภาชนะบรรจุต้องสะอาด และมีคุณภาพ หากมีการใช้วัสดุโดยเฉพาะกระดาษหรือตราประทับที่มีข้อมูลทางการค้าต้องใช้หมึกพิมพ์หรือกาวที่ไม่เป็นพิษ

6.2 ความสม่ำเสมอ

ผลทุเรียนที่บรรจุในแต่ละภาชนะบรรจุ ต้องมีการจัดเรียงเสนอสม่ำเสมอทั้งในเรื่องของพันธุ์ คุณภาพ และขนาด กรณีที่มองเห็นผลทุเรียนจากภายนอกภาชนะบรรจุ ผลทุเรียนส่วนที่มองเห็นต้องเป็นตัวแทนของผลิตผลทั้งหมด

7. ฉลากและเครื่องหมาย

7.1 ผลิตผลที่จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค

ต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดที่ภาชนะบรรจุ สิ่งห่อหุ้ม สิ่งผูกมัด ป้ายสินค้าหรือบนผลิตผล โดยต้องมองเห็นได้ง่าย ชัดเจน ไม่หลุดลอก ไม่เป็นเท็จหรือหลอกลวง ดังต่อไปนี้

(1) ชื่อผลิตผล

ให้ระบุข้อความว่า “ทุเรียน” และ “ชื่อพันธุ์ทุเรียน”

(2) น้ำหนักสุทธิ

(3) ชั้นคุณภาพ

(4) รหัสขนาด และ/หรือขนาด

(5) ข้อมูลผู้ผลิต และ/หรือผู้นำเข้า และ/หรือผู้จำหน่าย

ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของสถานที่ผลิต หรือแบ่งบรรจุ หรือจัดจำหน่าย ทั้งนี้อาจแสดงชื่อและที่อยู่สำนักงานใหญ่ของผู้ผลิต หรือแบ่งบรรจุก็ได้ กรณีที่นำเข้า ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้นำเข้า

(6) ข้อมูลแหล่งผลิต

ให้ระบุประเทศผู้ผลิต ยกเว้นกรณีที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ

(7) วันที่ผลิต และ/หรือบรรจุ

(8) ภาษา

กรณีที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศต้องใช้ข้อความเป็นภาษาไทยแต่จะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ กรณีที่ผลิตเพื่อการส่งออกให้แสดงข้อความเป็นภาษาต่างประเทศได้

7.2 ผลิตผลที่ไม่ได้จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค

ต้องมีข้อความที่ระบุในเอกสารกำกับสินค้า ฉลาก หรือแสดงไว้ที่ภาชนะบรรจุ โดยข้อความต้องมองเห็นได้ง่าย ชัดเจน ไม่หลุดลอก ไม่เป็นเท็จหรือหลอกลวง ดังต่อไปนี้

(1) ชื่อผลิตผล

ให้ระบุข้อความว่า “ทุเรียน” และ “ชื่อพันธุ์ทุเรียน”

(2) น้ำหนักสุทธิ

(3) ชั้นคุณภาพ

(4) รหัสขนาด และ/หรือขนาด

(5) ข้อมูลผู้ผลิต และ/หรือผู้นำเข้า และ/หรือผู้จำหน่าย

ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของสถานที่ผลิต หรือแบ่งบรรจุ หรือจัดจำหน่าย ทั้งนี้อาจแสดงชื่อและที่อยู่สำนักงานใหญ่ของผู้ผลิต หรือแบ่งบรรจุก็ได้ กรณีที่นำเข้า ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้นำเข้า

(6) ข้อมูลแหล่งผลิต

ให้ระบุประเทศผู้ผลิต ยกเว้นกรณีที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ

(7) วันที่ผลิต และ/หรือบรรจุ

(8) ภาษา

กรณีที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศต้องใช้ข้อความเป็นภาษาไทยแต่จะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ กรณีที่ผลิตเพื่อการส่งออกให้แสดงข้อความเป็นภาษาต่างประเทศได้

7.3 เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

การใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดลักษณะของเครื่องหมาย การใช้เครื่องหมาย และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานกับสินค้าเกษตร พ.ศ. 2553 และประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง

8. สารปนเปื้อน

ชนิดและปริมาณสารปนเปื้อนในผลทุเรียนให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง[1/]

9. สารพิษตกค้าง

ชนิดและปริมาณสารพิษตกค้างในผลทุเรียนให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง[2/] และ มกษ. 9002 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง สารพิษตกค้าง : ปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด และ มกษ. 9003 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง สารพิษตกค้าง : ปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดที่ปนเปื้อนจากสาเหตุที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

10. สุขลักษณะ

ผลทุเรียนต้องผ่านกระบวนการผลิตที่ถูกสุขลักษณะ โดยมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) ที่เกี่ยวข้อง และ มกษ. 9035 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

11. วิธีวิเคราะห์และชักตัวอย่าง

11.1 วิธีวิเคราะห์

ให้ใช้ตามตารางที่ 2 ดังนี้

[1/] ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อน

[2/] ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง อาหารที่มีสารพิษตกค้าง

ตารางที่ 2 วิธีวิเคราะห์

ข้อกำหนด	วิธีวิเคราะห์	หลักการ
1. คุณภาพตามข้อกำหนดขั้นต่ำ (ข้อ 3.1.1)	ตรวจพินิจ	-
2. ผลทุเรียนแก่ได้ที่ (ข้อ 3.1.2)	2.1 ตรวจพินิจลักษณะภายนอก 2.2 ตรวจพินิจลักษณะภายใน 2.3 คำนวณหาน้ำหนักเนื้อแห้ง (รายละเอียดดังภาคผนวก ข.)	การวิเคราะห์โดยน้ำหนัก (Gravimetry)
3. ความผิดปกติด้านรูปทรงและตำหนิ (ข้อ 3.2)	ตรวจพินิจ	-
4. ขนาด (ข้อ 4)	ชั่งน้ำหนัก	การวิเคราะห์โดยน้ำหนัก (Gravimetry)

11.2 วิธีชักตัวอย่าง

ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อกำหนดของมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวกับวิธีชักตัวอย่าง

ภาคผนวก ก

ภาพแสดงตัวอย่างผลทุเรียน

(ก) พันธุ์ชะนี ผลมีลักษณะเป็นทรงกระบอก (cylindroidal) หรือรูปรี (elliptic)

(ข) พันธุ์หมอนทอง ผลมีลักษณะเป็นทรงขอบขนาน (oblong)

(ค) พันธุ์ก้านยาว ผลมีลักษณะกลมรี (oval) หรือรูปไข่ (ovate)

ภาพที่ ก.1 ตัวอย่างผลทุเรียนพันธุ์ที่ผลิตเป็นการค้า (ข้อ 1.1)

(ง) พันธุ์กระดุมทอง ผลมีลักษณะกลมแป้น (oblate) หรือทรงกระบอก (cylindroidal)

(จ) พันธุ์พวงมณี ผลมีลักษณะรูปรี (elliptic)

(ฉ) พันธุ์นวลทองจันทร์ ผลมีลักษณะรูปรี (elliptic)

ภาพที่ ก.1 ตัวอย่างผลทุเรียนพันธุ์ที่ผลิตเป็นการค้า (ข้อ 1.1) (ต่อ)

(ช) พันธุ์หลงลับแล ผลมีลักษณะกลมรี (oval)

ภาพที่ ก.1 ตัวอย่างผลทุเรียนพันธุ์ที่ผลิตเป็นการค้า (ข้อ 1.1) (ต่อ)

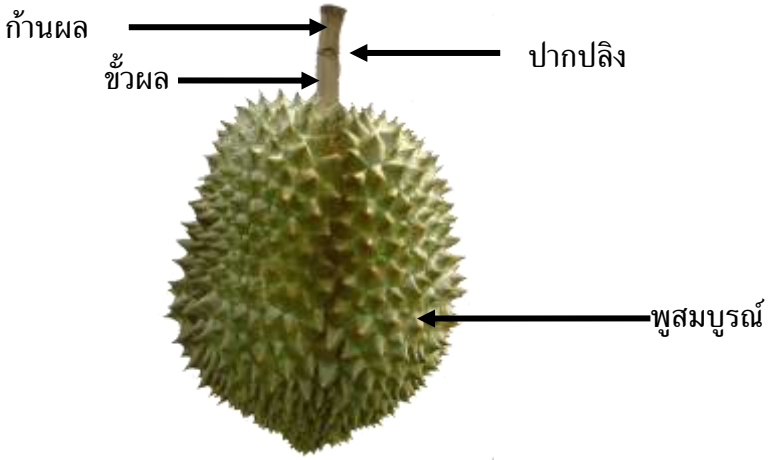

ภาพที่ ก.2 ผลทุเรียนทั้งผลที่มีขั้วผล (ข้อ 3.1 (1))

(ก) รอยแตกที่เปลือก (ข้อ 3.1(5))

(ข) มีศัตรูพืชที่มีผลกระทบต่อลักษณะภายนอก (ข้อ 3.1 (6))

(ค) ร่องรอยการทำลายของศัตรูพืช (ข้อ 3.1 (7))

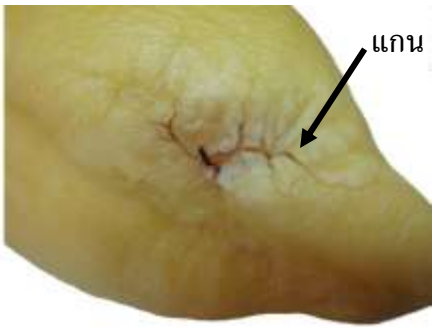

(ง) ความผิดปกติของเนื้อ (ข้อ 3.1 (10))

(จ) ความผิดปกติของเนื้อ (ข้อ 3.1 (10))

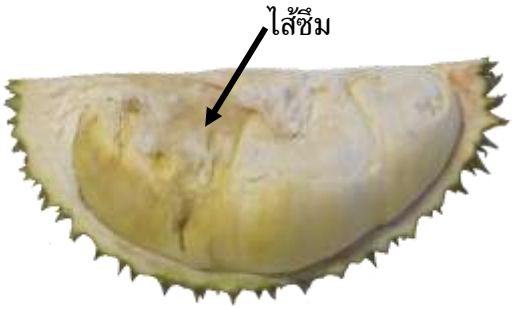

(ฉ) ความผิดปกติของเนื้อ (ข้อ 3.1 (10))

ภาพที่ ก.3 ตัวอย่างผลทุเรียนที่ไม่ผ่านข้อกำหนดขั้นต่ำ (ข้อ 3.1)

ภาคผนวก ข
วิธีวิเคราะห์สำหรับผลทุเรียนแก่ได้ที่

ข.2.1 ตรวจพินิจลักษณะภายนอกของผลทุเรียนแก่ได้ที่

(1) ก้านผลแข็ง สีเข้ม เมื่อสัมผัสผิวก้านผลจะรู้สึกสากมือ บริเวณรอยต่อระหว่างก้านผล ซึ่งเรียกว่าปลิงจะบวมโต

(2) ปลายหนามแห้ง มีสีน้ำตาล ร่องหนามห่าง เมื่อบีบปลายหนามเข้าหากันจะรู้สึกว่ามีความยืดหยุ่นมาก

(3) สังเกตเห็นรอยเป็นแนวยาวบริเวณกลางพูได้ชัดขึ้น ยกเว้นพันธุ์ก้านยาว

ข.2.2 ตรวจพินิจลักษณะภายในของผลทุเรียนแก่ได้ที่ของแต่ละพันธุ์

(1) กระดุมทอง : เนื้อมีสีเหลือง เมล็ดสีน้ำตาล โดยมีจำนวนวันสุกหลังการเก็บเกี่ยวในสภาพธรรมชาติประมาณ 4-5 วัน

(2) ชะนี : เนื้อมีสีเหลือง เมล็ดสีน้ำตาลปนครีม โดยมีจำนวนวันสุกหลังการเก็บเกี่ยวในสภาพธรรมชาติประมาณ 4-5 วัน

(3) หมอนทอง : เนื้อมีสีเหลืองอ่อน เมล็ดสีน้ำตาลปนครีม โดยมีจำนวนวันสุกหลังการเก็บเกี่ยวในสภาพธรรมชาติประมาณ 6-9 วัน

ข.2.3 คำนวณหาน้ำหนักเนื้อแห้งของทุเรียน[1/]

ข.2.3.1 มีเกณฑ์กำหนดของผลทุเรียนแต่ละพันธุ์ ดังนี้

(1) กระดุมทอง : มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ 27%

(2) ชะนี : มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ 30 %

(3) หมอนทอง : มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ 32%

(4) พวงมณี : มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ 30%

[1/]โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง การใช้น้ำหนักแห้งเป็นเกณฑ์มาตรฐานความแก่ในทุเรียนพันธุ์กระดุม, ชะนี และพวงมณี (พ.ศ. 2546) ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ซึ่งได้รับความร่วมมือในการดำเนินโครงการจากภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี กรมวิชาการเกษตร

ข. 2.3.2 วิธีการวิเคราะห์หาน้ำหนักเนื้อแห้งของทุเรียน

(1) นำผลทุเรียนมาผ่าเอาเนื้อในแต่ละผล ผลละ 3 พู โดยสุ่มจากเฉพาะส่วนกลางพู

(2) นำเนื้อทุเรียนที่ได้มาหั่นให้เป็นชิ้นเล็กๆ ขนาดประมาณ 1x1x5 มิลลิเมตร และทำการคลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วสุ่มชั่งใส่ภาชนะจำนวน 20 กรัมต่อผล

(3) นำไปอบแห้งที่อุณหภูมิ 70°C (องศาเซลเซียส) เป็นเวลา 48 ชั่วโมง หรือจนมีน้ำหนักแห้งคงที่แล้วคำนวณค่าน้ำหนักแห้งจากสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{น้ำหนักเนื้อแห้งของทุเรียน (\%)} = \frac{\text{น้ำหนักหลังอบ}}{\text{น้ำหนักก่อนอบ}} \times 100$$

คำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่ ๔๒๓๖/๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานและชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหา
ทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี

.....

ด้วยจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลให้เกษตรกร ผู้ประกอบการส่งออก ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผลไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดจำหน่ายสินค้าคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ผลไม้คุณภาพดีของจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้เป็นที่รู้จัก และสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคในการซื้อสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพปลอดภัย

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาดและการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าเกษตรคุณภาพของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานและชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาดซึ่งมีองค์ประกอบและหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ที่ปรึกษาคณะทำงาน ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒. อัยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๓. อัยการจังหวัดคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย และบังคับคดีจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒. คณะทำงาน ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

๑. รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี (กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ)	ประธานคณะทำงาน
๒. รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ฝ่ายทหาร)	รองประธานฯ
๓. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี	รองประธานฯ
๔. ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๔๕	คณะทำงาน
๕. ปลัดจังหวัดสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๖. ประชาสัมพันธ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๗. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๘. สหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๙. พาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน

/๑๑. ผู้อำนวยการ...

๑๑. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๗ คณะทำงาน
๑๒. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๑๓. จัดหางานจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๑๔. นายอำเภอทุกอำเภอ คณะทำงาน
๑๕. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๑๖. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๑๗. ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๑๘. ประธานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๑๙. ประธานหอการค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๒๐. นายกสมาพันธ์ชาวสวนทุเรียนไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงาน
๒๑. เกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงานและเลขานุการ
๒๒. ป้องกันจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. ให้ความรู้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการส่งออก ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผลไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีความรู้ในเรื่องสินค้าคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๒. ส่งเสริมการตลาด การจำหน่ายสินค้าเกษตรคุณภาพ

๓. ประชาสัมพันธ์มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด

๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น จัดตั้งคณะทำงานหรือทีมเฉพาะกิจ สุ่มตรวจ ตรวจสอบคุณภาพผลผลิต และกำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียน

๕. ติดตามและประเมินผล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยให้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๖. ให้คณะทำงานมีหน้าที่อำนวยการ ประสาน กำกับดูแล ให้คำปรึกษา เสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาดจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๓. ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาดจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับจังหวัด ประกอบด้วย

๑. ป้องกันจังหวัดสุราษฎร์ธานี หัวหน้าชุดปฏิบัติการ
๒. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี รองหัวหน้าชุดปฏิบัติการ
๓. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย ชุดปฏิบัติการ
๔. พาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุดปฏิบัติการ
๕. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุราษฎร์ธานี ชุดปฏิบัติการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๗ ชุดปฏิบัติการ
๗. ผู้แทนผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๔๕ ชุดปฏิบัติการ
๘. ผู้แทนผู้กำกับการกองกำกับการสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุดปฏิบัติการ

/๙. หัวหน้าฝ่ายข่าว...

๙. หัวหน้าฝ่ายข่าวกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี — ชุดปฏิบัติการ
๑๐. ผู้บังคับกองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ ๑ — ชุดปฏิบัติการ
๑๑. สมาชิก อส. สังกัดกองร้อย อส.จ.สุราษฎร์ธานี. ที่ ๑ ที่ได้รับมอบหมาย — ชุดปฏิบัติการ
๑๒. ผู้ช่วยป้องกันจังหวัดสุราษฎร์ธานี — ชุดปฏิบัติการและเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. ตรวจสอบคุณภาพทุเรียนจากแหล่งผลิต หรือโรงคัดแยกบรรจุทุเรียนที่จะออกสู่ตลาด ตรวจสอบคุณภาพทุเรียนที่ตลาดค้าปลีกแผงผลไม้ จุดรับซื้อ ดำเนินการตามมาตรการกำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียนในพื้นที่จังหวัด

๒. รับแจ้งเบาะแสพฤติการณ์ การซื้อ – ขาย หรือการนำทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด โดยการตรวจสอบพิสูจน์ และดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้กระทำความผิด หากมีเหตุการณ์สำคัญให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

๓. ตั้งจุดตรวจจุดสกัด เพื่อสกัดกั้นมิให้ทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด
๔. ตั้งจุดบริการตรวจวัดความอ่อนแก่ของทุเรียน
๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๔. ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด ระดับอำเภอ ประกอบด้วย

๑. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง — หัวหน้าชุดปฏิบัติการ
๒. เกษตรอำเภอ — รองหัวหน้าชุดปฏิบัติการ
๓. ท้องถิ่นอำเภอ — ชุดปฏิบัติการ
๔. ผู้แทนศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุราษฎร์ธานี — ชุดปฏิบัติการ
๕. ผู้แทนสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๗ — ชุดปฏิบัติการ
๖. สารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธร ในพื้นที่ — ชุดปฏิบัติการ
๗. นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอ/ ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอ — ชุดปฏิบัติการ
๘. อาสาสมัครเกษตรอำเภอ — ชุดปฏิบัติการ
๙. ผู้บังคับกองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ ๑ — ชุดปฏิบัติการ
๑๐. สมาชิก อส.สังกัดกองร้อย อส.อ. ทุกนาย — ชุดปฏิบัติการ
๑๑. ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง — ชุดปฏิบัติการและเลขานุการ

มีหน้าที่

๑. ตรวจสอบคุณภาพทุเรียนจากแหล่งผลิต หรือโรงคัดแยกบรรจุทุเรียนที่จะออกสู่ตลาด ตรวจสอบคุณภาพทุเรียนที่ตลาดค้าปลีกแผงผลไม้ จุดรับซื้อ ดำเนินการตามมาตรการกำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียนในพื้นที่อำเภอ

๒. รับแจ้งเบาะแสพฤติการณ์ การซื้อ – ขาย หรือการนำทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด โดยการตรวจสอบพิสูจน์ และดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้กระทำความผิด หากมีเหตุการณ์สำคัญให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

๓. ตั้งจุดตรวจจุดสกัด เพื่อสกัดกั้นมิให้ทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด
๔. ตั้งจุดบริการตรวจวัดความอ่อนแก่ของทุเรียน
๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

/๕. ชุดปฏิบัติการ...

๕. ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด ระดับตำบล ประกอบด้วย

๑. ปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบล	หัวหน้าชุดปฏิบัติการ
๒. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่	รองหัวหน้าชุดปฏิบัติการ
๓. กำนัน	ชุดปฏิบัติการ
๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบประจำตำบล	ชุดปฏิบัติการ
๕. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบ	ชุดปฏิบัติการ
๖. ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน	ชุดปฏิบัติการ
๗. ประธานคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรตำบล	ชุดปฏิบัติการ
๘. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล	ชุดปฏิบัติการและเลขานุการ

<u>มีหน้าที่</u>

๑. ตรวจสอบคุณภาพทุเรียนจากแหล่งผลิต หรือโรงคัดแยกบรรจุทุเรียนที่จะออกสู่ตลาด ตรวจสอบคุณภาพทุเรียนที่ตลาดค้าปลีกแผงผลไม้ จุดรับซื้อ ดำเนินการตามมาตรการกำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียนในพื้นที่ตำบล

๒. รับแจ้งเบาะแสพฤติการณ์ การซื้อ – ขาย หรือการนำทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด โดยการตรวจสอบพิสูจน์ และดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้กระทำความผิด หากมีเหตุการณ์สำคัญให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

๓. ตั้งจุดตรวจจุดสกัด เพื่อสกัดกั้นมิให้ทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด

๔. ตั้งจุดบริการตรวจวัดความอ่อนแก่ของทุเรียน

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิชวุทย์ จินโต)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี
เรื่อง มาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประจำปี ๒๕๖๔
(กำหนดวันเก็บเกี่ยวทุเรียน)

.....

ด้วยปัญหาการเก็บเกี่ยวทุเรียนด้อยคุณภาพ (ทุเรียนอ่อน) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยสาเหตุหลักเกิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้รับซื้อ เกษตรกร และผู้มีอาชีพตัดทุเรียน ที่มีการเก็บเกี่ยวทุเรียนก่อนถึงระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ทำให้ทุเรียนไม่มีคุณภาพ ซึ่งมีผลต่อการสุกและคุณภาพเนื้อทุเรียนที่ผู้บริโภคได้รับ และส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อตลาดส่งออกและตลาดภายในประเทศ โดยเฉพาะชื่อเสียงความเป็นหนึ่งของทุเรียนไทยในอนาคต รวมทั้งส่งผลเสียหายต่อเศรษฐกิจภายในประเทศและความเป็นอยู่ของเกษตรกร

เพื่อเป็นการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาดประจำปี ๒๕๖๔ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงขอประกาศให้วันเก็บเกี่ยวทุเรียน “พันธุ์หมอนทอง” ประจำปี ๒๕๖๔ เป็นวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ สำหรับผู้ที่เก็บเกี่ยวทุเรียนพันธุ์หมอนทองก่อนวันดังกล่าวให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. เกษตรกรแจ้งได้ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ ณ ที่ตั้งแปลงปลูก

๒. สถานประกอบการ (ล้ง) แจ้งได้ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุราษฎร์ธานี หรือสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๗

ทั้งนี้ หากพบการเก็บเกี่ยวทุเรียนก่อนวันประกาศ และมีการตรวจพบทุเรียนอ่อน จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีการพิจารณาพักใบรับรอง GAP สำหรับเกษตรกร และพิจารณาพักใบรับรอง GMP สำหรับสถานประกอบการ (ล้ง)

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิชวุฒย์ จินโต)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประกาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี
เรื่อง มาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด

.....

ตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ ๔๒๓๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ได้แต่งตั้งคณะทำงานและชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาดจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพที่ออกสู่ตลาด และเพื่อให้การดำเนินการของคณะทำงานมีเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบ จึงได้กำหนดระดับความสุกแก่ของทุเรียน ด้วยการวัดเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งของเนื้อทุเรียน โดยใช้ค่ามาตรฐานเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งของเนื้อทุเรียนของมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ยของเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งของเนื้อทุเรียนแต่ละพันธุ์ ดังนี้

๑. ทุเรียนพันธุ์กระดุมทอง มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ ๒๗ เปอร์เซ็นต์
๒. ทุเรียนพันธุ์ชะนี มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ ๓๐ เปอร์เซ็นต์
๓. ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ ๓๒ เปอร์เซ็นต์
๔. ทุเรียนพันธุ์พวงมณี มีน้ำหนักเนื้อแห้งขั้นต่ำ ๓๐ เปอร์เซ็นต์

ถ้าเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งของเนื้อต่ำกว่านี้ ถือว่าเป็นทุเรียนด้อยคุณภาพ (ทุเรียนอ่อน)

ดังนั้น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทุเรียนอ่อน ให้ประสบความสำเร็จ สามารถรักษาชื่อเสียงและระบบตลาดของทุเรียนให้มีความมั่นคง จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้กำหนดให้เกษตรกรผู้ผลิตเก็บเกี่ยวทุเรียนที่สุกแก่ในระยะที่เหมาะสมตามเกณฑ์ของมาตรฐานสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้ทุเรียนคุณภาพในการส่งออกและจำหน่ายในประเทศ ผู้ประกอบการค้าทุเรียนไม่ให้มีการซื้อขายทุเรียนอ่อน ดังนั้นหากปรากฏว่ามีผู้กระทำความผิดในการขายทุเรียนอ่อน เข้าข่ายความผิด ดังนี้

(๑) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๑ "ผู้ใดขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใดๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

(๒) ความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๗ "ผู้ใดโดยเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะเป็นของตนเองหรือผู้อื่น โฆษณาหรือใช้ฉลากที่มีข้อความอันเป็นเท็จ หรือข้อความที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำผิดซ้ำอีก ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ทั้งนี้จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะดำเนินการกับผู้กระทำความผิดให้ถึงที่สุด เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิฑูรย์ จินโต)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี